

Holdninger til innvandrere og innvandring 2020

TALL

SOM FORTELLER

RAPPORTER / REPORTS

2020 / 49

Frøydis Strøm og Christian Sørlien Molstad

Frøydis Strøm og Christian Sørlien Molstad

Holdninger til innvandrere og innvandring 2020

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen
skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 14. desember 2020

ISBN 978-82-587-1244-9 (trykt)
ISBN 978-82-587-1245-6 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser og er derfor ukjent.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Denne rapporten presenterer resultater fra Statistisk sentralbyrås (SSBs) undersøkelse av befolkningens holdninger til innvandrere og innvandring som ble gjennomført i juli-august 2020, og er en videreføring av tidligere rapporter fra undersøkelser gjort av Svein Blom m.fl.

Kunnskapsdepartementet finansierer undersøkelsen som har som formål å kartlegge holdninger til ulike sider ved landets innvandrings- og flyktningpolitikk og til innvandrere som gruppe. Undersøkelsen viser også hvordan holdningene varierer etter bakgrunnsfaktorer som kjønn, alder, utdanningsnivå, bosted, grad av kontakt med innvandrere, om personen selv har innvandrerbakgrunn og etter partipolitiske preferanser.

Spørsmålene i undersøkelsen er blitt stilt i SSBs reise- og ferieundersøkelse i tredje kvartal siden 2005¹. I årene 2002-2004 ble SSBs omnibusundersøkelser benyttet. SSB undersøkte også befolkningens holdninger til innvandrere fra 1993 til 2000 gjennom et sett intervju spørsmål med en noe annen ordlyd enn i dag (Blom, 2004 og 2006).

Undersøkelsen kartlegger holdninger om innvandrere og innvandring på områder som arbeid og kultur, betydningen av innvandring med hensyn til samfunnets trygghet og bruken av velferdsytelser, hvorvidt det bør bli lettere eller vanskeligere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge og i hvilken grad innvandrere bør søke å bli mest mulig assimilert. Det blir også spurt om omfanget og hyppigheten av kontakt med innvandrere og den enkeltes personlige erfaring med kontakten.

Tidligere rapporter fra undersøkelsen er samlet på nettsiden <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/holdninger-til-innvandrere-og-innvandring>

Resultater fra de årlige undersøkelsene publiseres på: <https://www.ssb.no/befolkning/statistikker/innvhold/aar>

Dessuten er data fra undersøkelsene tilgjengelig i SSBs Statistikkbanken: <https://www.ssb.no/statbank/list/innvhold>

Mikrodata overføres rutinemessig til Norsk senter for forskningsdata (NSD).

Statistisk sentralbyrå, 4. desember 2020

Ann-Kristin Brændvang

---

¹ Undersøkelsen ble i tredje kvartal 2013 og 2014 kalt reise- og samfunnsundersøkelsen

Sammendrag

I denne rapporten fremstilles resultatene fra årets undersøkelse av holdninger til innvandrere og innvandring. De siste årene har undersøkelsene vist stadig mer innvandrervennlige holdninger, og denne trenden fortsetter også i år. Selv om det ikke alltid har vært statistisk signifikante endringer på alle indikatorer som måler holdninger fra ett år til et annet, viser årets undersøkelse at endringene er større og mer signifikante enn foregående år. Dette innebærer blant annet at stadig flere mener at innvandrere gjør en nyttig innsats i arbeidslivet og at innvandrere bør ha samme muligheter til arbeid som nordmenn. Samtidig ser vi at færre mener at innvandrere flest misbruker sosiale velferdsordninger og at innvandrere i mindre grad oppfattes som en kilde til utrygghet i samfunnet.

Det er også stadig færre som er skeptiske til å ha innvandrere i nære og mindre nære relasjoner, som hjemmehjelp, ny nabo eller svigersønn/-datter. Flertallet av de som blir intervjuet i undersøkelsen ønsker at muligheten for flyktninger og asylsøkere til å få opphold i Norge bør være som den er i dag. Slik har det vært i mange år. Vi ser imidlertid at andelen som mener det bør bli lettere å få opphold øker, samtidig med at andelen som mener det bør bli vanskeligere går ned.

Samtidig med at holdningene blir mer positive, ser vi at det blir mer utstrakt kontakt med innvandrere. De fleste som har kontakt med innvandrere, oppgir at de i hovedsak har positive erfaringer med dette.

Holdninger varierer etter ulike kjennetegn ved respondentene. Kvinner har ofte mer innvandrervennlige holdninger enn menn, og unge er mer liberale enn eldre. Personer med høy utdanning er mer positive til innvandrere og innvandring enn det lavt utdannede er. Studenter og skoleelever er mer positive enn det trygdede/pensjonister er, mens de som er i arbeid befinner seg mellom disse to gruppene. Det går et skille mellom by og land, ved at de som bor i tettbygde strøk ofte har mer innvandrervennlige holdninger, mens de som bor på mindre tettsteder er mer skeptiske. I Oslo og Viken og i Trøndelag er det mer positive holdninger enn for eksempel i Agder- og Sør-Østlandet og i Nord-Norge. Forskjellige holdninger i ulike deler av landet kan til dels sees i sammenheng med at de som bor i større byer og mer tettbygde strøk ofte har mer kontakt med innvandrere og at det er flere med høy utdanning her.

Bruttoutvalget til denne undersøkelsen er trukket for å så langt som mulig gi et statistisk representativt utvalg av målpopulasjonen. I alle utvalgsundersøkelser er det imidlertid frafall. I årets holdningsundersøkelse er frafallsprosenten på 41,2 prosent. Dette er mindre enn på mange år, men likevel et stort frafall. At mange ikke svarer på undersøkelsen, bidrar til skjevheter i nettoutvalget. Dette kompenseres ved å bruke frafallsvekter basert på kjønn, alder og utdanning. Etter vektning ser vi at de fleste skjevhetene er blitt redusert, med hensyn til de kjennemerkene vi er i stand til å kontrollere, og fordelingen i nettoutvalget er mer lik fordelingen i bruttoutvalget. Det kan likevel forekomme skjevheter. Kapittel 2 gir en nærmere beskrivelse av dette. I kapittel 3 ser vi på noen hendelser og utviklingstrender i samfunnet som kan tenkes å påvirke holdninger til innvandrere og innvandring i årets undersøkelse. Kapittel 4 presenterer hovedresultater fra undersøkelsen, med vekt på de langsiktige endringene som har skjedd i perioden fra 2002 til 2020. I kapittel 5 tar vi for oss utviklingen som har skjedd det siste året – fra 2019 til 2020 – med vekt på de endringene som er statistisk signifikante. I kapittel 6 ser vi nærmere på holdninger etter bakgrunnskjenner ved respondentene, samt hvilke av disse sammenhengene som er statistisk signifikante.

Abstract

In this report the results of this year's survey of attitudes toward immigrants and immigration are presented. In the last years the surveys have shown increasingly more positive attitudes toward immigrants, and this trend continues also this year. The changes shown in this year's survey are larger and more significant than those in the preceding years. There are in other words more and more respondents that think immigrants make a useful contribution in working life and that immigrants should have the same opportunities for work as Norwegians. At the same time, we see fewer thinking that most immigrants abuse the social welfare system and immigrants to a lesser degree being perceived as a source of insecurity in society.

Fewer are also skeptical to having immigrants in close and less close relations, as domestic help, as a new neighbor or as son/daughter in law. The majority of those interviewed in the survey wants the possibility of refugees and asylum seekers to obtain residence in Norway to remain as it is today. This has been the case for many years. We do however see the share thinking that it should be become easier to gain residence increasing, while the share thinking it should become harder decreasing.

While attitudes are getting more positive, we also see contact with immigrants becoming more extensive. Most of those in contact with immigrants state that their experience with this contact is mainly positive.

Attitudes vary according to the characteristics of the respondents. Women more often hold positive attitudes toward immigrants than men, and young people are more liberal than older. Respondents with high education are more positive toward immigrants and immigration than those with lower education. Students and pupils are more positive than respondents receiving welfare benefits or pensions, while those working occupy a position between these two groups. There are also differences between city and countryside. Respondents in densely populated areas are often more positively disposed toward immigrants, while respondents in less densely populated areas tend to be more skeptical. There are more positive attitudes in Oslo and Viken and in Trøndelag than in for example Agder- and South-East Norway and Northern Norway. Differences in attitudes between regions may partly be due to those living in larger cities and more densely populated areas having more contact with immigrants and with the population in these areas having higher education.

The gross sample of the survey has been selected in order to provide, as far as possible, a statistically representative sample of the target population. However, in all sample surveys there is drop-out. In this year's survey the drop-out percentage was 41,2 percent. This is the smallest drop-out than in many years, but the drop-out is still large. That many do not participate in the survey contributes to biases in the net sample. This is compensated for by using drop-out weights based on sex, age and education. After using weights, we see a reduction of most biases, at least according to the characteristics that we are able to control, and a distribution in the weighted net sample more similar to the distribution in the gross sample. Biases may however occur. A further outline of this can be found in chapter 2. In chapter 3 we outline some events and developments in society that may have influenced the attitudes toward immigrants and immigration in this year's survey. Chapter 4 presents the main results of the survey, with emphasis on the long-term changes that have taken place in the period from 2002 until 2020. In chapter 5 the development of the last year -from 2019 to 2020- is treated, with focus on those changes that are statistically significant. In chapter 6 we take a closer look at the relations between attitudes and the background characteristics of the respondents, as well as at which of these relations are statistically significant.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
Innhold	6
1. Innledning	7
2. Data	7
2.1. Bruttoutvalg og frafall	7
2.2. Nettoutvalget.....	8
2.3. Vekting	10
3. Bakgrunn	12
4. Hovedresultater	16
4.1. Spørsmål 1: Seks påstander om innvandrere	16
4.2. Spørsmål 2: Eget forhold til innvandrere i tre forskjellige «scenarier».....	22
4.3. Spørsmål 3: Flyktninger og asylsøkeres adgang til opphold i Norge.....	24
4.4. Spørsmål 4: Personlig kontakt med innvandrere.....	25
4.5. Spørsmål 5: Holdning til arbeidsinnvandring.....	34
5. Hvilke endringer er statistisk signifikante?	36
6. Holdninger etter bakgrunnskjenetegn	40
6.1. Kjønn.....	41
6.2. Alder.....	42
6.3. Utdanningsnivå	43
6.4. Bostedsstrøk	44
6.5. Landsdel	44
6.6. Økonomisk hovedaktivitet	45
6.7. Antall arenaer for kontakt med innvandrere	46
6.8. Andre mål på kontakt med innvandrere	47
6.9. Innvandrere og deres norskfødte barn	48
6.10. Partipolitisk preferanse.....	49
Referanser	51
Vedlegg A: Spørreskjema	53
Vedlegg B: Holdninger til innvandrere og innvandring 2020 etter bakgrunnsvariabler, veide verdier	56
Vedlegg C: Multivariat analyse	86
Figurregister	88
Tabellregister	89

1. Innledning

Formålet med denne rapporten er å gi en oversikt over holdninger til spørsmål som gjelder innvandrere og innvandring. Rapporten presenterer resultatene fra Statistisk sentralbyrås (SSBs) årlige undersøkelse av befolkningens holdninger til innvandrere og innvandring for 2020. Spørsmålene inngår i SSBs reise- og ferieundersøkelse for tredje kvartal. Feltarbeidet for intervjuene fant sted i juli og august 2020. Spørsmålene som stilles berører ulike sider ved innvandrernes bidrag til samfunnet, hvordan innvandrerne oppfattes og graden av kontakt med dem. Et par av spørsmålene har røtter tilbake til 1993, da SSB innledet sin årlige kartlegging av holdninger til innvandrere og innvandring etter ønske fra daværende Kommunal- og arbeidsdepartementet. Det gjelder for eksempel spørsmålet om likebehandling av innvandrere på arbeidsmarkedet og om flyktningers adgang til Norge. Da den nye arbeidsinnvandringen skjøt fart etter utvidelsene av EU i 2004 og 2007, ble et spørsmål om arbeidsinnvandring innført i 2009. De fleste spørsmålene som benyttes, ble første gang stilt i 2002 eller 2003.

Vedlegg A bak i rapporten gjengir den nøyaktige ordlyden i spørsmålene og svaralternativene. Vedlegg B viser hvordan holdningsvariablene varierer etter diverse bakgrunnsfaktorer som kjønn, alder, utdanningsnivå, bosted, kontakt med innvandrere osv. Vedlegg C gjengir resultater fra multivariate analyser (OLS) av sammenhengen mellom holdningsindikatorerne og de enkelte bakgrunnsfaktorene.

2. Data

Datainnsamlingen for årets undersøkelse fant sted i perioden 1. juli-15. august 2020, det vil si i løpet av syv uker, omtrent som i fjor. Intervjuene ble gjennomført over telefon med PC-assistanse. Besøksintervju ble ikke benyttet.

2.1. Bruttoutvalg og frafall

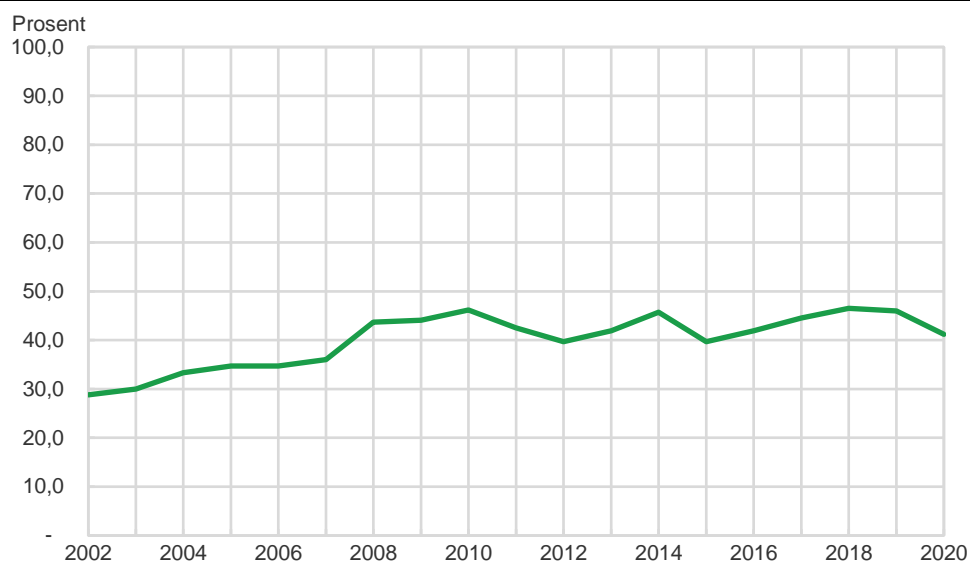
I alt ble 2 000 personer i alderen 16-79 år (per 31.12.2019) trukket ut for intervju. Blant disse var det en avgang på to personer grunnet utenlandsopphold i mer enn seks måneder. Disse tilhørte ikke målpopulasjonen for undersøkelsen. Bruttoutvalget i årets undersøkelse er dermed 1 998 potensielle respondenter. Av disse ble det oppnådd intervju med 1 174 personer. Frafallet på 824 personer utgjør 41,2 prosent av bruttoutvalget. Dette er 4,7 prosentpoeng lavere enn i 2019, og er den laveste frafallsprosenten siden 2015. I undersøkelser før 2008 var frafallsprosenten vesentlig lavere. (tabell 2.1).

Tabell 2.1 Frafallsprosent etter utvalgte år

	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Frafall	28,8	33,3	34,7	43,7	46,2	39,7	41,9	45,7	39,7	41,9	44,5	46,5	45,9	41,2

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Omnibusundersøkelsene 2002-2004, Reise- og ferie-/samfunnsundersøkelsene 2005-2020, tredje kvartal.

Av plasshensyn viser tabellen frafallet i utvalgte år. Hvordan frafallsprosenten har utviklet seg i alle årene undersøkelsen har vært gjennomført, framgår av figur 2.1. Fra 2002 til 2008 var det et økende frafall, og etter 2008 har det vært på rundt 40 prosent eller høyere. Størst frafall var det i 2018, med 46,5 prosent.

Figur 2.1 Frafallsprosent etter år, 2002-2020

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Omnibusundersøkelsene 2002-2004, Reise- og ferie-/samfunnsundersøkelsene 2005-2020, tredje kvartal

Intervjuerne som samler inn data til undersøkelsen registrerer opplysninger om årsaker til frafall. I nesten halvparten av tilfellene (49,2 prosent) skyldes uteblivelse fra intervju at respondenten ikke ønsker å delta, at de ikke har tid til å svare, eller at andre nekter dem å delta. Den andre store forklaringen for frafall er at det ikke lykkes å oppnå kontakt med respondenten (37,4 prosent). Dette kan skyldes midlertidig fravær på grunn av ferie, at vi mangler telefonnummer, eller at vi har feil telefonnummer til respondenten. I hovedsak skyldes det at respondenten ikke svarer på oppringing. Den resterende delen av frafallet forklares av sykdom (4,1 prosent) eller språkproblemer (9,2 prosent). Andre tema i undersøkelsen var reiser med overnatting, dagsreiser til utlandet (inkl. grensehandel), spørsmål om influensavaksine og rusvaner. Spørsmålene om holdninger til innvandrere kom etter spørsmål om reisevaner, omtrent halvveis i intervjuet. Gjennomsnittlig intervjutid i årets undersøkelse var på 17 minutter.

2.2. Nettoutvalget

Bruttoutvalget er blitt trukket i henhold til SSBs utvalgsplan, slik at det så langt som mulig utgjør et statistisk representativt utvalg av målpopulasjonen. Hvis frafallet er skjevt, det vil si større i noen identifiserbare grupper enn i andre, reduseres følgelig representativiteten til dem som har latt seg intervju (nettoutvalget).

I tabell 2.2 ser vi hvordan brutto- og nettoutvalget samt frafallet fordeler seg på kjønn, alder, landsdel, innvandringskategori og utdanningsnivå. Ideelt sett skal nettoutvalget ligne mest mulig bruttoutvalget. For å få dette til, brukes det vekter for å kompensere for frafallet. Dette blir beskrevet nærmere i avsnitt 2.3.

Tabell 2.2 Fordeling av kjønn, alder, landsdel, innvandringskategori og utdanningsnivå (per oktober 2019) i undersøkelsens bruttoutvalg, nettoutvalg (uveid og veid) og frafall. I tillegg frafallsprosent. 2020. Prosent

	Intervju/		Frafall	Frafallsprosent	Veid nettoutvalg ¹
	Bruttoutvalg	uveid nettoutvalg			
Alle	100,0 (N=1 998)	100,0 (N=1 174)	100,0 (N=824)	41,2	100,0 (N=1 174)
Kjønn					
Mann	50,9	50,2	51,8	42,0	51,3
Kvinne	49,1	49,8	48,2	40,4	48,7
Alder					
16-24 år	14,5	14,4	14,6	41,5	14,6
25-44 år	34,7	31,6	39,2	46,5	34,7
45-66 år	36,7	39,2	33,1	37,2	36,7
67-79 år	14,0	14,7	12,9	38,0	13,9
80- år ²	0,2	0,1	0,2	66,7	0,1
Landsdel					
Oslo og Viken	36,5	37,4	35,3	39,9	37,5
Innlandet	7,1	6,8	7,4	43,3	6,6
Agder og Sør-Østlandet	13,8	13,7	14,0	41,7	13,7
Vestlandet	25,0	23,8	26,8	44,2	23,7
Trøndelag	8,8	9,5	7,9	36,9	9,4
Nord-Norge	8,8	8,9	8,6	40,6	9,0
Innvandrere og deres norskfødte barn					
Med landbakgrunn fra EU etc.	10,5	7,4	14,8	58,4	8,6
Med landbakgrunn fra Afrika, Asia etc.	9,1	6,9	12,1	55,2	7,8
Øvrige befolkning	80,5	85,7	73,1	37,4	83,6
Utdanningsnivå					
Grunnskolenivå	24,6	20,0	31,2	52,2	24,2
Videregående skolenivå	38,0	38,9	36,8	39,9	38,1
Universitets-/høgskolenivå, kort	23,4	27,1	18,1	31,9	23,0
Universitets-/høgskolenivå, lang	8,8	10,8	5,9	27,8	9,3
Uoppgitt utdanning	5,2	3,2	8,0	64,1	5,5

¹Vektingen justerer nettoutvalget etter fordelingen av kjønn, alder og utdanningsnivå i bruttoutvalget.

² Inngår i aldersgruppen 67-79 år

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Reise- og ferieundersøkelsen 2020, tredje kvartal.

I årets undersøkelse er det litt større frafall blant menn enn kvinner, og andelen kvinner i det uveide nettoutvalget er 0,7 prosentpoeng større enn i bruttoutvalget. Dette betyr at det uveide nettoutvalget gir en liten skjevfordeling mellom kjønnene.

Når vi ser på aldersfordelingen i nettoutvalget, finner vi at andelen i gruppen 25-44 år er noe underrepresentert – 3,1 prosentpoeng lavere enn i bruttoutvalget. Både aldersgruppene 45-66 år og 67-79 år er litt overrepresentert med henholdsvis 2,5 og 0,8 prosentpoeng. Aldersgruppen 16-24 år er ganske lik i begge utvalgene.

De som har lavest fullført utdanning (grunnskolenivå) er underrepresentert i forhold til høyt utdannende. Andelen som har grunnskoleutdanning er 4,6 prosentpoeng mindre i det uveide nettoutvalget enn i bruttoutvalget. Samtidig er andelen med kort og lang universitets- eller høyskoleutdanning overrepresentert – henholdsvis 3,7 og 2,0 prosentpoeng større enn i bruttoutvalget. Også de med utdanning på videregående skolenivå er litt overrepresentert i nettoutvalget, med 0,9 prosentpoeng.

Brutto- og nettoutvalget fordeler seg ganske likt når vi ser på landsdeler. Oslo og Viken er likevel den landsdelen som er mest overrepresentert, og utgjør 0,9 prosentpoeng flere i nettoutvalget enn i bruttoutvalget. Vestlandet er mest underrepresentert, med 1,3 prosentpoeng mindre andel i nettoutvalget enn i bruttoutvalget.

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre er underrepresentert i det uveide nettoutvalget. Vi skiller her på innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. og EU etc., der andelene i nettoutvalget er henholdsvis 2,2 og 3 prosentpoeng mindre i nettoutvalget enn i bruttoutvalget. Den øvrige befolkningen er representert med 5,2 prosentpoeng flere i nettoutvalget.

To kolonner i tabellen viser frafallet. Den ene viser hvordan frafallet fordeler seg på det enkelte kjennemerket, og summerer seg til 100. For eksempel fordeler frafallet for kjønn seg slik: 51,8 prosent av frafallet består av menn, mens 48,2 prosent er kvinner.

Den andre viser den gjennomsnittlige frafallsprosenten i hver enkelt kategori, og andelene varierer mellom kategoriene det brytes ned på. For hele bruttoutvalget er frafallet 41,2 prosent. Av alle kvinner i bruttoutvalget er det 40,4 prosent som ikke svarer. Frafallsprosenten er størst i de to kategoriene innvandrere og deres norskfødte barn. Av alle som har landbakgrunn fra EU etc. er frafallet 58,4 prosent, mens frafallet blant dem som har bakgrunn fra Afrika, Asia etc. er 55,2 prosent.

Frafallet er også stort – 52,2 prosent – blant personer med grunnskole som høyeste utdanningsnivå. Over halvparten av dem som har grunnskole som høyeste utdanning svarer altså ikke på undersøkelsen.

Jevnt over er det lavere frafallsprosent i 2020, sammenlignet med 2019. Dette kan komme av at flere var tilgjengelige for intervju denne sommeren, som var preget av reiserestriksjoner som følge av koronapandemien.

2.3. Vekting

På grunn av skjevhetene vi får i nettoutvalget (de som ble intervjuet) sammenlignet med bruttoutvalget (det representative uttrekket), benytter vi vekter for å fordele betydningen av svarene som den enkelte respondenten gir, med tanke på om de tilhører grupper som er over- eller underrepresentert i nettoutvalget. Kjønn, alder og utdanning inngår i konstruksjonen av disse vektene.

Fra 2002 til 2009 ble resultatene av undersøkelsen rapportert uveid. Frafallet den gang var lavere, og underrepresentasjonen av de lavt utdannede var mindre. Vektene ble innført i 2010, og fra 2010 til 2015 inngikk bare utdanningsnivå i vektirutinen. Fra og med 2016 ble også alder og kjønn brukt for å kalibrere vektene.

Hvert individ i nettoutvalget er tilordnet en vekt som modifierer enhetens innflytelse på helheten. Underrepresenterte enheter (for eksempel lavt utdannede) «vektes opp» med en frafallsvekt større enn 1, mens overrepresenterte enheter (som høyt utdannede) «vektes ned» med en frafallsvekt mindre enn 1.

Etter vekting ser vi at de fleste skjevhetene er blitt redusert, og fordelingen i nettoutvalget blir mer lik fordelingen i bruttoutvalget. Høyre kolonne i tabell 2.2 viser dette.

Andelen kvinner i utvalget har gått fra 0,7 prosentpoeng for høyt i det uveide nettoutvalget til 0,4 prosentpoeng for lavt i det veide nettoutvalget. Mennene, som var underrepresentert i det uveide nettoutvalget med 0,7 prosentpoeng, er overrepresentert med 0,4 prosent i det veide nettoutvalget.

Representasjonen til den yngste aldersgruppen, 16-24 år, er tilnærmet lik bruttoutvalget både før og etter vekting. Aldersgruppen 25-44 år, som var relativt sterkt underrepresentert før vekting, er nå blitt lik representasjonen deres i bruttoutvalget. Gruppen 45-66 år var mest overrepresentert i det uveide nettoutvalget, med 2,5 prosent. Etter vekting er denne gruppen nå lik bruttoutvalget. Heller ikke aldersgruppen 67-79 år er overrepresentert etter vektingen.

Fordelingen på utdanningsnivå er også blitt mye likere bruttoutvalget etter vekting. Personer med grunnskoleutdanning var sterkt underrepresentert i det uveide

nettutvalget, med 4,6 prosent. Disse ligger nå bare 0,4 prosentpoeng under bruttoutvalget etter vekting. Universitets- og høyskoleutdannede var mest overrepresentert i det uveide nettoutvalget, og er nå justert ned.

Landsdel er ikke brukt som en kalibreringsvariabel i vekteopplegget, og innføring av frafallsvekter har ikke bidratt til å utjevne fordelingen av landsdelenes representasjon i utvalget. Det er imidlertid ikke store avvik mellom brutto- og nettoutvalg. Oslo og Viken er mest overrepresentert, med 0,9 prosent før vekting (1 prosent etter vekting). Vestlandet er mest underrepresentert, med 1,3 prosent både før og etter vekting.

Selv om heller ikke innvandringskategori inngår i vekterutinen, er noe av skjevhetene for personer med innvandrerbakgrunn likevel blitt justert som effekt av de andre vektene. Underrepresentasjonen av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra henholdsvis EU etc. og Afrika, Asia etc. har begge blitt litt redusert etter vekting, mens overrepresentasjonen til den øvrige befolkning har gått noe ned. Disse endringene skyldes at det er relativt mange med lav eller uoppgitt utdanning blant personer med innvandrerbakgrunn, og at mange er i alderen 25-44 år. Både alder og utdanning blir brukt i kalibreringen av vekter, og dermed får disse gruppene større vekt.

Selv om nettoutvalget gjennom vekting er blitt mer likt bruttoutvalget med hensyn til kjennemerkene vi er i stand til å kontrollere, kan det likevel forekomme skjevheter. Noen av kildene til systematiske skjevheter i materialet, som følge av selektivt frafall, er imidlertid redusert gjennom vektingen. Resultatene som presenteres i rapporten vil være veid med frafallsvektene.

3. Bakgrunn

Før vi presenterer resultatene fra undersøkelsen skal vi først gjennomgå noen hendelser og utviklingstrekk i samfunnet som kan tenkes å påvirke holdninger til innvandrere og innvandring. Forhold som kan ha påvirket holdningene slik de kommer til uttrykk i resultatene våre, er blant annet hvilke saker som har dominert nyhetsbildet og samfunnsdebatten i perioden fram til undersøkelsen ble gjort. Også økonomiske konjunkturer kan påvirke holdningene. Det er ikke mulig å avgjøre hvilken retning disse begivenhetene og prosessene bidrar til å trekke holdningene. Det har heller ikke vært mulig for oss å si noe direkte om hvordan de enkelte forholdene har påvirket holdningene. En sammenheng som lar seg undersøke er holdningene til innvandrere og innvandring basert på omfang og hyppighet av kontakt med innvandrere.

Koronapandemi

Våren og sommeren 2020 var i stor grad preget av koronapandemien og restriksjonene denne brakte med seg. På den ene siden kan det tenkes å ha hatt negative utslag på holdninger til innvandrere og innvandring, særlig fordi innvandrere fra bestemte land har hatt høyere andel smittede enn gjennomsnittet, og fordi noen innvandremiljøer er blitt omtalt som sentre for smittespredning.² Noen forskere mener å se at samfunnskriser har en tendens til å forsterke negative holdninger til minoriteter. I vanskelige situasjoner, som i økonomiske nedgangstider eller under en epidemi, kan grupper som innvandrere eller etniske, seksuelle eller andre minoriteter bli syndebukker for å bøte på frustrasjonen i befolkningen (Glick, 2005).

På en annen side kan restriksjonene ha bidratt til å gjøre holdningene mer positive, ved at det er blitt mindre innvandring (se under) og ved å flytte fokuset bort fra grupper det har vært mye oppmerksomhet rundt de siste årene. Som vi skal se nedenfor har innvandringen til Norge minket betraktelig i løpet av de siste årene. Reiserestriksjonene som ble implementert i sammenheng med koronapandemien har antagelig begrenset innvandringen ytterligere, særlig av flyktninger, men også av arbeidsinnvandrere. Innvandringen til landet gikk drastisk ned i andre kvartal 2020 (Haug, 2020). Samfunnsdebatten har dessuten i mindre grad handlet om innvandring av asylsøkere og hvordan integrere disse enn om vanskelighetene for norske bedrifter og arbeidsgivere som er avhengig av utenlandsk arbeidskraft. Dette kan ha betydning for om innvandrere og/eller andre minoriteter blir gjort til syndebukker, slik som beskrevet ovenfor, nettopp fordi dette kan avhenge av hvilken forklaring på situasjonen som blir presentert (Becker et al, 2011). Samtidig har det som nevnt likevel vært en del medieoppslag om høye smittetall i visse innvandremiljøer. Samlet sett er det derfor vanskelig å trekke noen klar konklusjon om hvilken retning koronasituasjonen har bidratt med hensyn til å påvirke holdninger til innvandrere og innvandring.

Black Lives Matter

Samtidig med koronapandemien har man også hatt bred nyhetsdekning av Black Lives Matter-bevegelsen i USA og av rettsaken mot Philip Manshaus, mannen som drepte sin adoptivsøster og utførte et angrep på en moské i Bærum i august 2019. Begge sakene bidro til å sette i gang en diskusjon om rasisme i det norske samfunnet, hvor mange mente at hverdagsrasisme finnes også i Norge. Dette kan

---

² Andelen av de kjente smittetilfellene som er født i utlandet har variert i løpet av perioden. Andelen som ble løftet fram i media i begynnelsen av april var 18%, hvorav den største gruppen av disse hadde fødeland Somalia (FHI, 2020; Aftenposten, 2020; NRK, 2020). I denne sammenhengen er det viktig å ta i betraktning at ikke alle med utenlandsk fødeland er innvandrere. SSB regner kun personer som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre som innvandrere.

tenkes å ha bidratt til mindre negative holdninger til innvandrere i befolkningen, eller i det minste til mindre negative svar i undersøkelsen.

Det er nemlig viktig å skille mellom holdninger slik de kommer til uttrykk gjennom svarene i undersøkelsen og de «faktiske» holdningene i befolkningen. Det er en kjent utfordring ved undersøkelser at resultatene kan bli påvirket av hva respondentene oppfatter som å være sosialt akseptable svar. Dette er et potensielt problem med alle undersøkelser med spørsmål som omhandler temaer som er tabu eller omstridt, slik som holdninger til innvandrere eller rasisme (Krumpal, 2013).

Kontakt med innvandrere - en kilde til mindre fordommer eller til konflikt?

Mens mediene kan spille en rolle ved å sette visse saker og perspektiver på agendaen, kan hvem vi omgås i hverdagen også ha betydning for å forme holdningene våre. I løpet av de siste tiårene har andelen av befolkningen som er innvandrere økt betraktelig, fra 5 prosent ved årtusenskiftet til 15 prosent ved inngangen av 2020. Dette innebærer at flere og flere omgås innvandrere i dagliglivet. Det er ikke enighet i faglitteraturen om hvorvidt økende kontakt mellom medlemmer av ulike grupper i samfunnet gjør at forholdet mellom gruppene blir bedre eller verre. Noen forskere mener å se at fordommer har tendens til å minske med økende kontakt. Denne såkalte kontakthypotesen forutsetter riktignok at kontakten skjer på visse premisser (at den for eksempel er varig og at den skjer mellom personer som står noenlunde på like fot statusmessig), men forutsier at eventuelle negative stereotypier vil motvirkes av denne kontakten og at tilliten mellom gruppene vil bli større (Allport, 1979, ss. 261-282; Pettigrew, 2011). En alternativ hypotese, den såkalte konflikthypotesen, spår derimot at økende kontakt fører til konflikt. Dette skjer angivelig fordi mangfold har en tendens til å motvirke opprettelsen av helhetlige lokalsamfunn og mellom-menneskelig tillit, i det minste på kort sikt (Putnam, 2007).

I undersøkelsen som resultatene i denne rapporten er hentet fra, er det blant annet spørsmål som omhandler hvor mange innvandrere man har kontakt med, hvor ofte man har kontakt med innvandrere, i hvilke sammenhenger man har kontakt, og den personlige erfaringen man har med kontakten. Dette innebærer at vi vil være i stand til å si noe om hvordan holdninger til innvandrere sammenfaller med deltakernes kontakt med innvandrere og deres opplevelse av denne kontakten.

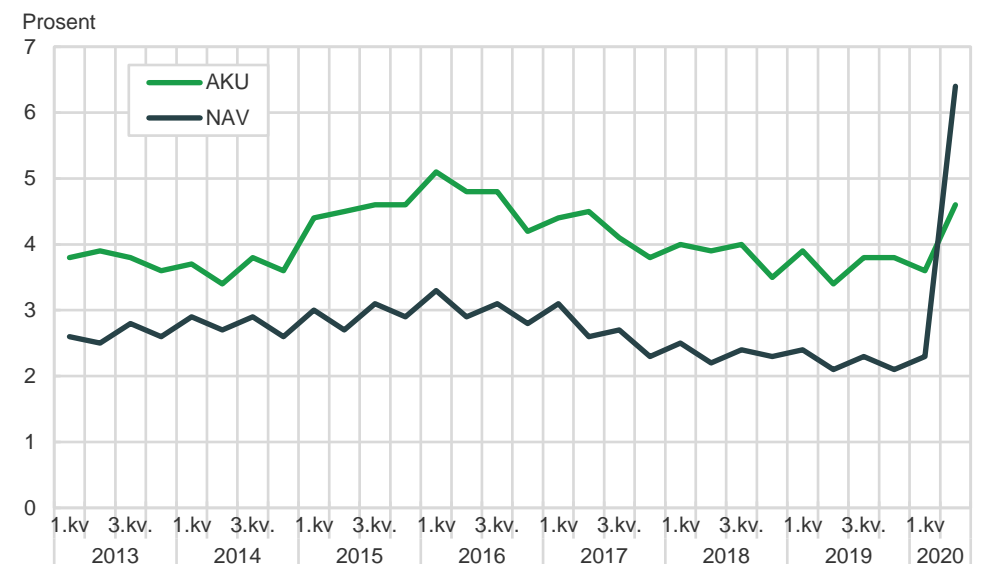
Økonomisk utvikling

Et annet aspekt ved folks tilværelse som kan tenkes å påvirke holdninger til innvandrere er den økonomiske utviklingen i landet og ens egen situasjon på arbeidsmarkedet. Innvandrere vil kunne oppfattes som potensielle konkurrenter om jobber og velferdsgoder, spesielt for personer som ikke har en sikker tilknytning til arbeidslivet. Noen studier hevder å kunne påvise en sammenheng mellom høy arbeidsledighet og negative holdninger til innvandreres rolle i økonomien (Finseraas et al., 2016), spesielt i økonomiske krisetider (Setten et al., 2017). Det er ikke enighet om hva som eksakt fører til negative holdninger til innvandrere. Noen forskere mener å se at det er ens oppfatning av innvandringens konsekvenser for økonomien som helhet, heller enn egen økonomisk situasjon, som former holdningene til innvandrere (Hainmueller & Hopkins, 2014; Setten et al., 2017).

I sammenheng med årets undersøkelse er det særlig effekten av koronapandemien som er relevant. Hvor negative de økonomiske konsekvensene av koronasituasjonen blir på sikt, er for øyeblikket uklart. Det er derfor sannsynlig at man vil se eventuelle langsiktige effekter på holdninger i framtidige års undersøkelser snarere enn i årets undersøkelse. Restriksjonene implementert våren 2020 for å håndtere pandemien har imidlertid også hatt kortsiktige konsekvenser i

form av massepermisjoner og oppsigelser, og en betydelig nedgang i økonomisk aktivitet. Dette ser vi av tallene fra SSBs arbeidskraftsundersøkelse (AKU) og fra NAV, som viser en betraktelig økning i andel arbeidsledige i andre kvartal 2020 (se figur 3.1). Vi ser samtidig en tilsvarende nedgang i andel sysselsatte i samme kvartal, til 66,9 prosent av befolkningen i yrkesaktiv alder (se figur 3.2). Bruttonasjonalproduktet for fastlandsøkonomien i Norge hadde et større fall i andre kvartal 2020 enn SSB noen gang har målt for et kvartal, også dersom man sammenligner med fallet under finanskrisen i 2008 (Kjos & Helliesen, 2020).

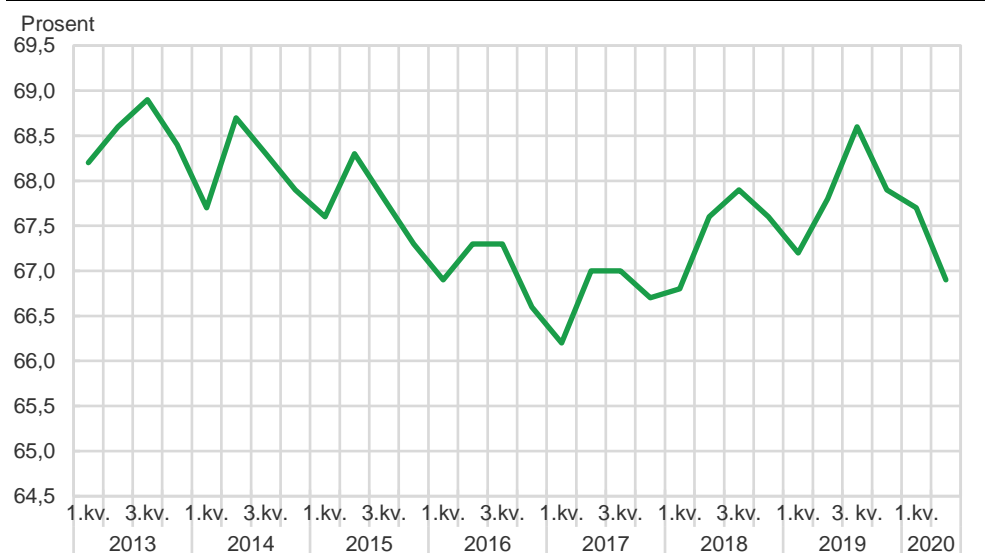
Figur 3.1 Andel arbeidsledige i alderen 15-74 år, 2013-2020. Kvartalsvis¹

¹ For NAV-tallene vises tall for midterste måned i hvert kvartal.

Kilde: SSB, Statistikkbanken, tabell 08518 (AKU). NAV (2020), tabell 7.

Figur 3.2 Andel sysselsatte i alderen 15-74 år, 2013-2020 AKU, kvartalsvise tall

Kilde: SSBs arbeidskraftsundersøkelse.

Antall og andel innvandrere

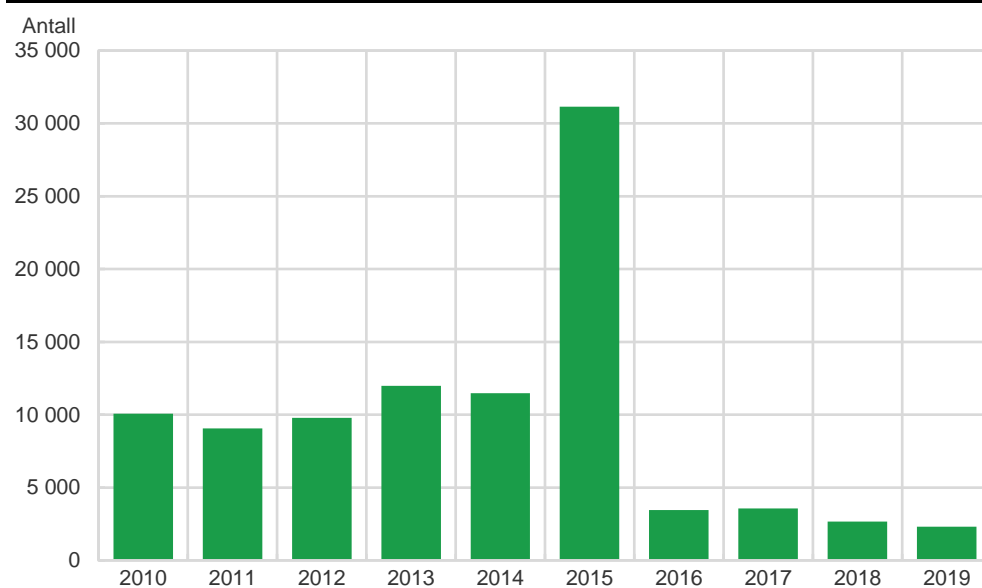
Ved siden av den økonomiske situasjonen i landet, kan også størrelsen på selve innvandrerbefolkningen være avgjørende for den enkelte respondent. Dette vil nemlig kunne påvirke i hvilken grad innvandrere oppleves som reelle konkurrenter i økonomien og i samfunnet som helhet (Quillian, 1995). Høyere innvandring, da særlig av innvandrere som kan tolkes som å bli konkurrenter om knappe ressurser slik som jobber og/eller velferdsordninger, vil kunne bidra til mer negative holdninger til innvandrere. På den andre siden betyr flere innvandrere at det blir

flere kontaktmuligheter mellom innvandrere og personer i den øvrige befolkningen, som ifølge kontakthypotesen kan gi færre negative stereotypier.

Det har både kommet færre asylsøkere og innvandrere generelt i løpet av de siste årene. I 2019 kom det 2 300 til Norge for å søke asyl. Dette er i underkant av 29 000 færre enn det kom i 2015, i perioden da det kom særlig mange til Norge som flyktninger (figur 3.3). Innvandringen til landet falt dessuten en god del i løpet av første halvdel av 2020, som nevnt særlig i løpet av andre kvartal, antageligvis primært på grunn av reiserestriksjoner innført i sammenheng med koronapandemien. Også antall asylsøknader falt i begynnelsen av året, fra i overkant av 200 i januar til om lag 40 i henholdsvis april og mai (UDI, 2020). Samtidig har likevel andelen av befolkningen som innvandrere utgjør, økt jevnt i løpet av de siste ti årene, fra 9 prosent i 2010 til 15 prosent i 2020.

Figur 3.3 Antall asylsøkere til Norge, 2010-2019

Kilde: Utlendingsdirektoratet

4. Hovedresultater

I dette kapitlet presenteres hovedresultatene fra årets undersøkelse, og vi ser dem i sammenheng med svarene tilbake til 2002. På lang sikt har det vært en økning i positive holdninger til innvandrere og innvandring. Det har imidlertid vært noen årlige variasjoner, og noe av dette kan sees i sammenheng med konjunkturer i samfunnet og hendelser som har påvirket folks holdninger.

De største endringene så vi i 2016-undersøkelsen. Etter flere år med en trend som viste mer positive holdninger, så vi da en større skepsis til innvandrere og innvandring. Dette kan sees i sammenheng med den store flyktningstrømmen fra Syria. I årene før, da nyhetsbildet var preget av mennesker på flukt, var holdningene til innvandrere og innvandring mer positive. Dette kunne gjenspeile et ønske i befolkningen til å hjelpe disse flyktningene. Da flyktningstrømmen så ut til å bli uoverkommelig, ble man mer tvilende, og noen reagerte med et ønske om å kontrollere og begrense den videre tilstrømmingen av innvandrere (Blom, 2016). I 2016-undersøkelsen så vi blant annet at færre mente det burde bli lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge, og flere mente det burde bli vanskeligere. Også på flere andre utsagn så vi mer kritiske holdninger. I årene etter, fra 2017, ser vi igjen en utvikling i retning av mer positive holdninger. Denne utviklingen fortsetter i årets undersøkelse.

Ordlyden i hvert enkelt spørsmål i undersøkelsen er gjengitt i vedlegg A. Resultatene er, som nevnt, veid med frafallsvekter som justerer for skjevheter i nettoutvalget med hensyn til alder, kjønn og utdanningsnivå.

I den grad det har skjedd signifikante endringer fra 2019 til 2020, vil disse bli omtalt i kapittel 5. Kapittel 6 gjennomgår hvordan holdningene varierer etter ulike kjennemerker ved respondentene. Tabellgrunnlaget for dette gjengis i vedlegg B, som viser hvordan holdningene varierer etter kjønn, alder, utdanningsnivå, bostedsstrøk, landsdel, kontakt med innvandrere, økonomisk hovedaktivitet, innvandrerbakgrunn (innvandringskategori og landbakgrunn) og politisk preferanse. Vedlegg C viser resultater fra multivariate analyser av holdninger etter utvalgte bakgrunnsvariabler. På den måten kan vi undersøke samvariasjon mellom enkeltvariabler og holdninger når vi kontrollerer for andre bakgrunnsfaktorer.

4.1. Spørsmål 1: Seks påstander om innvandrere

I første del av undersøkelsen blir respondentene bedt om å ta stilling til seks forskjellige påstander om innvandrere. Det gis fem svaralternativer som har samme format på alle påstandene: Helt enig, nokså enig, både og, nokså uenig og helt uenig. «Både og» nevnes ikke i selve spørsmålet, men foreligger som et nøytralt svaralternativ for dem som verken godtar eller avviser utsagnet. Intervjueren har også tilgang til rubrikker for «vet ikke» og «vil ikke svare». «Vil ikke svare» behandles som «uoppgitt», og holdes utenfor tabellene. For å motvirke at noen ubevisst gir svar som blir liggende på samme side av skalaen, er utsagnene med hensikt formulert med vekselvis positivt og negativt fortegn.

Tabell 4.1 viser svarfordelingen på de seks utsagnene som inngår i spørsmål 1 (se vedlegg A for i spørsmålsordlyden). Resultatene fra tidligere år er tatt med for å vise utviklingen over tid, men noen år må utelates av plasshensyn. Svarfordelingen i tabellen viser hele skalaen av resultatene (helt enig, nokså enig, både og, nokså uenig, helt uenig og vet ikke). Når vi omtaler resultatene i teksten videre, slår vi sammen «helt enig» og «nokså enig» til «enig», og «helt uenig» og «nokså uenig» til «uenig».

Tabell 4.1 Holdning til seks påstander om innvandrere. 2002-2020. Prosent¹

År	Alle svar	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Antall personer som svarte
(a) "Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv"								
2002	100	18	48	12	14	5	2	1 410
2004	100	21	47	10	15	6	2	1 320
2006	100	26	46	10	12	5	1	1 288
2008	100	33	42	15	7	2	1	1 113
2010	100	31	47	8	10	3	1	1 056
2012	100	32	48	9	8	3	1	1 186
2014	100	32	45	10	9	3	1	1 076
2016	100	21	45	14	14	4	1	1 158
2018	100	29	43	12	11	3	2	1 062
2019	100	31	45	11	9	3	2	1 077
2020	100	40	38	13	6	2	1	1 168
(b) "Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene"								
2002	100	14	27	14	30	13	2	1 405
2004	100	13	27	12	31	15	2	1 318
2006	100	12	24	13	33	16	2	1 289
2008	100	8	19	19	32	19	3	1 113
2010	100	10	21	12	35	19	4	1 052
2012	100	8	24	14	34	16	3	1 186
2014	100	8	21	13	33	21	3	1 074
2016	100	8	22	15	35	18	2	1 157
2018	100	6	19	13	36	22	3	1 062
2019	100	7	18	13	34	25	4	1 078
2020	100	6	14	13	33	29	5	1 169
(c) "Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge"								
2002	100	24	39	12	14	8	2	1 409
2004	100	27	39	10	14	8	1	1 318
2006	100	31	37	11	13	7	1	1 289
2008	100	33	38	12	10	5	2	1 111
2010	100	34	38	9	10	5	3	1 054
2012	100	34	39	9	10	5	3	1 189
2014	100	36	33	12	13	5	2	1 073
2016	100	28	39	13	12	6	2	1 159
2018	100	34	37	11	12	5	2	1 060
2019	100	38	35	8	10	5	3	1 077
2020	100	41	31	13	7	4	3	1 167
(d) "Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet"								
2002	100	17	28	13	25	16	1	1 410
2004	100	14	27	10	31	16	1	1 317
2006	100	14	27	13	28	18	1	1 288
2008	100	12	21	18	29	20	1	1 110
2010	100	11	25	8	33	21	2	1 054
2012	100	10	23	12	31	23	2	1 188
2014	100	9	19	10	31	29	2	1 074
2016	100	9	23	13	31	23	1	1 159
2018	100	7	22	12	31	26	3	1 061
2019	100	8	16	13	32	29	2	1 077
2020	100	5	15	15	28	35	2	1 166
(e) "Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn"								
2002	100	60	26	4	6	4	1	1 410
2004	100	64	23	3	6	4	-	1 319
2006	100	62	24	4	6	4	1	1 288
2008	100	70	20	5	4	2	-	1 113
2010	100	66	22	3	5	3	1	1 053
2012	100	63	23	4	6	3	1	1 186
2014	100	67	20	4	6	2	1	1 075
2016	100	58	28	5	6	3	1	1 159
2018	100	70	19	3	4	3	1	1 061
2019	100	70	19	5	3	2	1	1 077
2020	100	76	15	4	2	2	1	1 166
(f) "Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig"								
2002	.	.	.	.	.	.	.	.
2004	100	25	27	8	26	13	-	1 318
2006	100	24	25	10	26	14	1	1 288
2008	100	22	24	15	26	14	-	1 110
2010	100	27	24	8	27	12	2	1 054
2012	100	25	27	11	23	13	1	1 185
2014	100	21	25	13	26	13	2	1 073
2016	100	23	28	12	27	9	1	1 158
2018	100	20	29	11	25	13	2	1 060
2019	100	20	25	14	27	13	2	1 075
2020	100	17	24	16	24	17	1	1 163

¹ Fra 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2020.

Påstand a: Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv

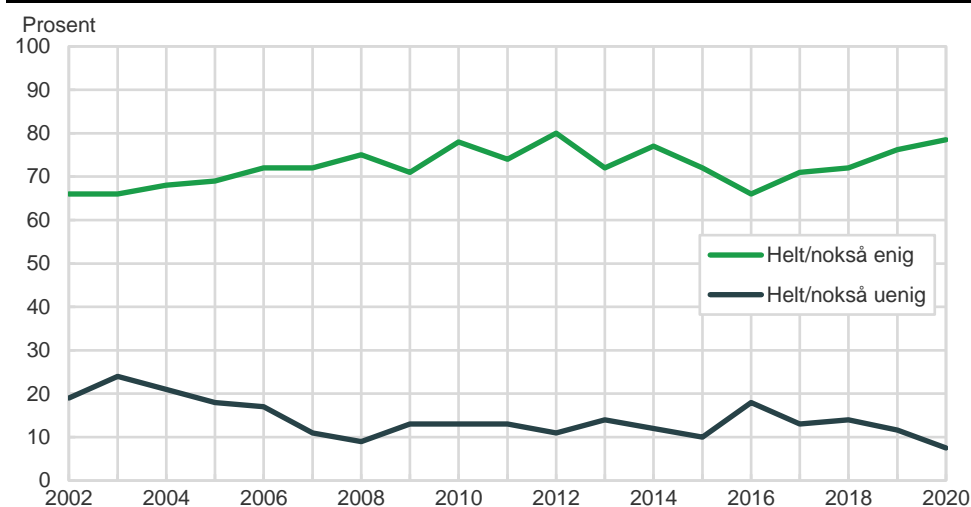
Til påstanden om at innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv, er størstedelen enige. I 2020 er bare 8 prosent helt eller nokså uenig i dette, mens 78 prosent er helt eller nokså enig i denne påstanden. Dette tilsvarer en økning på 2 prosentpoeng i andelen som er enige sammenlignet med 2019, og andelen som var uenige er 4 prosentpoeng mindre enn i 2019.

Den største andelen som ytrer seg positivt i hele perioden finner vi i 2012, da 80 prosent var enige i påstanden om at innvandrere flest gjør en nyttig innsats i arbeidslivet. Den store oppslutningen dette året kan henge sammen med at det i kjølvannet av finanskrisen i 2008 ble økonomiske oppgangstider og økt behov for arbeidskraft, og at holdninger til arbeidsinnvandring derfor ble mer positive.

I 2016, året etter den store flyktningstrømmen fra Syria, var andelen enige på det laveste, og like lav som i 2002, på 66 prosent. Etter 2016 har det imidlertid blitt større oppslutning igjen. I 2020 er andelen enige på 78 prosent, altså 12 prosentpoeng høyere enn i 2016, og nesten like stor som den var i 2012. Selv om summen av «helt enig» og «nokså enig» er tilnærmet lik som i 2012, er andelen som sier seg «helt enig» den største i hele perioden, på 40 prosent. Dette til tross for mange permitteringer i arbeidslivet, og høy arbeidsledighet, som følge av koronapandemien.

Figur 4.1 viser utviklingen fra 2002 til 2020 i holdningene til utsagnet som anerkjenner innvandreres innsats i arbeidslivet.

Figur 4.1 Holdning til utsagnet «Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv» Prosent¹. 2002-2020

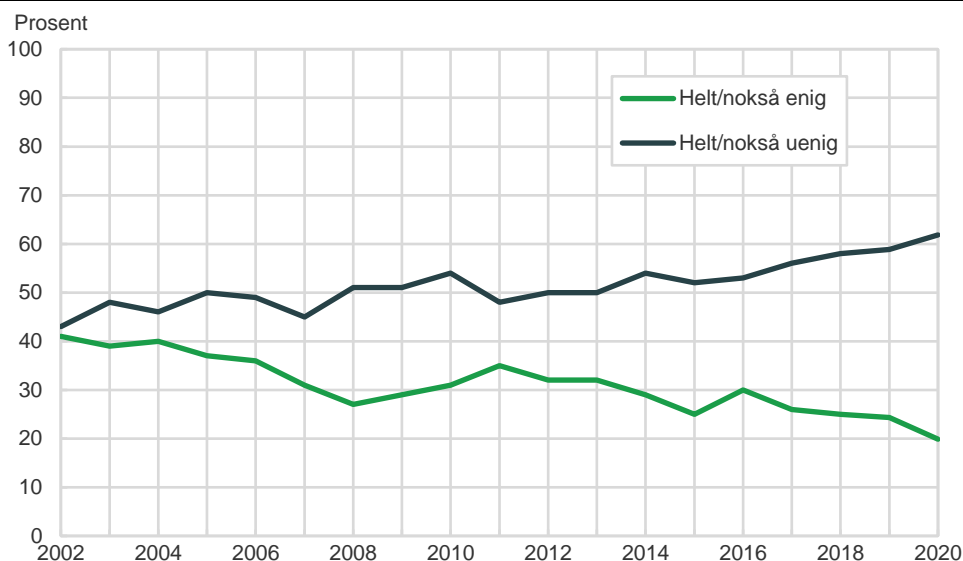

¹ Fra og med 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn. Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2020

Påstand b: Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene

Neste utsagn inneholder den negativt ladede påstanden om at «Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene». I 2002 var det nesten like mange enige som uenige i denne påstanden – om lag fire av ti. Figur 4.2 viser en tydelig stigende tillit over tid til innvandrernes omgang med sosiale velferdsordninger. Andelen som godtar påstanden om at velferdsordningene misbrukes, synker jevnt fra 41 prosent i 2002 til 20 prosent i 2020, mens andelen som er uenige stiger fra 43 prosent i 2002 til 62 prosent i 2020. Dette er den største andelen enige vi har sett i hele perioden. Bare siste år, fra 2019 til 2020, har andelen som er helt eller nokså enig gått ned med 5 prosentpoeng, mens andelen helt eller nokså uenig har gått opp med 3 prosentpoeng. Fordelingen mellom «helt uenig» og «nokså uenig» har også endret seg over tid. I hele perioden er det flere som er nokså uenig enn helt uenig, men forskjellen er blitt mindre.

Figur 4.2 Holdning til utsagnet "Innvandrere flest misbruke de sosiale velferdsordningene". Prosent¹. 2002-2020

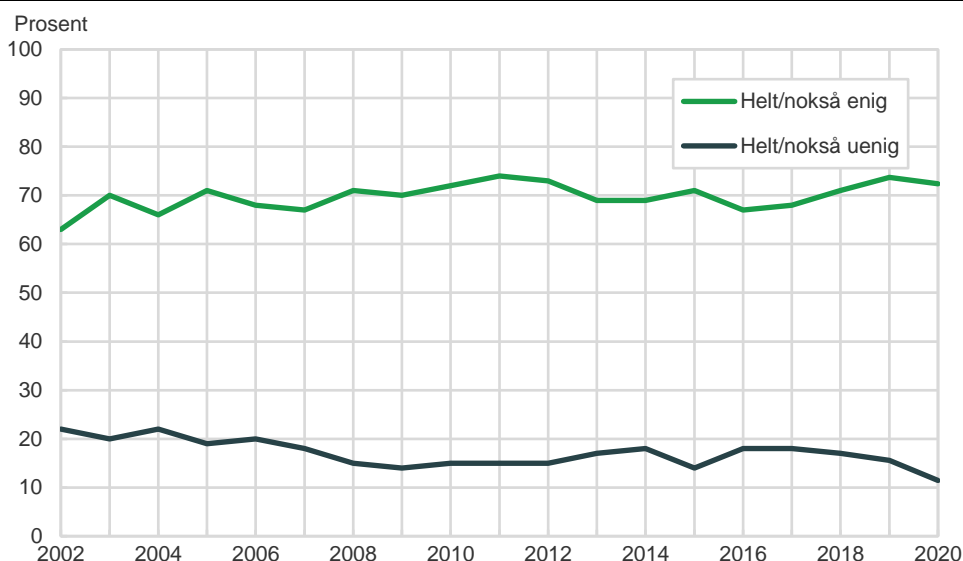
¹ Fra og med 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn. Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2020

Påstand c: Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge

Det tredje utsagnet er positivt ladet, og har ordlyden «Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge». Til denne påstanden har det helt siden 2002 vært et klart flertall som har vært enige. Ser vi på utviklingen over tid, er den preget av stor stabilitet, men også en svak tendens til økende aksept av dette utsagnet. Vi ser en økning i andelen som er positive fra 63 prosent i 2002 til 72 prosent i 2020. Samtidig har andelen som er kritiske blitt halvert – fra 22 prosent i 2002 til 11 prosent i 2020.

Selv om det har vært en liten nedgang i andelen som er helt eller nokså enig det siste året (2 prosentpoeng), er det en større nedgang i andelen som er helt eller nokså uenig (4 prosentpoeng). Vi ser også at andelen som sier seg «helt enig» har gått opp, mens «nokså enig» har gått ned. I 2020 er det flere som har svart nøytralt (både/og) på dette utsagnet enn vi har sett tidligere.

Figur 4.3 Holdning til utsagnet "Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge". Prosent¹. 2002-2020

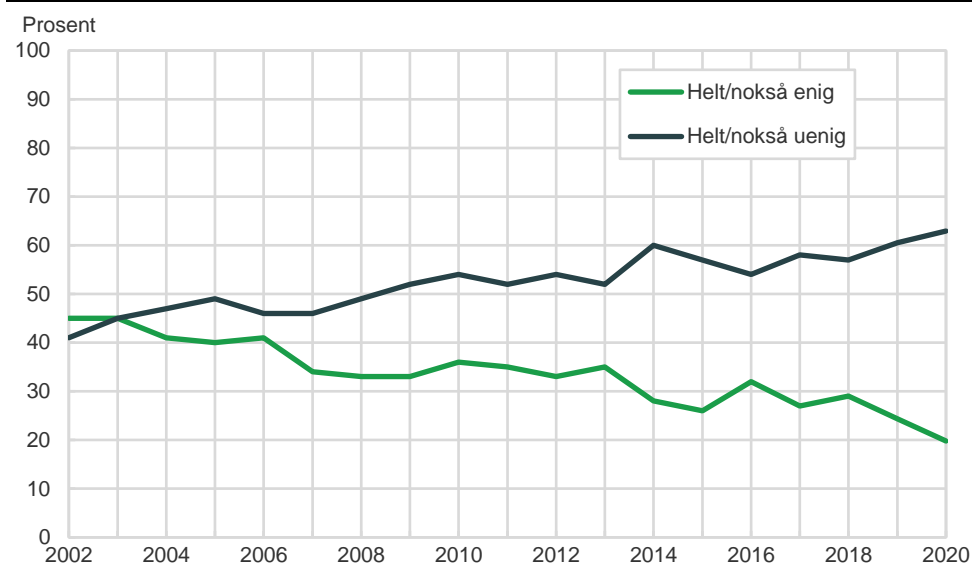
¹ Fra og med 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn. Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2020

Påstand d: Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet

Fjerde utsagn er igjen en negativt vinklet påstand: «Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet». Vi ser mye det samme mønsteret her som til påstanden om at innvandrere flest misbruker sosiale velferdsordninger. I 2002 var det et knapt flertall som var enige (45 prosent) i at innvandrere utgjør en kilde til utrygghet i samfunnet, mens 41 prosent var uenig. Over tid har de kritiske holdningene blitt mindre fremtredende, mens de positive holdningene har økt. Figur 4.4. illustrerer tydelig denne utviklingen.

I hele perioden, fra 2002 til 2020 har andelen som ser på innvandrere som en trussel mot samfunnsstryggheten gått ned med 25 prosentpoeng, mens andelen som er uenig i dette har gått opp med 22 prosentpoeng. I 2020 er 20 prosent enige i at innvandrere flest er en kilde til utrygghet, mens et klart flertall – 63 prosent – er uenige i dette. Dette er den største andelen uenige, og den minste andelen enige, vi har sett i hele perioden, og gjenspeiler en økende tillit til innvandrere i samfunnet. Vi ser også at andelen som svarer «helt uenig» har gått opp med 6 prosentpoeng fra i fjor, mens andelen som oppgir «nokså uenig» har gått ned med 4 prosentpoeng det siste året.

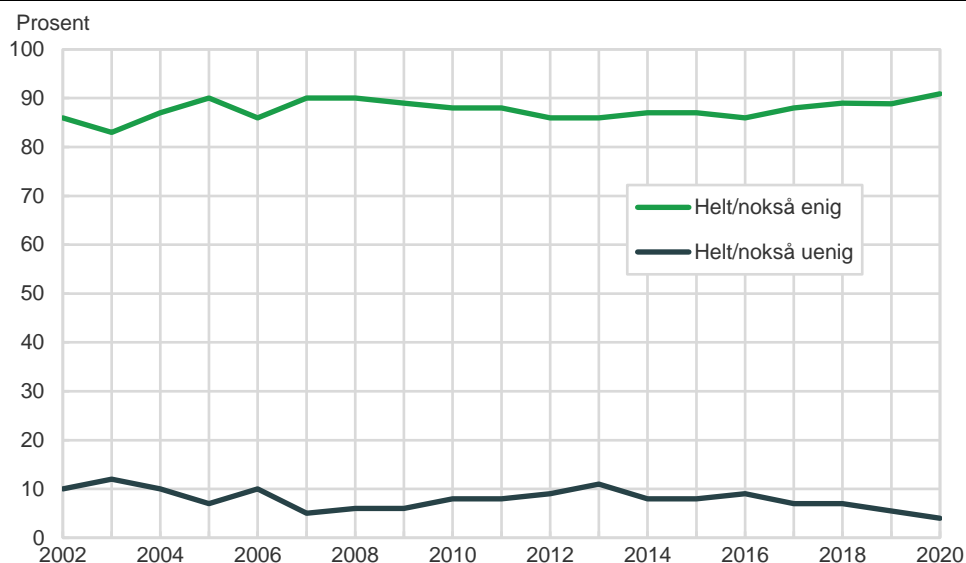
Figur 4.4 Holdning til utsagnet «Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet». Prosent¹. 2002-2020

¹ Fra og med 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn. Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2020

Påstand e: Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn

Det femte utsagnet uttrykker en støtte til kravet om likebehandling av innvandrere på arbeidsmarkedet: «Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn». Svarene gjenspeiler minimal støtte i befolkningen til at innvandrere legitimt kan forskjellsbehandles på arbeidsmarkedet. Helt siden 2002 har det eksistert en stabil og bred enighet om at innvandrere i Norge bør ha de samme mulighetene til arbeid som nordmenn. Andelen enige ligger alle år på over 80 prosent, mens andelen uenige holder seg rundt 10 prosent eller lavere det meste av tiden. I 2020 var det bare 4 prosent som var uenige i at mulighetene bør være like for innvandrere som for nordmenn. Det store flertallet – 91 prosent – var enige i at det bør være like muligheter for arbeid, som er den største andelen i hele perioden. De fleste, tre av fire, sier seg helt enig.

Figur 4.5 Holdning til utsagnet "Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn". Prosent¹. 2002-2020

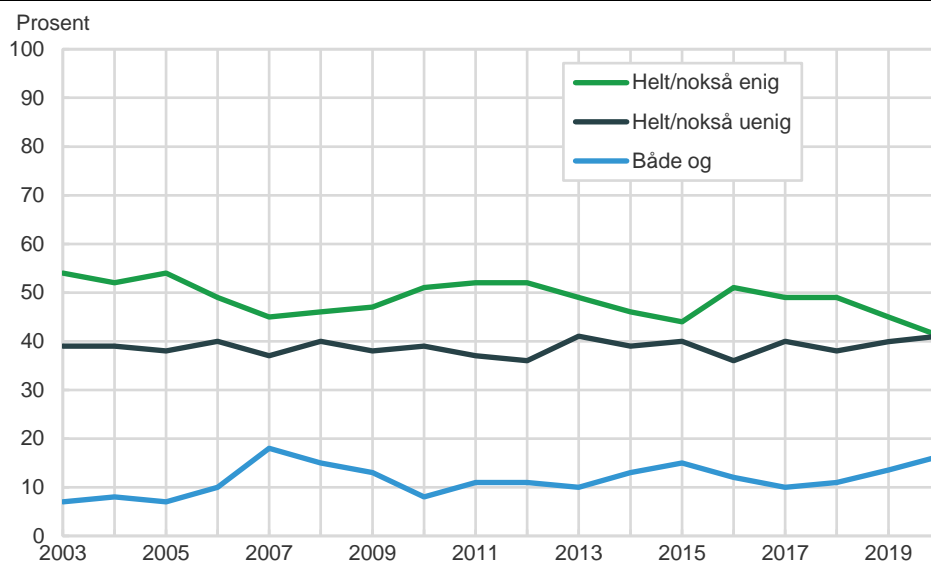
¹ Fra og med 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn. Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2020

Påstand f: Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig

Den siste av de seks påstandene (innført i undersøkelsen i 2003) sikter mot å avdekke hvor tolerant befolkningen er når det gjelder innvandrernes adgang til å avvike fra norske standarder for livsstil og preferanser (Blom, 2017). Påstanden som respondentene bes ta stilling til er denne: «Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig».

Siden 2003 har det vært en større andel som har sagt seg enig enn uenig i dette. Over tid har andelen som er enige i påstanden imidlertid gått noe ned, mens andelen uenige har holdt seg ganske stabil, med noen årlige variasjoner. I løpet av perioden har enige og uenige tilnærmet seg hverandre, og i 2020 er andelen like store (41 prosent). Det er også en forholdsvis stor andel som viser en nøytral holdning til denne påstanden (både/og), på 16 prosent.

Dette er et spørsmål som omhandler tilpasningsprosessen mellom innvandrere og samfunnet de kommer til. Andre undersøkelser som berører dette temaet har vist at det kan være vanskelig å skille på integrering (gjensidig tilpasning) og assimilering (der innvandrere ensidig tilpasser seg det samfunnet de kommer til). Selv om de fleste støtter opp om en form for integrering, er det begrenset oppslutning om at innvandrere fullt og helt må oppgi sin kultur (Brekke, Fladmoe og Wollebæk, 2020). At det er relativt mange som oppgir et nøytralt svar (både/og) i vår undersøkelse, kan indikere at dette er et vanskelig spørsmål å si seg enig eller i uenig i. Vi ser også at det er flere som sier seg «nokså enig» og «nokså uenig», enn som svarer «helt enig» og «helt uenig».

Figur 4.6 Holdning til utsagnet: "Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig. Prosent¹. 2003-2020

¹ Fra og med 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn. Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2020

4.2. Spørsmål 2: Eget forhold til innvandrere i tre forskjellige «scenarier»

Spørsmål 2 er ment å gi en indikasjon på hvor villig respondenten er til å inngå i nære eller mindre nære sosiale relasjoner med innvandrere. Spørsmålet innledes med å presisere at det er en forutsetning at innvandrerens behersker norsk, og har følgende ordlyd: «I de følgende spørsmålene forutsetter vi at innvandrerens behersker norsk. Ville du synes det var ubehagelig dersom (a) du eller noen i din nærmeste familie fikk en hjemmehjelp som var innvandrer, (b) du fikk en innvandrer som ny nabo, eller (c) du hadde en sønn eller datter som ville gifte seg med en innvandrer?»

I 2014 ble innledningen til spørsmålet utvidet med et tillegg om at innvandrerens «kommer fra land utenom Vest-Europa og Nord-Amerika». Formålet var å undersøke om en eksplisitt presisering av innvandrernes landbakgrunn førte til observerbare endringer i svarfordelingen fra tidligere års (meget stabile) funn, noe det ikke gjorde. Derfor ble spørsmålet omgjort til sin opprinnelige form året etter (Blom, 2015). Dersom respondenten spør hva vi mener med innvandrere, har intervjueren likevel instruksjoner om å presisere at det siktes til innvandrere med landbakgrunn fra Øst-Europa, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika og Sør- og Mellom-Amerika.

Tabell 4.2 viser årlige svarfordelinger fra 2002 til 2020. Jevnt over er det små andeler som svarer bekræftende på at det ville vært ubehagelig å få en innvandrer som ny nabo eller som hjemmehjelp til seg selv eller til en i nærmeste familie. De aller fleste som blir spurt – om lag 90 prosent – sier at det ikke vil være ubehagelig. Andelen har holdt seg svært stabil helt siden 2002.

Når det gjelder spørsmålet om ubehag ved at en sønn eller datter vil gifte seg med en innvandrer, er det derimot flere som svarer ja. Det er likevel en svært tydelig utvikling over tid når det gjelder å akseptere en slik relasjon. Andelen som svarer bekræftende på at de ville synes det var ubehagelig har falt fra 40 prosent i 2002 til 11 prosent i 2020.

Tabell 4.2 Svar på tre spørsmål om eget forhold til innvandrere. 2002-2020. Prosent¹. "Ville du synes det var ubehagelig dersom

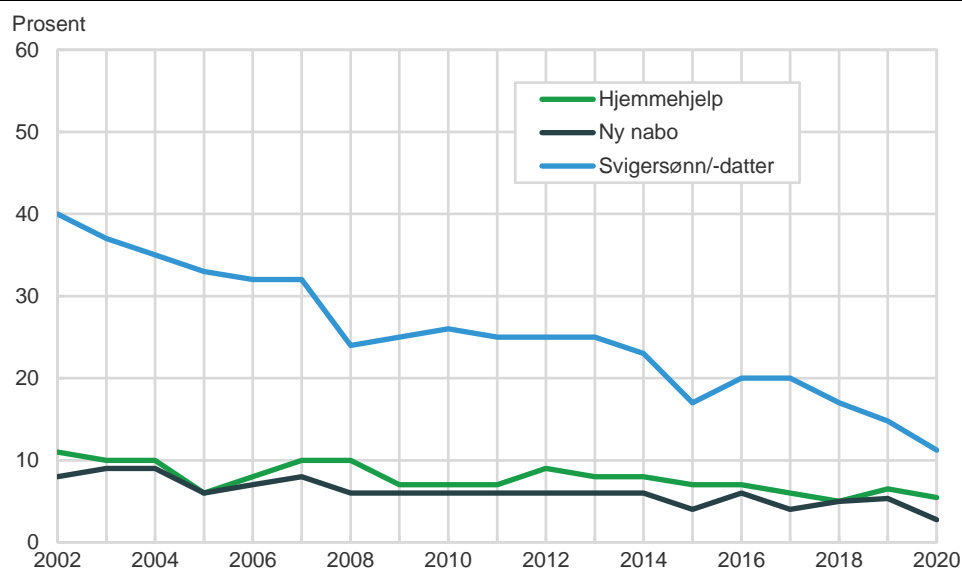
	Alle	Ja	Nei	Vet ikke	Antall personer som svarte
(a) ... du eller noen i din nærmeste familie fikk en hjemmehjelp som var innvandrер?"					
2002	100	11	88	1	1 410
2004	100	10	90	1	1 319
2006	100	8	91	1	1 286
2008	100	10	90	1	1 109
2010	100	7	91	2	1 054
2012	100	9	90	1	1 188
2014	100	8	90	3	1 070
2016	100	7	92	1	1 159
2018	100	5	94	1	1 065
2019	100	6	92	2	1 076
2020	100	5	93	2	1 164
(b) ... du fikk en innvandrер som ny nabo?"					
2002	100	8	90	2	1 410
2004	100	9	90	1	1 316
2006	100	7	91	2	1 287
2008	100	6	94	1	1 110
2010	100	6	92	2	1 053
2012	100	6	92	2	1 188
2014	100	6	92	2	1 070
2016	100	6	92	1	1 159
2018	100	5	94	1	1 065
2019	100	5	93	2	1 076
2020	100	3	95	2	1 165
(c) ... du hadde en sønn eller datter som ville gifte deg med en innvandrер?"					
2002	100	40	53	7	1 409
2004	100	35	60	5	1 317
2006	100	32	62	6	1 286
2008	100	24	69	6	1 107
2010	100	26	67	7	1 052
2012	100	25	69	6	1 184
2014	100	23	69	8	1 068
2016	100	20	74	6	1 157
2018	100	17	79	4	1 065
2019	100	15	80	5	1 074
2020	100	11	82	7	1 162

¹ Fra og med 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn.
Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2020

Figur 4.7 viser andelen «ja» for alle de tre delspørsmålene for hele perioden fra 2002 til 2020. Det er stabilt lave andeler som svarer ja på spørsmålet om å få en innvandrер som ny nabo eller som hjemmehjelp til seg selv eller en i nær familie. Andelen som har motforestillinger til en sønns eller datters ønske om å gifte seg med en innvandrер har hatt noen uregelmessigheter i perioden, men hovedtrenden er en tydelig nedgang.

I 2016, året etter den store tilstrømmingen av syriske flyktninger til Norge, var det generelt mer negative holdninger på de fleste indikatorene i undersøkelsen (se innledningen til kapittel 4). Når det gjelder synet på innvandrere i ulike scenarier (som nabo, hjemmehjelp eller svigersønn/-datter) var det imidlertid ikke særlig annerledes svarfordeling i 2016 enn andre år.

Figur 4.7 Andel som svarer ja på tre spørsmål om eget forhold til innvandrere: Ville det være ubehagelig dersom (a) du eller noen i din nærmeste familie fikk en hjemmehjelp som var innvandrер, (b) du fikk en innvandrер som ny nabo, eller (c) du hadde en sønn eller datter som ville gifte seg med en innvandrер? Prosent¹. 2002-2020

¹ Fra og med 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn. Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2020

4.3. Spørsmål 3: Flyktninger og asylsøkeres adgang til opphold i Norge

Vårt tredje spørsmål dreier seg om mottak av flyktninger og asylsøkere. Spørsmålet som stilles har ordlyden: «Sammenliknet med i dag, bør det bli lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge, bør det bli vanskeligere, eller bør adgangen til å få opphold være som i dag?»

I 2002 sa et knapt flertall (53 prosent) seg enige i at det burde bli vanskeligere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge. Bare 5 prosent svarte at det burde bli lettere, mens de resterende svarte at det burde være som det var (39 prosent).

Figur 4.8 viser at det er blitt mer liberale holdninger over tid (2002-2020). Andelen som mener at det bør bli vanskeligere har gått kraftig ned siden 2002, til 20 prosent i 2020. Samtidig har andelen som mener det bør bli lettere gått opp til 17 prosent i 2020. Dermed er det nesten like mange som mener det bør bli lettere som vanskeligere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge.

I årets undersøkelse sier flertallet seg fornøyd med dagens regelverk, da 56 prosent uttaler at det bør være som det er i dag med tanke på flyktninger og asylsøkeres muligheter til å få opphold i Norge. Dette alternativet har hatt størst oppslutning de fleste år, selv om det noen år har vært en større andel som har svart at det bør bli vanskeligere. I 2012 var det omtrent lik oppslutning om «som i dag» og «vanskeligere», på henholdsvis 44 og 43 prosent. Etter 2012 har andelen som svarer «som i dag» vært størst, og hatt en ganske jevn økning til 56 prosent. Andelen som har svart at det bør bli vanskeligere har gått ned til 20 prosent i samme periode.

Hvordan «dagens ordning» er for å få opphold har endret seg i perioden 2002 til 2020, så svaret bør sees i sammenheng med gjeldende asylopolitikk og flyktningssituasjonen i verden. De siste årene har mange mennesker vært på flukt fra krigen i Syria, og Norge har tatt imot mange flyktninger herfra i perioden 2015-2017. Vi har også hatt regjeringer som har ført en restriktiv innvandringspolitikk. Asyl-

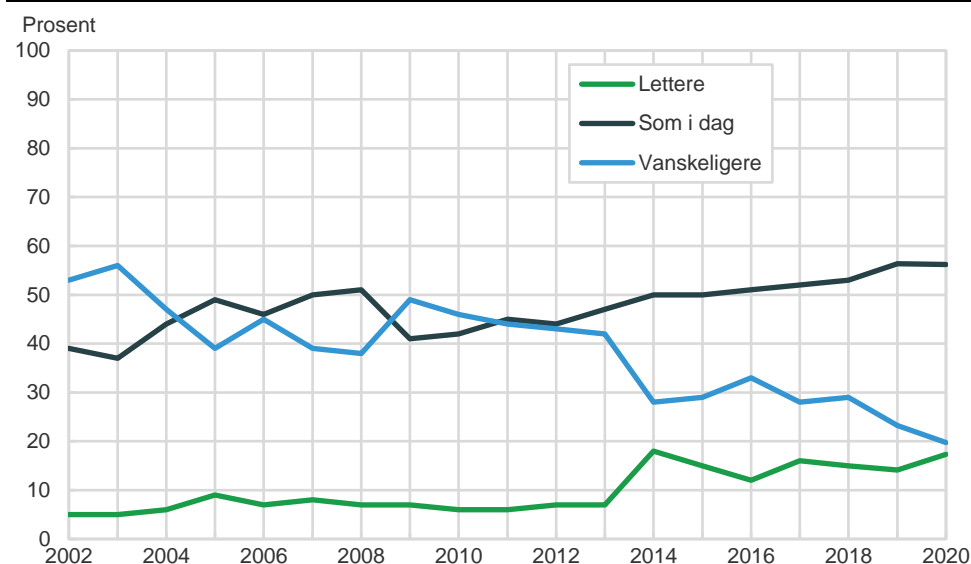
søkertallene i 2020 har vært svært lave, grunnet koronaepidemien, og dermed små muligheter for å reise over landegrensene. Samtidig har det vært fokus i media på flyktningleirer, særlig i Moria, der mennesker på flukt lever under vanskelige forhold.

Tabell 4.3 Holdning til flyktnings adgang til Norge. 2002-2020. Prosent¹. "Sammenlignet med i dag, bør det bli lettere for flyktnings og asylsøkere å få opphold i Norge, bør det bli vanskeligere, eller bør adgangen til å få opphold være som i dag?"

	Alle	Lettere	Som i dag	Vanskeligere	Vet ikke	Antall personer som svarte
2002	100	5	39	53	2	1 408
2004	100	6	44	47	2	1 317
2006	100	7	46	45	2	1 288
2008	100	7	51	38	4	1 108
2010	100	6	42	46	6	1 052
2012	100	7	44	43	5	1 185
2014	100	18	50	28	4	1 073
2015	100	15	50	29	5	1 197
2016	100	12	51	33	5	1 159
2017	100	16	52	28	4	1 098
2018	100	15	53	29	3	1 065
2019	100	14	56	23	6	1 073
2020	100	17	56	20	7	1 160

¹ Fra og med 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn. Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2020

Figur 4.8 Bør det bli lettere for flyktnings og asylsøkere å få opphold i Norge, bør det bli vanskeligere, eller bør adgangen til å få opphold være som i dag? Prosent¹ 2002-2020

¹ Fra og med 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn. Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2020

4.4. Spørsmål 4: Personlig kontakt med innvandrere

Et spørsmål som kan ha betydning for hvilke holdninger man har til innvandrere og innvandring er om man selv har kontakt med innvandrere (Brekke og Mohn, 2018). Blant spørsmålene vi stiller er det også noen som handler om graden av kontakt med innvandrere. Det innledende ja/nei-spørsmålet har ordlyden «Har du selv kontakt med innvandrere som bor i Norge, f.eks. på jobben, i nabolaget, blant venner, familie eller lignende?»

Vi vil se nærmere på sammenhenger mellom kontakt og holdninger i kapittel 6. Her fokuserer vi på spørsmålene som omhandler graden av kontakt og hvilke arenaer denne kontakten foregår. Er det for eksempel på jobben, i nabolaget, blant venner og kjente eller i familien? Og har det skjedd en utvikling fra 2002 til 2020 i hyppighet og mengde av kontakt?

Tabell 4.4 viser årlig svarfordeling fra 2002 til 2020 når det gjelder hvor mange som oppgir at de har kontakt med innvandrere. Tallene blir også illustrert i figur 4.9.

Tabell 4.4 Kontakt med innvandrere som bor i Norge, andel med kontakt. Prosent^{1, 2}. 2002-2020

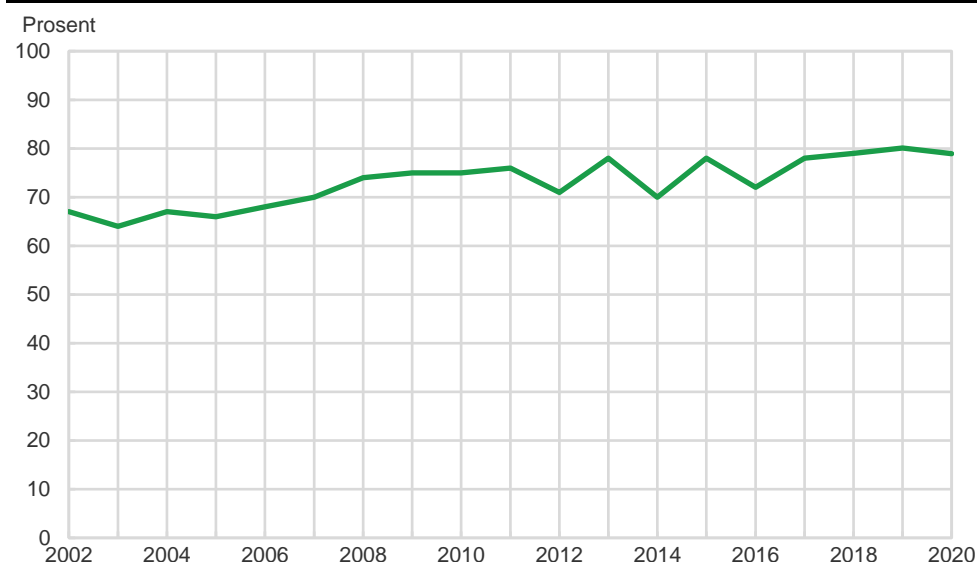
	Alle svar	Ja	Nei	Antall personer som svarte
2002	100	67	33	1 408
2004	100	67	33	1 318
2006	100	68	32	1 288
2008	100	74	26	1 111
2010	100	75	24	1 054
2012	100	71	28	1 187
2014	100	70	30	1 072
2015	100	78	21	1 198
2016	100	72	28	1 159
2017	100	78	22	1 100
2018	100	79	21	1 065
2019	100	80	20	1 077
2020	100	79	21	1 163

¹ «Vet ikke» utgjorde 1 prosent av svarene i 2010, 2011, 2012 og 2015

² Fra 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2020

Figur 4.9 Andel som har kontakt med innvandrere som bor i Norge, f.eks. på jobben, i nabolaget, blant venner, familie eller lignende. Prosent¹. 2002-2020

¹ Fra 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2020

Andelen som sier at de har kontakt med innvandrere har variert noe de siste årene, noe som kan skyldes tilfeldigheter ved hvem den enkelte respondenten kommer til å tenke på idet han/hun får spørsmålet (Blom, 2016). Den langsiktige trenden viser likevel at det har vært en viss økning i andelen som oppgir at de har kontakt med innvandrere som bor i Norge. Åtte av ti svarer at de har kontakt med innvandrere i 2020.

En åpenbar grunn til økningen over tid er at andelen innvandrere i befolkningen har økt i samme periode, noe som innebærer større sjanser for at man har kontakt med innvandrere på en eller annen arena. Fra 2002 til 2020 har andelen som innvandrere utgjør av hele befolkningen økt fra 5,7 prosent til 14,7 prosent (Statistisk sentralbyrå, 2020a).

Arenaer for kontakt

De som sier at de har kontakt med innvandrere får fire tilleggsspørsmål. Det første lyder: «I hvilke sammenhenger har du kontakt med innvandrere som bor i Norge? Er det på jobben, i nabolaget, blant venner og kjente, i nær familie eller på annen måte.» Respondentene kan svare ja på ett eller flere av disse alternativene.

Tabell 4.5 viser utfallet på dette tilleggsspørsmålet, og andelene av utvalget som har kontakt på hver av disse arenaene. De som svarer nei på det innledende spørsmålet får verken dette eller de øvrige tre tilleggsspørsmålene knyttet til kontakt. De inngår likevel i prosentgrunnlaget for svarene i tabell 4.5. Det betyr at de som inngår i kategorien «nei» for ett spørsmål i tabellen (for eksempel «på jobben»), både kan være de som ikke har kontakt med innvandrere i det hele tatt, og de som har kontakt på andre arenaer (for eksempel «blant venner og kjente»).

Tabell 4.5 Kontakt med innvandrere som bor i Norge, ulike arenaer. Prosent^{1,2}. 2002-2020

	Alle	Ja	Nei	Antall personer som svarte
Andel med kontakt				
På jobben				
2002	100	41	59	1 408
2004	100	39	61	1 318
2006	100	41	59	1 288
2008	100	48	52	1 111
2010	100	49	51	1 045
2012	100	45	55	1 180
2014	100	46	54	1 070
2016	100	48	52	1 156
2018	100	52	48	1 065
2019	100	54	46	1 079
2020	100	54	46	1 174
I nabolaget				
2002	100	22	78	1 408
2004	100	24	76	1 318
2006	100	24	76	1 288
2008	100	26	74	1 111
2010	100	29	71	1 045
2012	100	28	72	1 180
2014	100	27	73	1 070
2016	100	32	68	1 156
2018	100	37	63	1 065
2019	100	37	62	1 079
2020	100	35	65	1 174
Blant venner og kjente				
2002	100	27	73	1 408
2004	100	29	71	1 318
2006	100	31	69	1 288
2008	100	32	68	1 111
2010	100	38	62	1 045
2012	100	35	65	1 180
2014	100	34	66	1 070
2016	100	37	63	1 156
2018	100	48	52	1 065
2019	100	39	61	1 079
2020	100	46	54	1 174
I nær familie				
2002	100	9	91	1 408
2004	100	9	91	1 318
2006	100	10	90	1 288
2008	100	13	87	1 111
2010	100	12	88	1 045
2012	100	12	88	1 180
2014	100	12	88	1 070
2016	100	11	89	1 156
2018	100	15	85	1 065
2019	100	16	84	1 079
2020	100	18	82	1 174
På annen måte				
2002	100	10	90	1 408
2004	100	9	91	1 318
2006	100	9	91	1 288
2008	100	9	91	1 111
2010	100	16	84	1 045
2012	100	11	89	1 180
2014	100	9	91	1 070
2016	100	12	88	1 156
2018	100	11	89	1 065
2019	100	15	85	1 079
2020	100	14	86	1 174

¹ Fra 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn

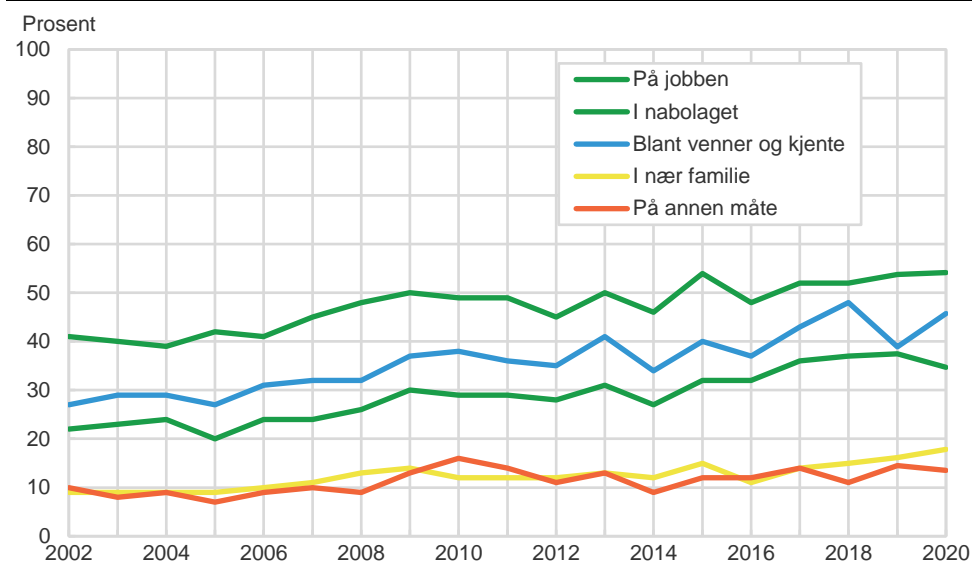
² Personer uten innvandrerkontakt inngår i beregningsgrunnlaget.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2020

I figur 4.10 ser vi utviklingen over tid for alle kontaktarenaer, og den viser at det har vært en økning for alle arenaene fra 2002 til 2020, selv om det har vært noen årlige variasjoner i denne perioden. Fra 2018 til 2019 var det for eksempel et fall i andelen som oppga venner og kjente som kontaktarena (fra 48 til 39 prosent), men andelen har igjen økt i 2020 (46 prosent).

Årlige variasjoner kan skyldes at personene som inngår i utvalget fra år til år har ulike kontaktarenaer, eller at de har ulik oppfatning av hvordan de definerer disse arenaene. Det er kanskje snakk om endringer i oppfatningen av kontakt heller enn faktiske endringer i forekomsten av kontakt (Blom, 2017). Slike variasjoner kan også skyldes tilfeldigheter.

Figur 4.10 Andelen av befolkningen som har kontakt med innvandrere på ulike sosiale arenaer. Personer uten innvandrerkontakt inngår i beregningsgrunnlaget. Prosent¹. 2002-2020

¹ Fra 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn
Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2020

Til tross for litt «hakkete» tidslinje for de ulike kontaktarenaene, er forholdet mellom dem ganske stabilt. Arbeidsplassen er den mest vanlige arenaen for kontakt med innvandrere, noe den har vært i alle år siden 2002. I 2020 svarte 54 prosent at de har kontakt med innvandrere på jobben. Dette er en andel som er 13 prosentpoeng større enn i 2002. Deretter er det venne- og bekjentskapskrets som er mest vanlig. Her har det vært størst økning, fra 27 prosent i 2002 til 46 prosent i 2020. Også nabolaget er en arena der relativt mange oppgir at de har kontakt med innvandrere (35 prosent i 2020). Rangeringen av disse tre kontaktarenaene (jobb, nabolag, venner/kjente) har holdt seg stabil i hele perioden fra 2002 til 2020. I takt med at det har blitt flere som har kontakt med innvandrere i denne perioden, har det også vært en økning i alle disse tre arenaene. Det er også økning i de to arenaene hvor det er minst vanlig å ha omgang med innvandrere (i nær familie og på annen måte).

Antall kontaktarenaer

Det er som nevnt anledning til å svare ja på flere av arenaene for kontakt. Et mål på omfanget av kontakten kan dermed være hvor mange arenaer den enkelte oppgir (tabell 4.6). Personer som har kontakt med innvandrere på flere arenaer har rimeligvis større kontaktflate med innvandrere enn hva personer med kontakt på én arena har.

I årets undersøkelse oppgir 21 prosent at de ikke har kontakt med innvandrere (se tabell 4.6). Denne andelen har gått ned med 12 prosentpoeng i hele perioden fra 2002 til 2020. Utviklingen er noe ujevn, og innebærer at det har vært enkelte år med forholdsvis store andeler som har oppgitt at de ikke har noen kontakt med innvandrere som bor i Norge.

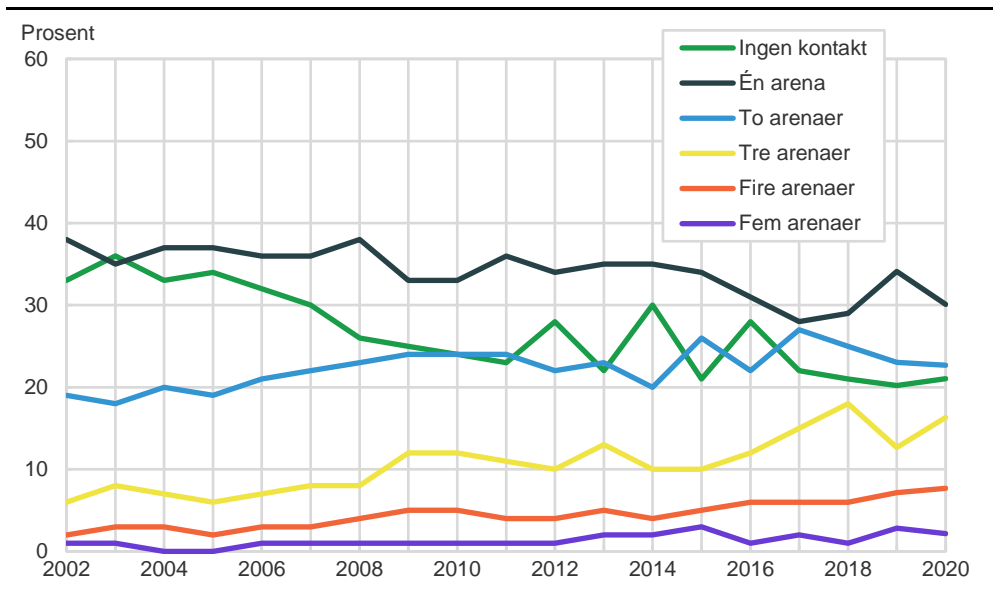
Tabell 4.6 Kontakt med innvandrere som bor i Norge, på antall arenaer¹. Prosent². 2002-2020

	2002	2006	2010	2012	2014	2016	2017	2018	2019	2020
Ingen kontakt	33	32	24	28	30	28	22	21	20	21
Én arena	38	36	33	34	35	31	28	29	34	30
To arenaer	19	21	24	22	20	22	27	25	23	23
Tre arenaer	6	7	12	10	10	12	15	18	13	16
Fire arenaer	2	3	5	4	4	6	6	6	7	8
Fem arenaer	1	1	1	1	2	1	2	1	3	2
Alle	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Personer som svarte	1 408	1 288	1 045	1 181	1 070	1 156	1 100	1 065	1 079	1 174

¹ Kategorien «vet ikke» er slått sammen med «ingen kontakt»

² Fra 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2020

Figur 4.11 Andel som oppgir å ha kontakt med innvandrere etter antall arenaer¹ for kontakt. Prosent². 2002-2020

¹ Kategorien «vet ikke» er slått sammen med «ingen kontakt»

² Fra 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2020

Det er mest vanlig å ha kontakt med innvandrere på én arena, til tross for en nedgang over tid for dette alternativet. Vi ser at linjen i diagrammet (figur 4.11), til tross for årlige svingninger, peker nedover i løpet av perioden fra 2002 til 2020. Utviklingen gikk fra 38 prosent i 2002 til 30 prosent i 2020.

En relativt stor andel – nesten én av fire – oppgir at de har kontakt med innvandrere på to arenaer. Figur 4.11 viser en noe hakkete linje fra 2002 til 2020 for dette alternativet, med en vekst på 4 prosentpoeng i hele perioden. Andelen med tre kontaktarenaer er på 16 prosent i 2020, og har hatt en vekst på 10 prosentpoeng i samme periode.

Det har også vært en økning i andelen som oppgir fire kontaktarenaer, fra 2 prosent i 2002 til 8 prosent i 2020. Det er svært få som oppgir at de har kontakt på fem arenaer, bare 2 prosent i 2020. Denne andelen har variert fra 0 til 3 prosent fra 2002 til 2020. Når det blir flere kontaktarenaer kan det være vanskelig å huske nøyaktig hvor mange arenaer man samhandler med innvandrere på. Ser vi på dem som oppgir fire eller fem arenaer samlet sett, utgjør disse 10 prosent, og andelen har økt med 7 prosentpoeng i hele perioden fra 2002 til 2020.

Kontakt med hvor mange innvandrere?

Det andre tilleggsspørsmålet om omfanget av kontakt har ordlyden: «Hvor mange innvandrere har du kontakt med?». Svaralternativene som nevnes er 1, 2-4, 5-10 og

flere enn 10. Som med de øvrige tilleggsspørsmålene rettes dette bare til dem som allerede har sagt at de har kontakt med innvandrere. Spørsmålet ble innført i 2003. Tabell 4.7 viser hva respondentene svarer, prosentuert både med og uten dem som ikke hadde kontakt med innvandrere. I omtalen av resultatene er det enklest å ta utgangspunkt i tallene for dem som har innvandrerkontakt. Dette gjør vi for få bedre frem mindre endringer i antall innvandrere som omfattes av kontakten, som er det vi primært er interessert i.

Tabell 4.7 Antall personer som har kontakt med innvandrere som bor i Norge, etter antall personer en har kontakt med. Prosent¹. 2003- 2020

	Ingen ²	Én	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Alle	Antall
Bare personer som har kontakt inngår i prosentueringen							
2003		9	41	29	22	100	889
2005		10	37	30	23	100	841
2007		6	39	33	22	100	891
2009		6	33	36	25	100	829
2011		4	33	34	28	100	859
2013		5	36	31	28	100	891
2015		4	27	35	34	100	939
2016		4	29	33	34	100	826
2017		3	27	34	35	100	853
2018		4	26	36	34	100	841
2019		4	32	28	35	100	863
2020		5	26	32	37	100	918
Alle personer i utvalget inngår i prosentueringen							
2003	36	6	26	19	14	100	1 381
2005	34	6	24	20	15	100	1 283
2007	30	4	27	23	15	100	1 268
2009	25	5	25	27	19	100	1 101
2011	24	3	25	26	22	100	1 123
2013	22	4	28	24	22	100	1 147
2015	22	3	21	28	26	100	1 190
2016	28	3	21	24	24	100	1 153
2017	22	3	21	26	27	100	1 094
2018	21	3	21	28	27	100	1 058
2019	20	4	26	23	28	100	1 073
2020	20	4	21	25	30	100	1 154

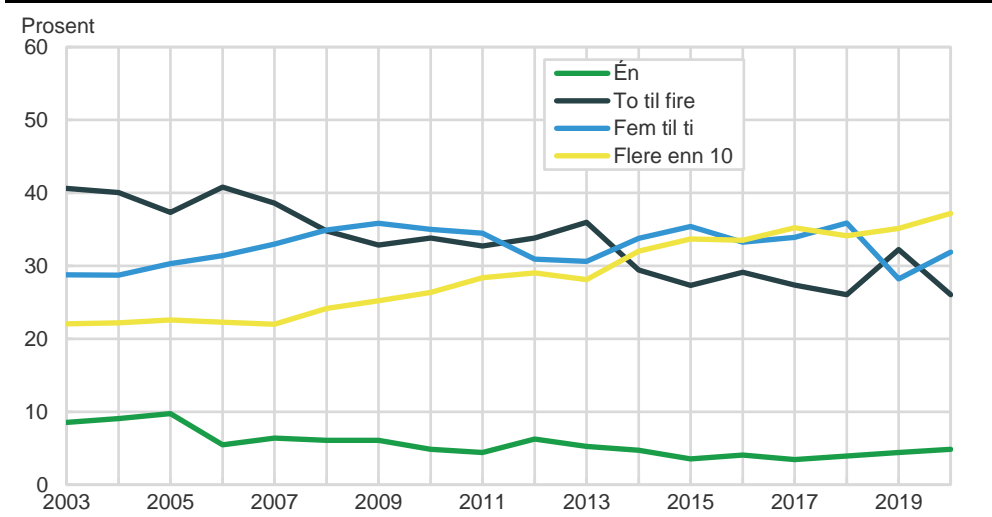
¹ Fra 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn

² Tall kan avvike fra andre tabeller som viser kontakt, da kategorien «vet ikke» ikke inngår i tabellgrunnetaget

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2003-2020

Av dem som oppgir at de har kontakt med innvandrere som bor i Norge, er det svært få som bare oppgir én (5 prosent). Det er mest vanlig å ha kontakt med flere enn ti. I 2020 var det 37 prosent som oppga at de hadde kontakt med så mange, som er en økning på 2 prosentpoeng fra året før, og 15 prosentpoeng siden 2003. I hele perioden der det også en økning i andelene som oppgir at de har kontakt med fem til ti innvandrere, men en nedgang i andelen som oppgir to til fire. Det siste året har det vært en økning både i andelen som har kontakt med fem til ti og flere enn ti innvandrere, og en tilsvarende nedgang for dem som oppgir to til fire. Figur 4.12 viser en ujevn tidslinje for disse to svaralternativene, noe som kan tyde på at det er tilfeldige variasjoner i svarene fra år til år. I likhet med at det kan være vanskelig å huske hvor mange kontaktarenaer man har når det blir flere, kan det være vanskelig å huske nøyaktig antall innvandrere man har kontakt med dersom man har mange i bekjentskapskretsen. Dette kan resultere i tilfeldige variasjoner fra år til år.

Figur 4.12 Personer som har kontakt med innvandrere som bor i Norge, etter antall personer en har kontakt med. Bare personer med innvandrerkontakt inngår i beregningsutvalget. Prosent¹. 2003-2020

¹ Fra 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn
 Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2003-2020

Hvor ofte kontakt?

Et aspekt ved omfanget av kontakten mellom innvandrere og den øvrige befolkningen er også hvor ofte kontakten forekommer. Spørsmålet om hyppighet av kontakt ble stilt i 2003, og hadde ordlyden: «Hvor ofte har du vanligvis kontakt med innvandrere? Er det: Daglig, ukentlig, månedlig eller sjeldnere enn månedlig?». Spørsmålene ble ikke stilt i undersøkelsen for årene 2004 til 2006, men ble gjenopptatt fra 2007.

Tabell 4.8 Hyppighet av kontakt blant dem som oppgir at de har kontakt med innvandrere som bor i Norge. Prosent¹. 2003-2020

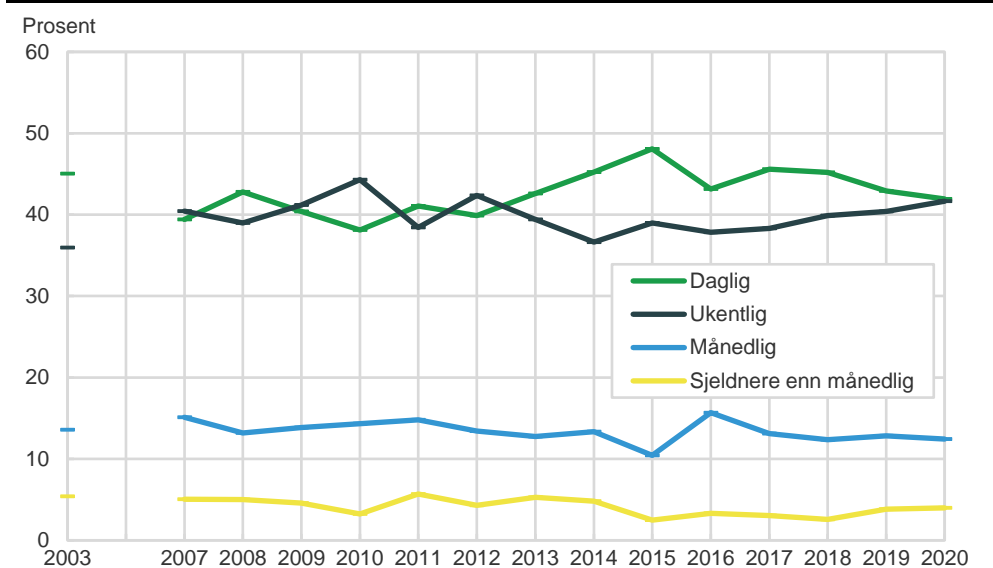
År	Daglig	Ukentlig	Månedlig	Sjeldnere enn månedlig	Alle	Antall som har kontakt
2003	45	36	14	5	100	890
2007	39	40	15	5	100	893
2008	43	39	13	5	100	818
2009	40	41	14	5	100	831
2010	38	44	14	3	100	803
2011	41	38	15	6	100	868
2012	40	42	13	4	100	856
2013	43	39	13	5	100	892
2014	45	37	13	5	100	755
2015	48	39	10	2	100	940
2016	43	38	16	3	100	825
2017	46	38	13	3	100	858
2018	45	40	12	3	100	843
2019	43	40	13	4	100	862
2020	42	42	12	4	100	921

¹ Fra 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn
 Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2003-2020

I 2003 var det mest vanlig å ha daglig kontakt. Fra 2007 er både daglig og ukentlig kontakt vanlig, og andelene som har oppgitt disse to alternativene har byttet på å være størst frem til 2013. Fra 2013 til 2017 var det igjen mest vanlig med daglig kontakt. Andelen som oppgir daglig kontakt har imidlertid gått noe ned fra 2017, mens andelen som sier at de har ukentlig kontakt har gått opp. I årets undersøkelse er det like mange som sier at de har daglig som ukentlig kontakt med innvandrere som bor i Norge (42 prosent).

12 prosent oppgir at de har månedlig kontakt, mens de som oppgir at den forekommer sjeldnere enn månedlig er svært få, 4 prosent i 2020. Disse andelene har holdt seg stabilt lave i hele perioden. Små variasjoner fra ett år til et annet kan gjenspeile tilfeldigheter.

Figur 4.13 Andel som har kontakt med innvandrere daglig, ukentlig, månedlig eller sjeldnere. Bare personer med innvandrerkontakt inngår i beregningsgrunnlaget. Prosent¹. 2003 og 2007-2020

¹ Fra 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn
 Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2003-2020

Personlig erfaring med kontakt

Det siste tilleggsspørsmålet, som ble stilt til dem som hadde kontakt med innvandrere, har som formål å gi innblikk i om respondentene har gode eller dårlige erfaringer med å ha kontakt med innvandrere. Spørsmålet har ordlyden: «Hvordan er din personlige erfaring med denne kontakten? Er den: Hovedsakelig positiv, både positiv og negativ, eller hovedsakelig negativ?». Som for det foregående spørsmålet, ble dette spørsmålet stilt første gang i 2003, med et opphold i årene 2004-2006, og gjeninnført i 2007.

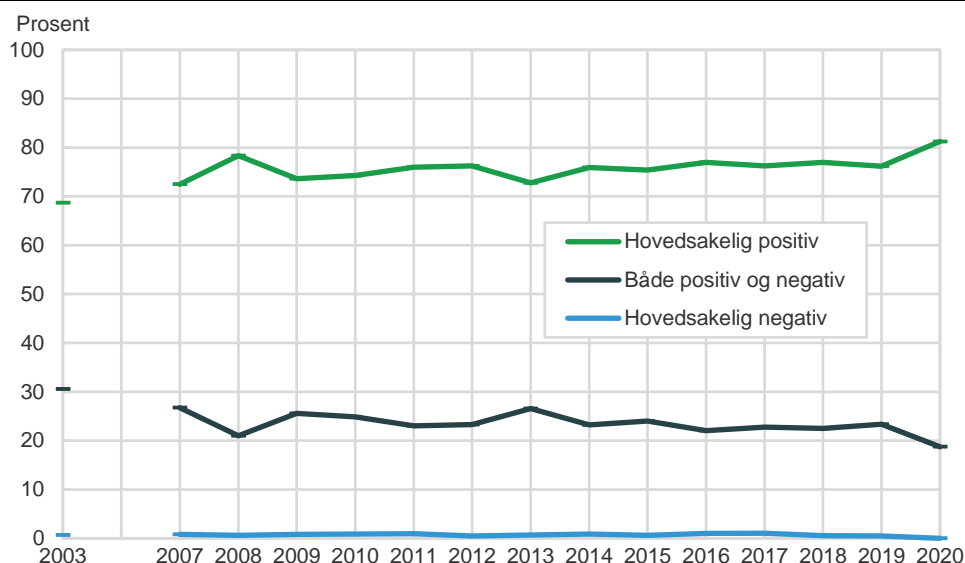
Tabell 4.9 Personlig erfaring med å ha kontakt med innvandrere som bor i Norge. Prosent¹. 2003 og 2007-2020

	Hovedsakelig positiv	Både positiv og negativ	Hovedsakelig negativ	Alle	Antall personer som har kontakt
2003	69	31	1	100	889
2007	72	27	1	100	894
2008	78	21	1	100	818
2009	74	26	1	100	828
2010	74	25	1	100	800
2011	76	23	1	100	868
2012	76	23	0	100	856
2013	73	27	1	100	892
2014	76	23	1	100	756
2015	75	24	1	100	941
2016	77	22	1	100	827
2017	76	23	1	100	857
2018	77	23	1	100	843
2019	76	23	0	100	863
2020	81	19	-	100	923

¹ Fra 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn
 Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2003-2020

Aldri før har andelen som anser sin kontakt med innvandrere som en hovedsakelig positiv erfaring vært så stor som i årets undersøkelse, på 81 prosent. Fra 2003 til 2020 har denne andelen økt med 12 prosentpoeng. Andelen som vurderer kontakten som både positiv og negativ har gått tilsvarende ned, og utgjør 19 prosent i 2020. Bare det siste året, fra 2019 til 2020, har andelen med positive erfaringer gått opp med 5 prosentpoeng, mens andelen som har både positive og negative erfaringer har gått ned med 4 prosentpoeng. Andelen som svarer at de i hovedsak har negative erfaringer med innvandrerkontakt er stabilt lav, mellom 0 og 1 prosent. I 2020 var det ingen som oppga at de hovedsakelig hadde negative erfaringer.

Figur 4.14 Andel med positive og negative erfaringer fra kontakt med innvandrere. Bare personer med innvandrerkontakt inngår i beregningsgrunnlaget. Prosent¹. 2003 og 2007-2020

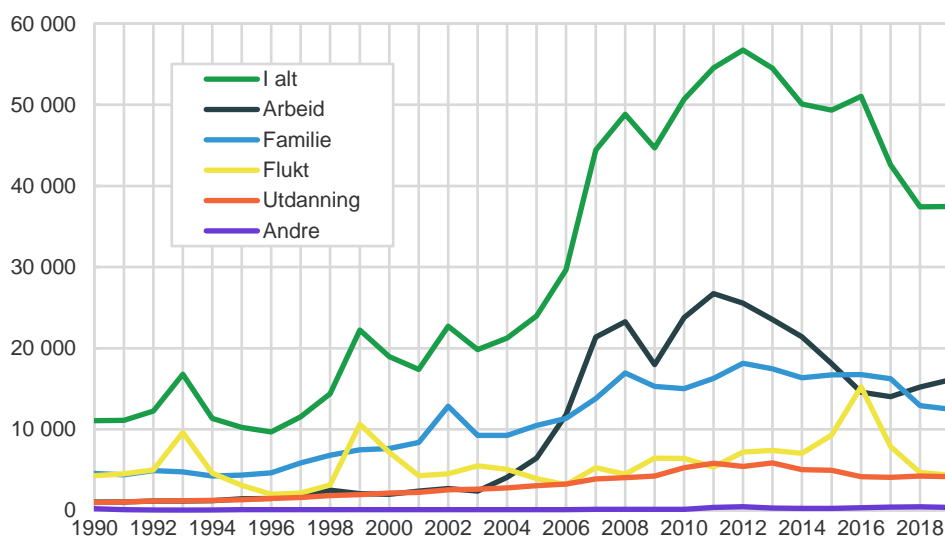

¹ Fra 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn
 Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2003-2020

4.5. Spørsmål 5: Holdning til arbeidsinnvandring

Familiegjenforening/-utvidelse og flukt var lenge to viktigste årsakene til innvandring blant ikke-nordiske statsborgere. Fra og med 2006 har arbeidsinnvandring imidlertid blitt den vanligste innvandringsgrunnen (jf. figur 4.15). Etter EU-utvidelsene i 2004 og 2007, og med stort udekket behov for arbeidskraft i det norske arbeidsmarkedet, ble det stor arbeidsinnvandring særlig fra Polen og Litauen. Antall arbeidsinnvandringer til Norge økte frem til 2011, da det kom nesten 27 000 ikke-nordiske innvandrere for å jobbe i Norge. Etter 2011 har antallet imidlertid gått ned. I 2016 var flukt og familieinnvandring større enn arbeidsinnvandringen, men de to siste årene er det igjen flest arbeidsinnvandrere som kommer til Norge (Statistisk sentralbyrå 2020b).

Figur 4.15 Innvandring etter innvandringsgrunn blant ikke-nordiske statsborgere. Antall. 1990-2019

Kilde: Statistisk sentralbyrå, innvandrere etter innvandringsgrunn

For di arbeidsinnvandring kom i fokus utover 2000-tallet, ble det innlemmet et spørsmål om dette i 2009, med ordlyden: «Til slutt en påstand om arbeidsinnvandring. Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar for det meste positivt til den norske økonomien. Er du helt enig i dette, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig?». For at respondentene ikke skal påvirkes til å tenke i retning arbeidsinnvandring på de øvrige spørsmålene, er dette spørsmålet plassert sist i spørsmålsbolken.

Tabell 4.10 viser svarfordelingen på dette spørsmålet fra 2009 til 2020. I figur 4.16 ser vi en grafisk fremstilling av svarfordelingen.

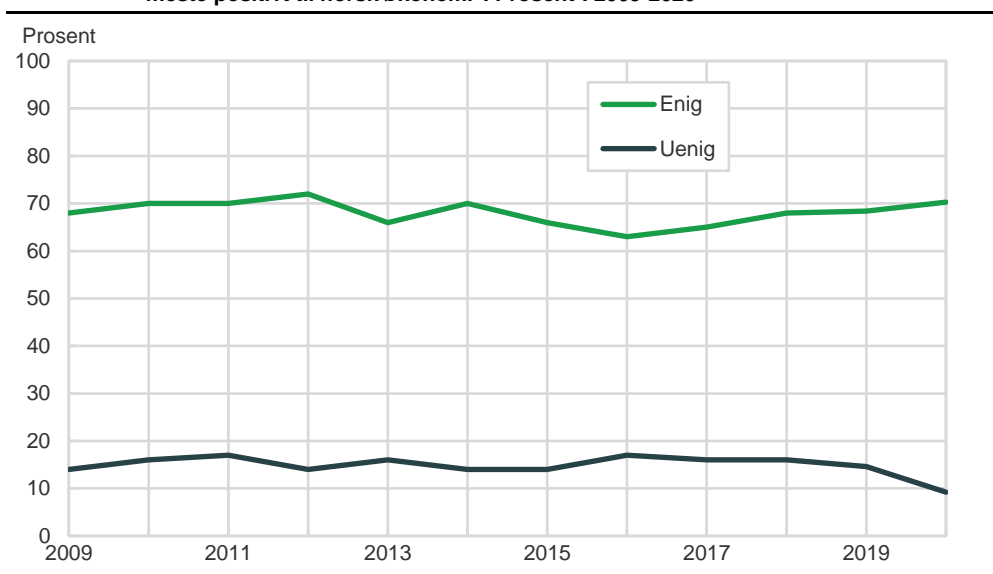
Helt siden spørsmålet ble innført i 2009 har det vært et klart flertall som har sagt seg enig i at arbeidsinnvandring fra land utenfor Norden for det meste bidrar positivt til norsk økonomi. Det er ingen store endringer fra år til år, men vi ser at oppslutningen var på topp i 2012, da 72 prosent sa seg helt eller nokså enig. Dette var året etter at arbeidsinnvandringen var på sitt høyeste nivå, og vi var inne i en periode med økonomiske oppgangstider (Statistisk sentralbyrå, 2012), etter finanskrisen. I 2016 var andelen som var enig på det laveste, med 63 prosent, og har deretter økt jevnt og trutt frem til 2020. I årets undersøkelse er 70 prosent enig i at arbeidsinnvandring bidrar positivt til økonomien her til lands. Andelen som er uenig har vært stabil, på rundt 15 prosent fra 2009 til 2019. I årets undersøkelse er det bare 9 prosent som er uenig, som er en markant nedgang, og den laveste andelen i hele perioden.

Tabell 4.10 Holdning til arbeidsinnvandring fra land utenom Norden. Prosent¹. 2009-2020

	Alle svar	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Antall personer som svarte
"Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar for det meste positivt til norsk økonomi"								
2009	100	24	44	17	11	3	2	1 101
2010	100	26	44	9	12	4	6	1 052
2011	100	25	45	9	13	4	4	1 133
2012	100	27	45	10	10	4	4	1 182
2013	100	24	42	14	12	4	4	1 151
2014	100	29	41	12	11	3	4	1 071
2015	100	29	37	15	9	5	6	1 196
2016	100	21	42	16	12	5	5	1 158
2017	100	26	39	16	12	4	3	1 100
2018	100	24	44	14	12	4	3	1 060
2019	100	26	42	12	11	4	5	1 075
2020	100	34	37	15	7	3	5	1 162

¹ Fra 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn
Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2009-2020

Figur 4.16 Holdning til utsagnet "Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar for det meste positivt til norsk økonomi". Prosent¹. 2009-2020

¹ Fra 2010 er verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, fra og med 2016 også etter alder og kjønn
Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2009-2020

5. Hvilke endringer er statistisk signifikante?

Vi har til nå sett på hvordan holdninger til innvandrere og innvandring har utviklet seg over tid. De siste årene (etter 2016) har resultatene pekt i retning av mer innvandrervennlige holdninger. Selv om noen endringer fra ett år til et annet har vært små, og ikke statistisk signifikante, kan en slik trend over flere år likevel beskrive viktige endringer i holdninger. Årets undersøkelse viser at denne trenden fortsetter, og resultatene viser gjennomgående mer positive holdninger enn i fjor.

Hvorvidt vi med rimelig grad av sikkerhet kan si at endringene det siste året er så store at de også ville kunne gjenfinnes i hele befolkningen (om vi hadde hatt mulighet til å undersøke), vil omtales i dette kapitlet.

Vi vil her undersøke om holdningene som blir kartlagt for 2020 i spørsmål 1, 3 og 5 er signifikant forskjellige fra 2019-undersøkelsen. Dette gjør vi ved å benytte en tohalet t-test av forskjellen mellom gjennomsnittsverdiene på skalaene, basert på hele svarfordelingen. Svarene gis skårer fra 1 til 5, der «vet ikke» og «vil ikke svare» holdes utenfor (behandles som «missing»)³.

Tabell 5.1 viser resultatene av signifikanstestene for utsagnene i spørsmål 1a-f, 3 og 5. De to første tallkolonnene viser gjennomsnittlig svarfordeling på skalaene i 2019 ($\bar{x}$ 2019) og 2020 ($\bar{x}$ 2020). Jo høyere gjennomsnittsverdiene er, desto mer positive er reaksjonene på de respektive utsagnene. Tredje kolonne viser sannsynligheten (p) for at H_0 er sann. H_0 er den såkalte nullhypotesen som sier at det i virkeligheten *ikke* er noen endring i befolkningens holdninger fra 2019 til 2020 for det aktuelle spørsmålet.

Tabell 5.1 Holdning til åtte utsagn om innvandrere, innvandringspolitikk og flyktninger, 2019-2020. Gjennomsnitt på skala¹ og t-test for om forskjellen mellom målene etter intervjuår er statistisk signifikant². Veide verdier³. Standardfeil i parentes

Utsagn	$\bar{x}$ 2019	$\bar{x}$ 2020	p for t under H_0
Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv (spørsmål 1a)	3,95 (0,0312)	4,11 (0,0281)	0,0001
Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene (spørsmål 1b)	3,55 (0,0387)	3,68 (0,0367)	0,0097
Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge (spørsmål 1c)	3,94 (0,0363)	4,01 (0,0332)	0,1223
Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet (spørsmål 1d)	3,58 (0,0398)	3,75 (0,0363)	0,0011
Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn (spørsmål 1e)	4,53 (0,0275)	4,63 (0,0241)	0,0069
Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig (spørsmål 1f)	2,87 (0,0417)	3,00 (0,0406)	0,0254
Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar for det meste positivt til den norske økonomien (spørsmål 5)	3,77 (0,0344)	3,97 (0,0307)	<,0001
Sammenlignet med i dag, bør det bli lettere for flyktninger å få opphold i Norge, bør det bli vanskeligere, eller bør adgangen til å få opphold være som i dag? (spørsmål 3)	1,90 (0,0197)	1,97 (0,0191)	0,009

¹ Fempunkts skala for de sju første utsagn (spørsmål 1a-f og spørsmål 5), trepunkts skala for det åttende (spørsmål 3). Svarfordelingen er kodet slik at høye verdier uttrykker «innvandrervennlige» standpunkter i samtlige utsagn.

² H_0 : Gjennomsnittsverdi for 2020 = gjennomsnittsverdi for 2019 (ingen endringer).

³ For begge år er verdiene veid etter utdanningsnivå, alder og kjønn, slik at nettoutvalgenes fordeling tilsvare bruttoutvalgenes mest mulig.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2019-2020

Vi ser at gjennomsnittene i 2020-kolonnen er høyere enn gjennomsnittene for samme utsagn i 2019-kolonnen på alle utsagn. Altså uttrykkes det mer innvandrervennlige holdninger i 2020. Hvorvidt forskjellene er store nok til at vi

³ Svarene på noen spørsmål er omkodet slik at høye verdier alltid betyr «innvandrervennlige» holdninger. Det er gjort i spørsmål 1a, 1c og 1e (positivt ladete utsagn) slik at «helt enig» tilordnes verdien 5, «nokså enig» verdien 4, «både og» verdien 3, «nokså uenig» verdien 2 og «helt uenig» verdien 1. Uten omkodning ville rekkefølgen vært omvendt. Svarene på spørsmål 3 om å gi opphold til flyktninger, behandles som skårer på en trepunkts skala der «lettere» kodes 3, «som i dag» kodes 2 og «vanskeligere» kodes 1.

kan stole på resultatene, eller om endringene like gjerne skyldes tilfeldigheter, gir tallene i kolonnen lengst til høyre svar på. Verdien her gir informasjon om hvor sannsynlig det er at forskjellen mellom resultatene i 2019 og 2020 skyldes tilfeldigheter. Dersom verdien er større enn 0,05 bekrefte nullhypotesen (H_0), som sier at sannsynligheten for at det ikke er noen endringer i holdningene fra 2019 til 2020 er større enn 5 prosent.

Verdiene i signifikanstesten (siste kolonne i tabell 5.1) viser at det er statistisk signifikante endringer fra 2019 til 2020 på alle utenom ett utsagn. På spørsmålet om innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge, ser vi at det også er mer positive holdninger i 2020 enn det var året før, men at endringen ikke er statistisk signifikant. Den parvise sammenligningen av 2019- og 2020-undersøkselen kan derfor skyldes tilfeldigheter. Dermed bekrefte nullhypotesen for dette utsagnet.

På de andre utsagnene ser vi at endringene fra i fjor til år, i retning mer positive holdninger, er statistisk signifikant på minst 5-prosentnivå ($p < 0,05$). På de fleste av utsagnene er endringen også signifikant på 1-prosentnivå ($p < 0,01$). Dermed kan nullhypotesen forkastes, og vi kan si med ganske stor sikkerhet at holdningene er blitt mer positive.

Endring i holdninger om innvandrere i nære relasjoner

Spørsmål 2 i undersøkelsen handler om holdninger til nærhet til innvandrere i forskjellige scenarier: om det vil være ubehagelig om en selv eller noen i nærmeste familie fikk en innvandrer som hjemmehjelp, som ny nabo eller som svigersønn/-datter. Utfallsvariabelen er dikotom (ja/nei). «Vet ikke» og «vil ikke svare» er holdt utenfor. Dikotome formater egner seg mindre godt for testing av forskjeller i form av avstand mellom gjennomsnitt. I stedet signifikanstester vi eventuelle forskjeller mellom målinger for disse indikatorene ved hjelp av tosidige kji-kvadrattester. Testobservatoren kji-kvadrat (χ^2) viser størrelsen på avviket mellom observert og forventet verdi ved statistisk uavhengighet mellom målevariabel og intervjuår. Jo større kji-kvadrat, desto mindre sannsynlig er det at målevariabel og intervjuår er statistisk uavhengige størrelser. Tabell 5.2 viser resultatet av denne toveis kji-kvadrattesten for om reaksjonen på spørsmål 2 er forskjellig fra 2019 til 2020.

Tabell 5.2 Svar på tre spørsmål om eget forhold til innvandrere, 2019-2020. Kji-kvadrattest for om forskjellen mellom holdningene etter intervjuår er statistisk signifikante¹ (DF=1). Veide verdier²

Spørsmål:	χ^2	p for χ^2 under H_0
Ville du synes det var ubehagelig dersom ...		
... du eller noen i din nærmeste familie fikk en hjemmehjelp som var innvandrer? (Spørsmål 2a)	1,8737	0,1711
... du fikk en innvandrer som ny nabo? (Spørsmål 2b)	16,691	<,0001
... du hadde en sønn eller datter som ville gifte seg med en innvandrer? (Spørsmål 2c)	9,8067	0,0017

¹ H_0 : Holdningen i 2020 er lik holdningen i 2019.

² For begge år er verdiene veid etter utdanningsnivå, alder og kjønn, slik at nettoutvalgenes fordeling mest mulig tilsvarer bruttoutvalgenes fordeling.

Kilde: Holdninger til innvandrere og innvandring 2019-2020

Langtidstrenden viser at andelen som er skeptisk til innvandrere i nære relasjoner har gått ned. På spørsmålet om det ville vært ubehagelig å få en innvandrer som hjemmehjelp til seg selv eller til noen i nærmeste familie, har andelen gått ned med 1 prosentpoeng fra 2019 til 2020. Denne endringen er ikke statistisk signifikant. På de to andre spørsmålene ser vi derimot statistisk signifikante endringer. Andelen som mener det ville vært ubehagelig å få en innvandrer som ny nabo var 2 prosentpoeng mindre i 2020 sammenlignet med 2019. Når det gjelder innvandrer som svigersønn eller -datter, gikk andelen ned med 4 prosentpoeng. Kji-kvadrattesten viser at endringen i svarene fra 2019 til 2020 er statistisk signifikant på begge disse spørsmålene.

Endring i kontakt med innvandrere

Spørsmål 4 handler om forskjellige former for og grader av kontakt med innvandrere. Også disse spørsmålene har enten dikotome formater eller andre formater som egner seg mindre godt for testing av forskjeller i form av avstand mellom gjennomsnitt. Eventuelle signifikante forskjeller mellom målingene i 2019 og 2020 for disse indikatorene måles også her ved hjelp av tosidige kji-kvadrattester, og resultatene vises i tabell 5.3.

Tabell 5.3 Svar på spørsmål om kontakt med innvandrere, 2019-2020. Kji-kvadrattest for om forskjellen på mål for kontakt etter intervjuår er statistisk signifikant¹. Veide verdier²

	X ²	DF	p for X ² under H ₀
Har du selv kontakt med innvandrere som bor i Norge, for eksempel på jobben, i nabolaget, blant venner, familie eller liknende? (Spm. 4a)	0,009	1	0,9244
I hvilke sammenhenger har du kontakt med innvandrere som bor i Norge? (Spørsmål 4b)			
- På jobben	0,3117	1	0,5766
- I nabolaget	2,5297	1	0,1117
- Venner og kjente	21,429	1	<,0001
- I nær familie	2,4861	1	0,1149
- På annen måte	0,6141	1	0,4333
Gitt at du har kontakt, hvor mange innvandrere har du kontakt med? (Spørsmål 4c) Svaralternativer: 1, 2-4, 5-10, 10+	15,093	3	0,0017
Gitt at du har kontakt, hvor ofte har du vanligvis kontakt med innvandrere? (Spørsmål 4d) Svaralternativer: Daglig, ukentlig, månedlig, sjeldnere enn månedlig	0,6288	3	0,8898
Gitt at du har kontakt, hvordan er din personlige erfaring med denne kontakten? (Spørsmål 4e) Svaralternativer: Hovedsakelig positiv, både positiv og negativ, hovedsakelig negativ	18,206	2	0,0001

¹ H₀: Holdningen i 2020 er lik holdningen i 2019.

² For begge år er verdiene veid etter utdanningsnivå, alder og kjønn, slik at nettoutvalgenes fordeling mest mulig tilsvarer bruttoutvalgenes fordeling.

Kilde: Holdninger til innvandrere og innvandring 2019-2020

Andelen som oppgir at de ikke har kontakt med innvandrere har gått opp med 1 prosentpoeng fra 2019 til 2020. Dette er ikke en signifikant økning. Når vi ser på hvor respondentene oppgir at de har kontakt med innvandrere, er det marginale endringer i arenaer som jobb, nabolag og nær familie. Disse endringene er så små at de sannsynligvis er uavhengig av intervjuåret, altså er det tilfeldige variasjoner fra ett år til et annet.

Det er imidlertid en økning på 7 prosentpoeng i andelen som oppgir venner og kjente som kontaktarena. Dette er også den eneste kontaktarenaen som har statistisk signifikant endring fra fjorårets undersøkelse. Dette er imidlertid et svaralternativ som har hatt forholdsvis store årlige variasjoner. Selv om økningen fra 2019 til 2020 er stor, er andelen som oppgir venner og kjente mindre enn den var i 2018.

Når det gjelder spørsmålet om hvor mange innvandrere den enkelte har kontakt med (spørsmål 4c), er det en nedgang på 6 prosentpoeng i andelen som oppgir at de har kontakt med én innvandrer, mens det er en økning i andelen som oppgir at de har kontakt med fem til ti og flere enn ti, på henholdsvis 4 og 2 prosentpoeng. Endringene fra 2019 til 2020 på dette spørsmålet er statistisk signifikant.

De siste årene har det vært en svak, men jevn, nedgang i andelen som oppgir at de har daglig kontakt med innvandrere, mens andelen som oppgir ukentlig kontakt har hatt en liten økning. Andelen som oppgir månedlig eller sjeldnere enn månedlig kontakt har vært stabilt lav. Fra 2019 til 2020 er det ingen statistisk signifikante endringer i hyppigheten av kontakt med innvandrere.

På spørsmålet om personlige erfaringer med å ha kontakt med innvandrere (spørsmål 4e) er det derimot signifikante endringer fra 2019 til 2020. I 2020 oppga

81 prosent at de i all hovedsak hadde positive erfaringer med slik kontakt. Aldri før har denne andelen vært så stor, og økningen fra i fjor er på 5 prosentpoeng. Dette utgjør en endring som er statistisk signifikant på 1 promillenivå (p er lik 0,0001), og vi kan med stor sikkerhet si at de personlige erfaringene man har med innvandrerkontakt er blitt mer positive det siste året.

6. Holdninger etter bakgrunnskjennetegn

Vi har til nå sett på hvordan holdninger til innvandrere og innvandring har endret seg over tid, og kommentert hvilke endringer fra i fjor til i år som er statistisk signifikante. Vi vil nå se nærmere på sammenhengen mellom holdningsindikatorerne og kjennemerker ved personene som uttrykker dem.

Sammenhengene vises i tabellene i vedlegg B. Holdningene er forankret i en nokså stabil verdistruktur, som vi ser ved at endringer fra det ene året til det andre er små. Over tid kan det likevel kartlegges at noen sammenhenger svekkes, mens andre styrkes. Tabellene i vedlegget er forenklet ved at kategoriene «helt» og «nokså» (u)enig er slått sammen til kategorien «(u)enig» for å gjøre dem mer leservennlige.

Som i tidligere rapporter fra denne undersøkelsen undersøker vi også i denne rapporten om holdningene varierer etter enkelte kjennemerker når andre faktorer samtidig holdes uendret. Er for eksempel holdningene mer liberale eller innvandervennlige i de mest tettbygde strøk av landet når utdanningsnivået (som er høyest i disse områdene) kontrolleres? Dette betyr at det kontrolleres for ulikt utdanningsnivå i disse områdene, og at eventuelle forskjeller i holdninger sannsynligvis ikke kan skyldes forskjeller i utdanningsnivået når tett- og spredtbygde strøk sammenlignes. Og hva med Oslo- og Viken-området? Er det i denne landsdelen at holdningene er mest positive når en tar hensyn til at det samtidig er der befolkningen har mest kontakt med innvandrere? Vi bruker multippel lineær regresjon (OLS) til å analysere slike spørsmål. Vedlegg C rapporterer disse analysene.

Som i analysene vi tidligere har brukt for å si noe om endringer fra ett år til et annet, estimeres det her et anslag for å si noe om sammenhengene mellom bakgrunnsfaktorene og de viktigste holdningsvariablene. Høye verdier betyr positive holdninger, mens lave verdier betyr negative. Estimaten viser hvordan ett trinns økning på forklaringsvariabelen medfører oppgang (positivt fortegn) eller nedgang (negativt fortegn) i skårene på den avhengige variabelen, kontrollert for øvrige faktorer i modellen. Ved forklaringsvariablene (som for eksempel kjønn og landsdel) viser estimatene hvordan verdiene på disse variablene henger sammen med resultatene relativt til referanseverdien. Eksempelvis viser estimatene for kjønn hvordan det å være kvinne samvarierer med holdningene som uttrykkes sammenlignet med det å være mann, som er referanseverdien i dette tilfellet.

Parameterestimatene suppleres med et signifikansanslag, som hjelper oss å skille mellom sikre og mindre sikre sammenhenger. Som en vanlig tommelfingerregel betyr signifikansanslag som er mindre enn fem prosent at man kan være ganske sikker på at det er en sammenheng mellom variablene som ikke skyldes tilfeldigheter. Et signifikansanslag på fem prosent eller mer tolkes som at det ikke er noen statistisk signifikant sammenheng mellom variablene gitt resultatene vi har fått. Det utelukker ikke at det kan være en sammenheng mellom variablene, men resultatene er mer usikre, og kan skyldes tilfeldigheter. Å ta i betraktning signifikansanslagene gir dermed en indikasjon på hvilke bakgrunnsfaktorer som vi med rimelig grad av sikkerhet kan si er av betydning for holdningene. Vi ser for eksempel at alder, utdanningsnivå og kontakt med innvandrere er bakgrunnskjennetegn som har signifikant sammenheng med de fleste holdningsindikatorerne.

Tre modeller estimeres for hver avhengig variabel. I de to første modellene (a og b) er henholdsvis utdanning og antall kontaktaer utelatt. Den siste modellen (c) inkluderer begge disse i tillegg til kjønn, alder, bostedsstrøk (tett/spredt), landsdel,

økonomisk hovedaktivitet, antall kontaktarenaer og innvandrerbakgrunn, som også er inkludert i de første to modellene.

Både utdanningsnivå og graden av kontakt med innvandrere er variabler som ofte blir trukket fram for å forklare variasjon i holdningene til innvandrere. Ved å holde disse to forklaringsvariablene utenfor i henholdsvis modell a og b i analysen, kan vi undersøke hvor sterk den statistiske sammenhengen de andre kjennemerkene har, som for eksempel kjønn, alder og bostedsstrøk, gjennom å sammenligne resultatene fra disse to modellene med modell C, der vi kontrollerer for ulikt utdanningsnivå og/eller grad av kontakt med innvandrere.

I avsnittene som følger kommenteres både de bivariate sammenhengene mellom bakgrunnsfaktorene og holdningsvariablene (vedlegg B), samt resultatene fra de multivariate regresjonsanalysene (vedlegg C).

6.1. Kjønn

Hovedtendensen i svarene på undersøkelsen er at kvinner har noe mer positive holdninger til innvandrere og innvandring. Dette er en tendens som vi har sett også i tidligere utgaver av denne undersøkelsen.

Størst forskjell mellom kjønn, der kvinner har vært mer positive enn menn i alle år, er på spørsmålet om innvandrere beriker det kulturelle livet i Norge. 79 prosent av kvinnene og 66 prosent av mennene er enige i dette (se vedleggstabell B). Vi ser videre fra signifikanstesten i vedleggstabell C at denne forskjellen mellom kvinner og menns holdninger til dette utsagnet er signifikant, uavhengig av eventuelle forskjeller i utdanningsnivå og antall kontaktarenaer. Betydningen av kjønn er statistisk signifikant på under 1 promillenivå, noe som betyr at det er stor sannsynlighet for at forskjellene i svarene mellom menn og kvinner på dette spørsmålet ikke skyldes tilfeldigheter.

Kvinner er mer tilbøyelig til å mene at det bør bli lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge, sammenlignet med menn. Også noen flere kvinner enn menn mener at det bør være som det er i dag. Menn svarer i større grad at det bør bli vanskeligere. Også på dette spørsmålet er det signifikante forskjeller mellom kjønnene, men forskjellene er ikke signifikante dersom vi kontrollerer for utdanning og antall kontaktarenaer. Dette tyder på at forskjeller mellom kjønnene må sees i sammenheng med ulikt utdanningsnivå og grad av kontakt, som sammen bidrar til å gjøre kvinnene mer positive.

Vi ser også at kjønn har betydning når det gjelder spørsmålet om hvorvidt innvandrere gjør en nyttig innsats i arbeidslivet. Kvinner er i større grad enige i denne påstanden. Denne sammenhengen er likevel signifikant bare dersom det ikke kontrolleres for ulikt utdanningsnivå blant kvinner og menn.

For resten av spørsmålene er forskjellene mindre. De aller fleste menn og kvinner er uenige i at innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene og at innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet. Det er også stor enighet på tvers av kjønnene om at innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn. Noen flere menn enn kvinner, 44 prosent mot 38 prosent blant menn, mener at innvandrere bør bestrebe seg å bli så like nordmenn som mulig. Forskjellene er likevel ikke statistisk signifikante, og kan derfor skyldes tilfeldigheter.

6.2. Alder

De yngste, i aldersgruppen 16-24 år, er de som har mest liberale holdninger, mens eldre er mer kritiske. Dette gjenspeiles i alle utsagn i undersøkelsen.

Størst forskjell mellom aldersgruppene finner vi for utsagnet om at innvandrere bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig. Alder har her en statistisk signifikant sammenheng uansett om utdanningsnivå og kontaktarenaer er med som uavhengige variabler i analysen, eller holdes utenfor. Mens bare 25 prosent i aldersgruppen 16-24 år sier seg enig i dette utsagnet, er det nesten 60 prosent av de eldste som gjør det. Også personer i aldersgruppene 25-44 år og 45-66 år er i mindre grad enige at innvandrere bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig enn det de eldste er. Henholdsvis 40 og 43 prosent av personene i disse aldersgruppene er enig i denne påstanden.

Det er ikke store forskjeller når vi ser på de andre spørsmålene som tar for seg innvandrernes rolle i arbeidslivet. Det er relativt bred enighet, på tvers av aldersgrupper, om at innvandrere bør ha samme muligheter til arbeid og at de gjør en nyttig innsats i arbeidslivet. De yngre er likevel noe mer positive enn de eldre. Dette ser vi ved at andelen som er enig blir mindre ettersom alderen går opp. 95 prosent av de mellom 16 og 24 år var enige i at innvandrere bør ha den samme muligheten til arbeid som nordmenn. Til sammenligning svarte 86 prosent av de mellom 67 og 79 år det samme. Denne sammenhengen mellom lav alder og positiv holdning til at innvandrere bør ha samme muligheter til arbeid som nordmenn, er statistisk signifikant dersom vi holder antall kontaktarenaer utenfor modellen. Også aldersgruppen som er 45-66 år er noe mer positive enn de eldste, men sammenhengen er bare statistisk signifikant når antall kontaktarenaer holdes utenfor og det kontrolleres for utdanningsnivå.

På spørsmålet om arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi, er det også stor enighet på tvers av aldersgruppene. Vi ser likevel en tendens til at de yngste er mest positive. 74 prosent av respondentene i alderen 16-24 år var enige i utsagnet, mot 68 prosent i den eldste aldersgruppen. Forskjellen er imidlertid ikke statistisk signifikant. Aldersgruppen 25-44 år er mest kritisk, men denne sammenhengen er signifikant bare når utdanningsnivå holdes utenfor.

På utsagnene om at innvandrere flest misbruker sosiale velferdsordninger og at innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge, har dette en signifikant sammenheng med alder når det kontrolleres for utdanningsnivå. Personer i alderen 16-24 år er mest tilbøyelige til å være uenige i at innvandrere misbruker sosiale velferdsordninger og enige i at innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge. Det er også en klar sammenheng mellom å være i denne aldersgruppen og å være uenig i at innvandrere er en kilde til utrygghet i samfunnet. Kun 12 prosent av de mellom 16 og 24 år er enig i denne påstanden, mot 26 prosent av respondentene i aldersgruppen 67 og 79 år. Sammenhengen er statistisk signifikant uavhengig av om det kontrolleres for utdanningsnivå og antall kontaktarenaer eller ikke.

Den yngste aldersgruppen er også mer tilbøyelig til å mene at det bør bli lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge. 23 prosent av de mellom 16 og 24 år mener det bør bli lettere for disse gruppene å få adgang til landet. Kun 11 prosent av personene i denne aldersgruppen mener at det i stedet bør være vanskeligere å få opphold. Resten (59 prosent) mener regelverket bør være som i dag. Andelen som mener det bør bli lettere å få opphold i landet blir mindre med økende alder, og andelen som mener det bør bli vanskeligere blir tilsvarende større. Bare 14 prosent av de mellom 67 og 79 år mener at adgangen til Norge bør bli lettere, mens 26 prosent mener den bør bli vanskeligere. Forskjellen mellom den yngste og

eldste aldersgruppen er signifikant, og det er en tydelig statistisk sammenheng, på 1 promillenivå, når utdanning er med i analysen. At de yngste er signifikant mer positive enn de eldste når vi kontrollerer for utdanningsnivå, kan sees i sammenheng med at mange av de yngste ikke har rukket å fullføre utdanningen sin. I denne undersøkelsen er utdanningsnivå målt som høyeste fullførte utdanning, og mange i denne aldersgruppen er sannsynligvis fortsatt under utdanning. Resultatene kan derfor gjenspeile at mange av dem har holdninger som er vanlige blant personer med høyere utdanningsnivå, selv om de foreløpig er registrert med et lavere utdanningsnivå.

Den eldste aldersgruppen, som gjennomgående har de mest kritiske holdningene, har klart minst kontakt med innvandrere som bor i Norge. 45 prosent av de mellom 67 og 79 år har ikke kontakt med innvandrere overhodet. For dem som er 25-44 år er det størst andel som svarer at de har daglig kontakt, mens aldersgruppen 16-24 år i størst grad oppgir at de har ukentlig kontakt.

6.3. Utdanningsnivå

Det er en tydelig sammenheng mellom utdanningsnivå og holdninger til innvandrere og innvandring. De som har høyskole- eller universitetsutdanning, og særlig de som har lang utdanning, har gjennomgående mer positive holdninger. På den andre siden er de som har grunnskole som høyeste fullførte utdanning mest kritiske.

Det går også et skille mellom de som har kort eller lang høyskole- eller universitetsutdanning og de som har videregående skole som høyeste fullførte utdanning. Sammenhengen mellom å ha høyere utdanning og positive holdninger til innvandrere og innvandring er statistisk signifikant på alle spørsmålene i undersøkelsen, i de fleste tilfeller på under 1 promillenivå. De som har videregående utdanning har også mer positive holdninger enn dem med grunnskoleutdanning, men skiller seg signifikant ut fra dem bare på spørsmålet om innvandrere misbruker sosiale velferdsordninger. Det er på dette utsagnet vi finner den største sammenhengen med utdanningsnivå, der de med lang universitets- eller høyskoleutdanning har markant mest liberale holdninger. Bare 4 prosent av disse sier seg enig i at innvandrere flest misbruker sosiale velferdsordninger, mens 27 prosent av dem som bare har grunnskoleutdanning er enig.

Vi finner også store forskjeller i svarmønsteret ut fra utdanningsnivå på spørsmålet om det bør bli lettere, vanskeligere eller være som det er i dag for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge. Både blant dem som har grunnskole som høyeste fullførte utdanning og dem som har høyskole- eller universitetsutdanning, mener om lag halvparten at det bør være som det er i dag med tanke på flyktninger og asylsøkeres muligheter til å få opphold i Norge. Den andre halvparten i disse gruppene går derimot til hver sin kant i svarfordelingen. 29 prosent av dem som har grunnskole som høyeste fullførte utdanning mener at det bør bli vanskeligere. Blant dem som har høyest utdanningsnivå mener 33 prosent at det bør bli lettere.

Det er stor forskjell mellom dem som har kort eller lang utdanning når vi ser på holdningene til at en sønn eller datter ønsker å gifte seg med en innvandrer. Selv om de fleste i alle utdanningsgruppene sier at det ikke ville vært ubehagelig, finner vi langt større andeler som svarer bekreftende på at det ville vært ubehagelig, om lag 14 prosent, både for dem med grunnskole og videregående skole. De som er minst kritiske er de med lang høyskole- eller universitetsutdanning, hvor bare 4 prosent svarer bekreftende på dette spørsmålet.

Selv om de som har videregående skole som høyeste fullførte utdanning har noe mer liberale holdninger enn dem med bare grunnskoleutdanning, har de litt mindre

kontakt med innvandrere. I alle gruppene er det ukentlig kontakt som er mest vanlig, men for dem med videregående skole er det nesten like vanlig ikke å ha kontakt. Både de som har grunnskole og videregående skole svarer i minst grad at de har hovedsakelig positive erfaringer med sin kontakt med innvandrere.

6.4. Bostedsstrøk

Personer som bor i tettbygde strøk, med mer enn 100 000 innbyggere, har de mest innvandervennlige holdningene. For eksempel er de fem største kommunene i Norge av denne størrelsen: Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger og Bærum. Men også andre kommuner utenfor disse byene regnes som en del av det sentrale tettstedet. De som bor i tettbygde strøk har størst kontakt med innvandrere, mens de som bor i spredtbygde strøk har mindre kontakt. Sammenlignet med tidligere ser vi likevel at andelen med kontakt med innvandrere har økt i spredtbygde strøk og i tettsteder med under 2 000 innbyggere, og at holdningene også er blitt mer positive her.

I regresjonsanalysen ser vi at bostedsstrøk har statistisk signifikant sammenheng med hvordan man svarer på flere utsagn. De som bor i større tettsteder er mer tilbøyelig til å være uenig i at innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsgodene og at innvandrere bør bli så like nordmenn som mulig. De er også i større grad enige i at arbeidsinnvandring bidrar positivt til økonomien og at det bør bli lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge. Disse sammenhengene er bare signifikante dersom utdanningsnivå tas ut av modellen. Det er med andre ord sannsynlig at en del av forskjellene i svarene mellom personer i de største byene og i spredtbygde strøk har å gjøre med at det er flere med høy utdanning i de største tettstedene. Som vi har sett sammenfaller høyere utdanning med mer positive holdninger til innvandrere.

Det er i tillegg visse forskjeller i svarfordelingen når utdanningsnivå inngår i analysen. Dette er tilfellet med utsagnene om at innvandrere beriker det kulturelle livet i Norge og om hvorvidt innvandrere er en kilde til utrygghet i samfunnet. Her er det statistisk signifikante forskjeller mellom dem som bor i de største byene og dem som bor i spredtbygde strøk, også dersom man tar i betraktning forskjeller i utdanningsnivå og antall kontaktarenaer.

6.5. Landsdel

Hvilken del av landet man bor i gir ikke nødvendigvis entydige svar på hvilke holdninger man har til innvandrere og innvandring, da svarene varierer fra spørsmål til spørsmål. Vi kan imidlertid se noen mønstre i hvordan respondentene svarer ut fra hvor i landet de bor.

I Oslo og Viken har det tradisjonelt vært jevnt over store andeler som har innvandervennlige holdninger. Det er også her det er mest kontakt med innvandrere. 40 prosent av respondentene fra denne landsdelen oppgir at de har daglig kontakt med innvandrere. Til forskjell har kun 17 prosent av personene fra Innlandet samme hyppighet av kontakt. En annen landsdel som peker seg ut i årets undersøkelse er Trøndelag. Andelen med positive holdninger her er større sammenlignet med andre fylker på nesten alle utsagn, dette til tross for at kontakten med innvandrere er mer begrenset der. På den andre siden finner vi at Nord-Norge jevnt over har de mest kritiske holdningene. Det er også i denne landsdelen det er minst kontakt med innvandrere. Dette er gjennomgående for alle spørsmål som inngår i regresjonsanalysen. Også Agder og Sør-Østlandet kommer gjennomgående ut med mer negative holdninger enn gjennomsnittet i Norge.

På spørsmålet om hvorvidt innvandrere flest misbruker sosiale velferdsordninger finner vi de største forskjellene mellom landsdelene. Her er det mest positive holdninger i Trøndelag, hvor 73 prosent sier seg uenig i denne påstanden. I Oslo og Viken er det også færre som sier seg enig sammenlignet med de andre fylkene, 66 prosent. Mest kritisk er respondentene som bor i Nord-Norge, hvor bare halvparten er uenig i dette.

På spørsmålet om innvandrere flest gjør en nyttig innsats i arbeidslivet, er det signifikant mer positive holdninger i både Oslo/Viken, Vestlandet og særlig i Trøndelag, mens Nord-Norge skiller seg ut som den mest kritiske landsdelen. Denne sammenhengen er statistisk signifikant bare dersom utdanningsnivå og antall kontaktarenaer holdes utenfor i analysen. Når vi tar inn disse to faktorene i den multivariate analysen, ser vi at det ikke lenger er noen signifikant forskjell mellom Nord-Norge og referanseverdien Agder og Sørøstlandet. Dette er ikke overraskende, da både utdanningsnivået og kontakten med innvandrere er lavere her enn andre steder. Gitt at høyere utdanning og antall kontaktarenaer i stor grad sammenfaller med positive holdninger til innvandrere og innvandring, kan man forvente at noen av forskjellene mellom nordlendinger og personer i andre deler av landet blir mindre dersom vi tar i betraktning disse faktorene.

Det er også en statistisk signifikant sammenheng mellom det å bo i Nord-Norge og synet på om innvandrere beriker det kulturelle livet i Norge. Om lag seks av ti nordlendinger sier seg enig i dette, som er en langt lavere andel enn i andre landsdeler.

Agder og Sør-Østlandet er mest kritisk til å ha innvandrere i nære relasjoner, særlig på spørsmålet om det ville vært ubehagelig å få en innvandrer som hjemmehjelp for seg selv eller en i familien eller som svigersønn eller -datter.

6.6. Økonomisk hovedaktivitet

I undersøkelsen inngår det spørsmål som gjør det mulig å kategorisere respondentene etter «økonomisk hovedaktivitet forrige uke»: inntektsgivende arbeid, skolegang/studier eller mottak av trygder/pensjoner. Sistnevnte omfatter mottak av AFP, alderspensjon, etterlattepensjon, uførepensjon, stønad til enslig forsørger, arbeidsledighet eller avtjening av verneplikt.

En vanlig forestilling når det gjelder et kjennemerke som dette, er at de trygdede/pensjonistene vil oppfatte innvandrerne som potensielle konkurrenter om samfunnets velferdsmidler og dermed innta negative holdninger til dem. På den andre siden vil elever/studenter innta positive holdninger fordi de i liten grad er i en direkte konkurransesituasjon med innvandrere. Dessuten er elever/studenter lite truet av innvandrere, som stiller med et handikap i form av lavere utdanning, språkproblemer og diskriminering. Følgelig kan elevene/studentene koste på seg et minstemål av generøse holdninger. Mellom disse ytterpunktene vil majoriteten i inntektsgivende arbeid befinne seg (Hernes og Knudsen (1992)).

Svarene på utsagnet om at innvandrere misbruker velferdsordninger kan gi en indikasjon på om innvandrere oppfattes som konkurrenter med tanke på disse ordningene. Omtrent én av fire trygdede/pensjonister sier seg enig i at innvandrere flest misbruker sosiale velferdsordninger. Dette er en større andel enn vi ser i de andre gruppene her, men det er ingen statistisk signifikant forskjell.

Trygdede og pensjonister avviker mest fra de andre gruppene også på spørsmålet om hvorvidt innvandrere bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig. Halvparten er enige i dette. For dem som har skolegang eller studier som hovedaktivitet, er det vel én av fire som er enige i dette.

Selv om de som har skole eller studier som hovedaktivitet gjennomgående har mer positive holdninger, er det likevel ingen tydelige statistiske sammenhenger mellom økonomisk hovedaktivitet og holdninger.

Den eneste statistiske signifikante forskjellen mellom de som er i arbeid og de som er trygdede/pensjonister finner vi på spørsmålet om hvorvidt innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn. Her er de som er i arbeid signifikant mer uenige enn trygdede/pensjonister. Dette er i tråd med det man ville forvente dersom man antar at innvandrere kan oppfattes som potensielle konkurrenter på arbeidsmarkedet (se kapittel 3). I et slikt scenario vil naturlig nok de som er yrkesaktive oppleve konkurransen som mye mer reell enn de som står utenfor arbeidslivet, enten som trygdede, pensjonister eller studenter. Forskjellen er signifikant bare når vi inkluderer både utdanningsnivå og antall kontaktarenaer i analysen.

Det er relativt store forskjeller i hvor mye kontakt disse gruppene har med innvandrere. Blant dem som er i inntektsgivende arbeid, oppgir 42 prosent at de har daglig kontakt med innvandrere. Blant elever og studenter er det vanlig å ha både ukentlig og daglig kontakt, henholdsvis 38 og 37 prosent. Trygdede og pensjonister har lite innvandrerkontakt sammenlignet med de andre gruppene, og 30 prosent oppgir at de ikke har kontakt i det hele tatt. Bare drøyt halvparten av dem (56 prosent) sier at kontakten er hovedsakelig positiv. Blant skoleelever/studenter og arbeidstakere oppgir henholdsvis 18 og 13 prosent at de ikke har kontakt med innvandrere, og om lag syv av ti sier at de hovedsakelig har positive erfaringer med innvandrerkontakt.

6.7. Antall arenaer for kontakt med innvandrere

I undersøkelsen blir det stilt spørsmål om man har kontakt med innvandrere som bor i Norge. De som svarer ja på dette spørsmålet blir bedt om å angi i hvilke sammenhenger. «Er det på jobben, i nabolaget, (blant) venner og kjente, i nær familie (eller) på annen måte». Flere svar er tillatt. Antallet steder for kontakt, eller «arenaer», telles opp for den enkelte respondent, og betraktes her som en uavhengig variabel.

De som har kontakt med innvandrere har også mer innvandrervennlige eller liberale holdninger. Og omvendt ser vi at de som ikke har kontakt har de mest negative holdningene til innvandrere og innvandring. Det er et tydelig skille på det å ha kontakt og ikke ha kontakt, men det er ikke alltid slik at de som har flest kontaktarenaer har de mest positive holdningene.

I de multivariate analysene er fravær av kontakt satt som referansekategori. På samtlige utsagn er estimatene størst, altså mest liberale holdninger, for dem som har tre eller flere kontaktarenaer. Også på spørsmål som ikke inngår i regresjonsanalysen er det de som har tre eller flere kontaktarenaer som utviser de mest positive holdningene. Om man har én eller to kontaktarenaer ser ikke ut til å ha så stor betydning, men skiller seg signifikant ut fra dem som ikke har kontakt med innvandrere i det hele tatt.

På noen spørsmål øker de liberale holdningene jevnt med antall kontaktarenaer. Dette ser vi best på utsagnet om at innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet. Her er det en jevn stigning i andelen som sier seg uenig i takt med antall kontaktarenaer. Det samme ser vi på andelen som svarer nei på om det ville vært ubehagelig å få en innvandrer som svigersønn eller -datter. Også andelen som mener det bør bli lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge øker i takt antall kontaktarenaer.

Å ha kontakt på én eller flere arenaer har statistisk signifikant betydning på alle holdningsindikatorene. Svakest sammenheng ser vi på påstanden om at innvandrere bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig. Her er det bare de som har tre eller flere kontaktarenaer som skiller seg signifikant fra dem som ikke har kontakt. Denne sammenhengen er statistisk signifikant bare dersom utdanningsnivå holdes utenfor i analysen. I det store og det hele går likevel hovedskillet mellom de som ikke har noen arenaer der de møter innvandrere og de som har minst én kontaktarena. Dette ser vi på den multivariate analysen av svarene på spørsmålene om innvandrere misbruker velferdsordninger, om innvandrere er en kilde utrygghet i samfunnet, om innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn, og om innvandrere beriker den norske kulturen. For alle disse utsagnene er det en statistisk signifikant sammenheng mellom å ha en, to eller tre eller flere kontaktarenaer og å ha mer positive holdninger, også når vi tar hensyn til ulikt utdanningsnivå. Klarest sammenfall er det mellom det å ha tre eller flere arenaer for kontakt og de mest positive holdningene. Signifikansanslagene er tydeligere her, i flere tilfeller på under 1 promillenivå.

For noen av utsagnene er det kun de med tre eller flere kontaktarenaer som har signifikant mer positive holdninger. Dette gjelder spørsmålene om arbeidsinnvandring bidrar positivt til økonomien og om det bør bli lettere eller vanskeligere å få opphold for asylsøkere og flyktninger. Hovedmønsteret er like fullt den samme: flere kontaktarenaer sammenfaller i stor grad med mer positive holdninger til innvandrere og innvandring.

Det kan være uklart hva som kommer først: Er det mengden av kontaktpunkter som bidrar til positive holdninger, eller fører positive holdninger til innvandrere og innvandring til at en etablerer kontakt? Som vi har vært inne på i kapittel 3 mener tilhengere av den såkalte kontakthypotesen at kontakt mellom medlemmer av forskjellige grupper i samfunnet generelt sett bidrar til å minske negative holdninger. Jo mer og oftere man har kontakt med innvandrere, desto mindre sannsynlig er det at man vil ha fordommer mot gruppen. Resultatene vi ser i undersøkelsen vår sammenfaller i stor grad med det man vil forvente å se dersom kontakthypotesen er korrekt. Jo flere arenaer man har kontakt med innvandrere på, desto mindre tilbøyelig er man til å svare på spørsmålene på en måte som kan tolkes som negativt innstilt til innvandrere og innvandring. Vi har imidlertid ikke muligheten til å fastslå noe om årsaksretninger på bakgrunn av resultatene i undersøkelsen. Riktignok finnes det undersøkelser som mener å kunne vise at det primært er kontakten som påvirker holdningene, deriblant en dansk undersøkelse av Rafiqi og Thomsen (2014). Vi kan allikevel ikke si med sikkerhet at resultatene vi ser bekrefter kontakthypotesen.

6.8. Andre mål på kontakt med innvandrere

Tre andre spørsmål kartlegger graden av kontakt med innvandrere, i tillegg til antall kontaktarenaer. Det ene har ordlyden «Hvor mange innvandrere har du kontakt med? Er det 1, 2-4, 5-10 (eller) flere enn 10». Det andre gjelder «Hvor ofte har du vanligvis kontakt med innvandrere? Er det daglig, ukentlig, månedlig (eller) sjeldnere enn månedlig». Det tredje omhandler kvaliteten av kontakten: «Hvordan er din personlige erfaring med denne kontakten? Er den hovedsakelig positiv, både positiv og negativ (eller) hovedsakelig negativ». Disse spørsmålene stilles bare til dem som har opplyst å ha kontakt med innvandrere.

Tendensene er de samme når vi ser på antall innvandrere og hyppighet av kontakt som vi så for antall arenaer for kontakt med innvandrere. På noen utsagn ser vi imidlertid at de som oppgir at de har kontakt med bare én innvandrer i stor grad svarer som dem som ikke har kontakt med noen. Dette gjelder spørsmålet som går på hvorvidt innvandrere flest misbruker sosiale velferdsordninger, om innvandrere

flest er en kilde til utrygghet og om innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig. Til en viss grad ser vi dette også i spørsmålet om det bør bli lettere, vanskeligere eller være som det er i dag med tanke på muligheten for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge. Her er det klart mer liberale holdninger blant dem som har flere enn ti innvandrere i sin bekjentskapskrets.

Hvordan man uttrykker personlige erfaringer med innvandrerkontakt har naturlig nok sammenheng med holdninger til innvandrere og innvandring. I årets undersøkelse er det ingen som svarer at de i hovedsak har negative erfaringer, men det går et skille mellom dem som oppgir at de har både positive og negative erfaringer og dem som sier at de har hovedsakelig positive erfaringer. Det er imidlertid ikke noe tydelig mønster som viser at jo flere innvandrere man har kontakt med, desto mer positiv er den personlige erfaringen.

Hyppigheten av kontakt gir heller ikke noe entydig svar på om de som har mest hyppig kontakt er de som har mest innvandrervennlige holdninger. Det er derimot, som vi har sett for andre kontaktmønstre, forskjell på dem som har og dem som ikke har kontakt. For eksempel er de som har sjeldnere enn månedlig kontakt mest positive til at innvandrere gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv, at innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid og til at innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge. De som har sjeldnere enn månedlig kontakt, er på den andre siden mest kritiske til hvorvidt innvandrere misbruker de sosiale velferdsordningene i Norge og til at innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet. Blant dem som oppgir at de har sjeldnere enn månedlig kontakt med innvandrere, oppgir om lag tre av fire at de i all hovedsak har positive erfaringer. Dette er noe lavere enn blant dem som har hyppigere kontakt.

6.9. Innvandrere og deres norskfødte barn

Kjennemerket «Innvandrere og deres norskfødte barn» kombinerer opplysninger om innvandringskategori og landbakgrunn. I nettoutvalget i årets undersøkelse er det 154 innvandrere og 14 norskfødte med to innvandrerforeldre, til sammen 168 personer. Disse fordeler seg med 87 personer i gruppen EU etc.⁴ og 81 personer i gruppen Afrika, Asia etc.⁵ De resterende 1 006 personene har ikke innvandrerbakgrunn, og grupperes her som «øvrige befolkning». Personer med innvandrerbakgrunn har en større frafallsprosent enn den øvrige befolkningen, og er underrepresentert i undersøkelsen. Som vist i tabell 2.2 utgjør innvandrere og deres norskfødte barn 16,4 prosent i vårt veide nettoutvalg. Den virkelige andelen av hele befolkningen i samme alder per 1.1.2020 er 18,7 prosent (SSB, 2020a). Denne underrepresentasjonen gjør at det ikke nødvendigvis blir et representativt utvalg for denne gruppen. Selektivitet i frafallet kan sannsynligvis ha sammenheng med de svarene som blir avgitt. De som nekter å delta, eller de som vi ikke får kontakt med, kan godt ha holdninger som skiller dem ut fra dem som velger å svare i undersøkelsen.

Personer med innvandrerbakgrunn uttrykker til en viss grad mer positive holdninger i undersøkelsen, men ulike utsagn gir et noe nyansert bilde. Mange av påstandene viser at man deler oppfatninger på tvers av gruppene, enten man er innvandrer selv fra EU etc., fra Afrika, Asia etc. eller om man tilhører den øvrige befolkningen. For eksempel er man ganske enig i at innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge, med over 70 prosent i alle disse tre gruppene. Andelen som er uenig blant innvandrere fra Afrika, Asia etc. er imidlertid liten (7 prosent) sammenlignet med de andre gruppene.

⁴ Vest-Europa (utenom Tyrkia), EU-land i Øst-Europa, USA, Canada, Australia og New Zealand

⁵ Ikke EU-land i Øst-Europa, Afrika, Asia (med Tyrkia), Sør- og Mellom-Amerika og Oceania unntatt Australia og New Zealand

Til påstanden om at innvandrere gjør en nyttig innsats i arbeidslivet, er innvandrere og deres etterfølgere mer positive enn den øvrige befolkningen, hvor det er signifikant forskjell for hvordan personer med innvandrerbakgrunn svarer i forhold til den øvrige befolkningen.

På den andre siden er innvandrere fra Afrika, Asia etc. mest enige i at innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene i Norge. 30 prosent sier seg enig i dette, som er mer enn 10 prosentpoeng flere enn i den øvrige befolkningen. Bare under halvparten sier seg uenig, mens 63 prosent blant innvandrere fra EU etc. og den øvrige befolkningen sier seg uenig. Her er det en sterk statistisk sammenheng (på 1 promillenivå), uavhengig av om utdanningsnivå og antall kontaktarenaer er med som uavhengige variabler i analysen eller ikke.

Personer med innvandrerbakgrunn fra Afrika, Asia etc. er ganske splittet i spørsmålet om hvor lett eller vanskelig det bør være for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge. 32 prosent mener det bør bli lettere, som er 16 prosentpoeng flere enn i den øvrige befolkningen. Også en forholdsvis stor andel (26 prosent), mener at det bør bli vanskeligere. Dette er 7 prosentpoeng flere enn i den øvrige befolkningen. Det er imidlertid ingen statistisk signifikante sammenhenger her.

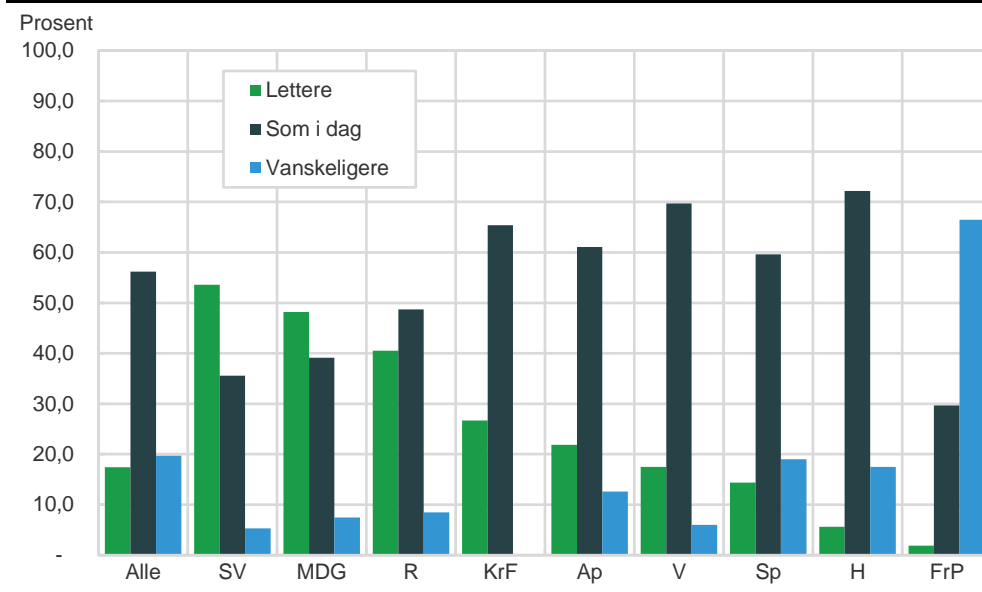
6.10. Partipolitisk preferanse

Spørsmålet om politisk preferanse kom inn igjen i undersøkelsen i 2016, etter å ha vært utelatt fra spørreskjemaet siden 2004. Spørsmålet er det samme nå som tidligere (selv om ordlyden er ubetydelig endret): «Helt til sist et spørsmål om stemmegivning, hvilket parti ville du stemt på dersom det var stortingsvalg i morgen?». Svaralternativene leses ikke høyt for respondentene. 74 prosent gir svar som lar seg plassere i det etablerte partimangfoldet. Resten er ulike former for ikke-svar: 2 prosent unnlater å stemme, 3 prosent ville stemt blankt, 5 prosent har ikke stemmerett (hvorav mange innvandrere), 13 prosent vet ikke og 3 prosent er uoppgitt/vil ikke svare.

Ikke uventet er de som har preferanser til partiene til venstre mest liberale; Sosialistisk Venstreparti (SV), Rødt (R), og dessuten Miljøpartiet de grønne (MDG). Men også de som ville stemt på Venstre (V) og Kristelig Folkeparti (KrF) utviser i en viss grad liberale holdninger til innvandrere og innvandring. På den andre siden finner vi de som ville stemt på Fremskrittspartiet (FrP) som mest kritiske. Også tilhengere av Senterpartiet (SP) utviser en del kritiske holdninger, blant annet på spørsmålet som tar for seg om arbeidsinnvandring fra land utenfor Norden bidrar positivt til norsk økonomi. De som ville stemt på Arbeiderpartiet (Ap) og Høyre (H) legger seg stort sett mellom ytterkantene.

Figur 6.1 illustrerer hvordan respondentene forholder seg til spørsmålet om det bør bli lettere, vanskeligere eller være som det er i dag med tanke på flyktingers og asylsøkeres muligheter til å få opphold i Norge, etter hvilket parti de ville stemt på dersom det hadde vært stortingsvalg i morgen.

Figur 6.1 Holdning til utsagnet: «Sammenliknet med i dag, bør det bli lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge, bør det bli vanskeligere, eller bør adgangen til å få opphold være som i dag?», etter partipolitisk preferanse. 2020. Prosent¹

¹ Verdiene veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, alder og kjønn
 Kilde: Statistisk sentralbyrå, Holdninger til innvandrere og innvandring 2020

Både blant dem som ville stemt på SV, MDG og Rødt, ser vi at mange ønsker at det skal bli lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge. For SV ser vi at over halvparten er enig i dette alternativet. Blant dem som ville stemt på MDG er det flere som ønsker at det skal bli lettere enn at det skal være som det er i dag. Blant dem som ville stemt på Rødt, er det flere som ønsker at det skal være som det er i dag, enn som mener det bør bli lettere. Flertallet av dem som ville stemt KrF, AP, Venstre, SP og Høyre vil at det skal være som det er i dag. Blant SP-velgerne er det imidlertid flere som ønsker at det skal bli vanskeligere enn lettere. Blant dem som ville stemt på Frp ønsker et tydelig flertall (to av tre) at det skal bli vanskeligere å få opphold i Norge.

Vi finner noen forskjeller i kontaktmønsteret til respondentene med ulike partipreferanser. De som ville stemt på SV har størst grad av kontakt med innvandrere, både når det gjelder hyppighet, antall innvandrere og kontaktarenaer. FrP-velgerne, som har de mest kritiske holdningene til innvandrere og innvandring, har også relativt stor kontaktflate med innvandrere. Både daglig og ukentlig kontakt er vanlig for alle som oppgir at de har innvandrerkontakt, og dette er vanlig også for dem som ville stemt på FrP. De som ville stemt på Senterpartiet og Kristelig Folkeparti oppgir i størst grad at de ikke har kontakt med innvandrere i det hele tatt, henholdsvis 27 og 23 prosent.

Referanser

- Aftenposten (2020). Raymond Johansen: -Mange av de smittede i Oslo hard innvandrerbakgrunn. Hentet fra <https://www.aftenposten.no/osloby/i/wPG8zo/raymond-johansen-mange-av-de-smittede-i-oslo-har-innvandrerbakgrunn>
- Allport, G. (1979). *The Nature of Prejudice*. New York: Basic Books
- Becker, J. et al (2011). Consequences of the 2008 financial crisis for intergroup relations: the role of perceived threat and causal attributions. *Group Processes & Intergroup Relations*, 14 (6), ss. 871-885
- Blom (2004). Holdninger til innvandrere og innvandring 2004. Notater 2004/75, Statistisk sentralbyrå. Hentet fra https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/notat_200475/notat_200475.pdf
- Blom, S. (2006). Holdninger til innvandrere og innvandring 2006. Notater 2006/77, Statistisk sentralbyrå. Hentet fra https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/notat_200677/notat_200677.pdf
Blom, S.
- Blom, S. (2016): Holdninger til innvandrere og innvandring 2016. Rapporter 2016/41, Statistisk sentralbyrå. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-ogpublikasjoner/attachment/288655?ts=15915e50e10>
- Blom, S. (2017): Holdninger til innvandrere og innvandring 2017. Rapporter 2017/38, Statistisk sentralbyrå. Hentet fra https://www.ssb.no/befolkning/artikler-ogpublikasjoner/_attachment/331802?ts=16020884a38
- Brekke, J. P., Fladmoe, A. & Wollebæk, D. (2020). Holdninger til innvandring, integrering og mangfold i Norge: Integreringsbarometeret 2020. Rapporter 2020/8, Institutt for samfunnsforskning. Hentet fra https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/2657621/Integreringsbarometeret_rapport.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Brekke, J. P., og F. A. Mohn (2018). Holdninger til innvandring og integrering i Norge. Integreringsbarometeret 2018. Rapporter 2018/8, Institutt for samfunnsforskning. Hentet fra <https://www.imdi.no/contentassets/9f6bf228de9342d2acd9b43063c49c63/integreringsbarometeret-2018-holdninger-til-innvandrere-og-integrering.pdf>
- FHI (2020). Status koronasmitte onsdag 1. april 2020. Hentet fra <https://www.fhi.no/nyheter/2020/status-koronasmitte-onsdag-1.-april-2020/>
- Finseraas, H., A.W. Pedersen og A.-H. Bay (2016). When the going gets tough: The differential impact of national unemployment on the perceived threats of immigration. *Political Studies*, 64(1), ss. 60-73
- Glick, P. (2005). Choice of Scapeteagoats. I J. Dovidio, P. Glick & L. Rudman (Eds.). *On the nature of prejudice: 50 years after Allport*. Malden, Ma: Blackwell Press, ss. 244-261
- Haug, M. (2020). Rekordlåg folkeuke i 2. kvartal. Hentet fra: <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/rekordlag-folkeuke-i-2.kvartal>
- Hainmueller, J. & Hopkins, D. (2014). Public attitudes toward immigration. *Annual Review of Political Science*, 17, ss. 225-249

- Hernes, G. og Knudsen, K. (1992): Norwegians' attitudes toward new immigrants, *Acta Sociologica*, 35 (2): 123-139. Hentet fra <http://asj.sagepub.com/content/35/2/123.abstract>
- Kirkeberg, Mads Ivar (2020): Økt arbeidsinnvandring i fjor. Hentet fra: <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/okt-arbeidsinnvandring-i-fjor>
- Kjos, Ø & Helliesen, M. (2020). Nedgangen i norsk økonomi i 2. kvartal er den dypeste SSB har målt. Hentet fra <https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/artikler-og-publikasjoner/nedgangen-i-norsk-okonomi-i-2.kvartal-er-den-dypeste-ssb-har-malt>
- Krumpal, I. (2013). Determinants of social desirability bias in sensitive surveys: a literature review. *Quality & Quantity*, 47, ss. 2025-2047
- NAV (2020). Hovedtall om arbeidsmarkedet. Hentet fra <https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Statistikk/Arbeidssokere+og+stillinger+-+statistikk/Hovedtall+om+arbeidsmarkedet>
- NRK (2020). Abdi Said (SV) om koronasmitte blant norsk-somaliarar: -Eg synest det er trist. Hentet fra <https://www.nrk.no/norge/smittevernoverlege-i-oslo--meir-ny-smitte-i-bydelar-med-mange-innvandrarar-1.14968771>
- Pettigrew, T. et al (2011). Recent advances in intergroup contact theory. *International Journal of Intercultural Relations*, 35, ss. 271-280
- Putnam, R. (2007). E Pluribus Unum: Diversity and Community in the twenty-first century. The 2006 Johan Skytte Prize Lecture. *Scandinavian Political Studies*, 30 (2), ss. 137-174
- Rafiqi, A. og J.P.F. Thomsen (2014): Kontakthypotesen og majoritetsmedlemmers negative stereotyper, *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 55 (4): 415-438. Hentet fra https://www.idunn.no/file/pdf/66727997/kontakthypotesen_og_majoritetsmedlemmers_negative_stereoty.pdf
- Van Setten, M., P. Scheepers og M. Lubbers (2017). Support for restrictive immigration policies in the European Union 2002-2013: the impact of economic strain and ethnic threat for vulnerable economic groups. *European Societies*, 19 (4), ss. 440-465
- UDI (2020). Asylsøknader etter statsborgerskap og måned (2020). Hentet fra <https://www.udi.no/statistikk-og-analyse/statistikk/asylsoknader-etter-statsborgerskap-og-maned-2020/>
- Steinkellner, Alice (2020): Nesten 15 prosent er innvandrere. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/nesten-15-prosent-er-innvandrere>
- Statistisk sentralbyrå (2012). Langvarig moderat konjunkturoppgang. Hentet fra <https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/artikler-og-publikasjoner/langvarig-moderat-konjunkturoppgang>
- Statistisk sentralbyrå (2020a). Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/statistikker/innvbef/aar>
- Statistisk sentralbyrå (2020b). Innvandrere etter innvandringsgrunn. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/statistikker/innvgrunn/aar>
- Utlendingsdirektoratet (2020). Asylsøknader etter statsborgerskap, aldersgruppe og kjønn, 2020. Hentet fra: <https://www.udi.no/statistikk-og-analyse/statistikk/asylsoknader-etter-statsborgerskap-aldersgruppe-og-kjonn-2020/>

Vedlegg A: Spørreskjema

HOLDNING TIL INNVANDRERE OG INNVANDRING

Innv1a

Nå følger noen spørsmål om innvandring og innvandrere. Først noen påstander. Vil du for hver av de følgende påstandene si om du er helt enig, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig?

Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.

1. Helt enig
2. Nokså enig
3. Både og
4. Nokså uenig
5. Helt uenig

Innv1b

Vil du for denne påstanden si om du er helt enig, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig?

Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.

1. Helt enig
2. Nokså enig
3. Både og
4. Nokså uenig
5. Helt uenig

Innv1c

Vil du for denne påstanden si om du er helt enig, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig?

Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.

1. Helt enig
2. Nokså enig
3. Både og
4. Nokså uenig
5. Helt uenig

Innv1d

Vil du for denne påstanden si om du er helt enig, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig?

Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.

1. Helt enig
2. Nokså enig
3. Både og
4. Nokså uenig
5. Helt uenig

Innv1e

Vil du for denne påstanden si om du er helt enig, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig?

Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn.

1. Helt enig
2. Nokså enig
3. Både og
4. Nokså uenig
5. Helt uenig

Innv1f

Vil du for denne påstanden si om du er helt enig, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig?

Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig

1. Helt enig
2. Nokså enig
3. Både og
4. Nokså uenig
5. Helt uenig

Innv2a1

I de følgende spørsmålene forutsetter vi at innvandreren behersker norsk.

Ville du synes det var ubehagelig hvis du eller noen i din nærmeste familie fikk en hjemmehjelp som var innvandrer?

1. Ja
2. Nei

Innv2b1

Vi forutsetter at innvandreren behersker norsk.

Ville du synes det var ubehagelig dersom du fikk en innvandrer som ny nabo?

1. Ja
2. Nei

Innv2c1

Vi forutsetter at innvandreren behersker norsk.

Ville du synes det var ubehagelig dersom du hadde en sønn eller datter som ville gifte seg med en innvandrer?

1. Ja
2. Nei

Innv3

Så et spørsmål om flyktningers adgang til Norge.

Sammenliknet med i dag, bør det bli lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge, bør det bli vanskeligere, eller bør adgangen til å få opphold være som i dag?

1. Lettere
2. Som i dag
3. Vanskeligere

Innv4a

Har du selv kontakt med innvandrere som bor i Norge, f.eks. på jobben, i nabolaget, blant venner, familie e.l.?

1. Ja
2. Nei

Hvis Innv4a=ja (stilles Innv4b-e):

Innv4b

I hvilke sammenhenger har du kontakt med innvandrere som bor i Norge? Er det ...

FLERE SVAR TILLATT

1. På jobben
2. I nabolaget
3. Venner og kjente
4. I nær familie
5. På annen måte

Innv4c

Hvor mange innvandrere har du kontakt med? Er det ...

1. 1
2. 2-4
3. 5-10
4. Flere enn 10

Innv4d

Hvor ofte har du vanligvis kontakt med innvandrere? Er det ...

1. Daglig
2. Ukentlig
3. Månedlig
4. Sjeldnere enn månedlig

Innv4e

Hvordan er din personlige erfaring med denne kontakten?

Er den ...

1. Hovedsakelig positiv
2. Både positiv og negativ
3. Hovedsakelig negativ

Innv5

Til slutt en påstand om arbeidsinnvandring:

«Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar for det meste positivt til den norske økonomien.» Er du helt enig i dette, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig?

1. Helt enig
2. Nokså enig
3. Både og
4. Nokså uenig
5. Helt uenig

Vedlegg B: Holdninger til innvandrere og innvandring 2020 etter bakgrunnsvariabler, veide verdier

Kjønn	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv					Antall personer som svarte	
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	78,5	12,5	7,5	1,5	100,0	1 168	
Mann	76,1	13,2	9,1	1,6	100,0	587	
Kvinne	81,0	11,9	5,8	1,3	100,0	581	
Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene							
		Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle		19,9	13,4	61,8	4,9	100,0	1 169
Mann		19,9	14,7	59,4	6,0	100,0	588
Kvinne		19,9	11,9	64,5	3,7	100,0	581
Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge							
		Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle		72,4	13,1	11,4	3,1	100,0	1 167
Mann		66,0	14,1	15,5	4,4	100,0	587
Kvinne		79,2	11,9	7,1	1,7	100,0	580
Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet							
		Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle		19,8	15,0	62,9	2,3	100,0	1 166
Mann		18,8	14,3	63,5	3,4	100,0	586
Kvinne		20,9	15,7	62,3	1,1	100,0	580
Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn							
		Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle		90,9	4,2	4,0	0,9	100,0	1 166
Mann		90,9	3,8	4,5	0,9	100,0	586
Kvinne		90,9	4,7	3,5	0,9	100,0	580
Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig							
		Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle		41,1	16,4	41,1	1,5	100,0	1 163
Mann		43,9	15,1	38,9	2,1	100,0	584
Kvinne		38,1	17,8	43,3	0,8	100,0	579
Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?							
		Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte	
Alle		5,5	92,7	1,9	100,0	1 164	
Mann		6,0	91,2	2,8	100,0	585	
Kvinne		4,9	94,3	0,8	100,0	579	
Ubehagelig med innvandrere som nabo?							
		Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte	
Alle		2,8	95,2	2,1	100,0	1 165	
Mann		2,3	95,6	2,1	100,0	585	
Kvinne		3,2	94,7	2,1	100,0	580	
Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?							
		Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte	
Alle		11,2	81,8	6,9	100,0	1 162	
Mann		11,4	81,0	7,5	100,0	582	
Kvinne		11,0	82,7	6,3	100,0	580	
Adgang til Norge							
		Lettere	Som i dag	Vanskeligere	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle		17,4	56,2	19,7	6,7	100,0	1 160
Mann		15,3	55,0	23,0	6,7	100,0	583
Kvinne		19,6	57,5	16,3	6,7	100,0	577

Antall arenaer for kontakt med innvandrere								Antall personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere	I alt			
Alle	20,0	30,5	23,0	26,5	100,0		1 161	
Mann	19,7	32,3	22,9	25,2	100,0		582	
Kvinne	20,4	28,6	23,1	28,0	100,0		579	
Kontakt med hvor mange innvandrere?								Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Vet ikke	I alt	
Alle	20,0	3,9	20,7	25,3	29,5	0,5	100,0	1 160
Mann	19,7	3,0	20,6	26,6	29,5	0,5	100,0	581
Kvinne	20,4	4,7	20,8	24,0	29,6	0,5	100,0	579
Hvor ofte kontakt med innvandrere?								Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig	I alt		
Alle	20,1	3,2	10,0	33,3	33,5	100,0	1 157	
Mann	19,8	2,5	9,7	32,3	35,7	100,0	579	
Kvinne	20,4	3,9	10,2	34,3	31,2	100,0	578	
Personlig erfaring med innvandrerkontakt								Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	Hovedsakelig negativ	Både positiv og negativ	Hovedsakelig positiv	I alt			
Alle	20,1	.	15,0	65,0	100,0	1 159		
Mann	19,7	.	15,8	64,5	100,0	581		
Kvinne	20,4	.	14,1	65,4	100,0	578		
Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi								Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt			
Alle	70,3	15,0	9,2	5,5	100,0	1 162		
Mann	69,7	13,8	11,4	5,1	100,0	583		
Kvinne	70,9	16,2	7,0	5,9	100,0	579		

Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv						
Alder	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	78,5	12,5	7,5	1,5	100,0	1 168
16-24 år	88,9	8,1	3,0	.	100,0	168
25-44 år	80,4	11,1	6,2	2,4	100,0	370
45-66 år	74,8	12,9	10,8	1,5	100,0	457
67-79 år	72,5	20,0	7,0	0,5	100,0	173
Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	19,9	13,4	61,8	4,9	100,0	1 169
16-24 år	10,5	13,2	71,3	5,0	100,0	168
25-44 år	16,7	11,1	66,6	5,6	100,0	371
45-66 år	24,7	13,9	57,0	4,4	100,0	458
67-79 år	24,8	17,7	52,8	4,6	100,0	172
Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	72,4	13,1	11,4	3,1	100,0	1 167
16-24 år	75,7	15,2	7,2	2,0	100,0	168
25-44 år	77,4	10,9	9,3	2,4	100,0	369
45-66 år	70,2	13,6	13,3	2,9	100,0	458
67-79 år	62,5	14,7	16,3	6,5	100,0	172
Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	19,8	15,0	62,9	2,3	100,0	1 166
16-24 år	12,1	7,0	78,6	2,3	100,0	168
25-44 år	17,5	15,7	64,0	2,8	100,0	369
45-66 år	22,7	16,2	59,2	1,8	100,0	458
67-79 år	25,7	18,5	53,6	2,2	100,0	171
Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	90,9	4,2	4,0	0,9	100,0	1 166
16-24 år	94,5	2,2	2,6	0,6	100,0	168
25-44 år	91,6	3,3	3,8	1,3	100,0	369
45-66 år	90,7	5,3	3,3	0,7	100,0	458
67-79 år	86,0	5,7	7,7	0,6	100,0	171
Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	41,1	16,4	41,1	1,5	100,0	1 163
16-24 år	24,7	14,4	60,9	-	100,0	168
25-44 år	39,6	17,3	40,9	2,2	100,0	368
45-66 år	42,5	16,6	39,2	1,7	100,0	458
67-79 år	58,3	15,7	25,6	0,5	100,0	169
Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?						
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte	
Alle	5,5	92,7	1,9	100,0	1 164	
16-24 år	1,3	95,6	3,1	100,0	168	
25-44 år	6,2	91,7	2,1	100,0	368	
45-66 år	6,4	92,5	1,2	100,0	458	
67-79 år	5,7	92,6	1,7	100,0	170	
Ubehagelig med innvandrere som nabo?						
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte	
Alle	2,8	95,2	2,1	100,0	1 165	
16-24 år	-	98,4	1,6	100,0	168	
25-44 år	2,0	95,1	2,9	100,0	369	
45-66 år	4,0	95,0	1,0	100,0	458	
67-79 år	4,1	92,5	3,4	100,0	170	

Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?							Antall personer som svarte
	Ja	Nei		Vet ikke	I alt		
Alle	11,2	81,8		6,9	100,0	1 162	
16-24 år	3,6	93,7		2,7	100,0	168	
25-44 år	6,5	87,0		6,4	100,0	367	
45-66 år	16,6	75,8		7,6	100,0	457	
67-79 år	16,7	72,5		10,8	100,0	170	

Adgang til Norge							Antall personer som svarte
	Lettere	Som i dag	Vanskeligere	Vet ikke	I alt		
Alle	17,4	56,2	19,7	6,7	100,0	1 160	
16-24 år	22,9	58,9	11,1	7,1	100,0	168	
25-44 år	19,8	50,0	20,5	9,7	100,0	365	
45-66 år	14,2	60,7	20,1	4,9	100,0	457	
67-79 år	13,8	56,6	26,1	3,5	100,0	170	

Antall arenaer for kontakt med innvandrere							Antall personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere	I alt		
Alle	20,0	30,5	23,0	26,5	100,0	1 161	
16-24 år	13,4	26,2	25,5	34,8	100,0	168	
25-44 år	13,8	25,3	24,0	36,8	100,0	365	
45-66 år	19,3	38,1	23,2	19,5	100,0	458	
67-79 år	44,5	27,7	16,8	11,0	100,0	170	

Kontakt med hvor mange innvandrere?								
	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	20,0	3,9	20,7	25,3	29,5	0,5	100,0	1 160
16-24 år	13,4	3,3	16,4	32,6	33,7	0,7	100,0	168
25-44 år	13,9	3,5	19,1	25,4	37,5	0,7	100,0	364
45-66 år	19,3	4,6	23,8	24,6	27,5	0,3	100,0	458
67-79 år	44,5	3,3	21,1	19,5	11,0	0,6	100,0	170

Hvor ofte kontakt med innvandrere?							
	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig	I alt	Antall personer som svarte
Alle	20,1	3,2	10,0	33,3	33,5	100,0	1 157
16-24 år	13,5	1,4	8,8	42,2	34,1	100,0	167
25-44 år	13,9	2,2	10,2	29,7	44,0	100,0	364
45-66 år	19,3	4,1	9,2	34,7	32,8	100,0	457
67-79 år	44,8	5,0	12,7	28,9	8,5	100,0	169

Personlig erfaring med innvandrerkontakt							Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	Hovedsakelig negativ	Både positiv og negativ	Hovedsakelig positiv	I alt		
Alle	20,1	.	15,0	65,0	100,0	1 159	
16-24 år	13,6	.	11,9	74,6	100,0	167	
25-44 år	13,9	.	14,0	72,2	100,0	364	
45-66 år	19,3	.	19,2	61,5	100,0	458	
67-79 år	44,5	.	9,4	46,1	100,0	170	

Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi							Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	70,3	15,0	9,2	5,5	100,0	1 162	
16-24 år	74,4	13,8	2,3	9,5	100,0	169	
25-44 år	67,8	15,3	11,1	5,8	100,0	365	
45-66 år	71,8	14,8	9,6	3,7	100,0	458	
67-79 år	68,0	16,1	10,8	5,1	100,0	170	

Utdanningsnivå		Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv				Antall personer som svarte	
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	77,6	13,2	7,8	1,4	100,0	1	130
Grunnskolenivå	70,4	18,3	9,4	1,9	100,0		231
Videregående skolenivå	76,3	13,4	9,6	0,7	100,0		455
Universitets-/høgskolenivå, kort	81,2	11,5	5,6	1,7	100,0		317
Universitets-/høgskolenivå, lang	93,0	3,2	1,5	2,3	100,0		127
		Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene				Antall personer som svarte	
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	19,6	13,7	62,0	4,7	100,0	1	131
Grunnskolenivå	27,2	19,8	47,4	5,6	100,0		232
Videregående skolenivå	23,7	14,2	56,7	5,4	100,0		454
Universitets-/høgskolenivå, kort	11,3	9,2	75,9	3,6	100,0		318
Universitets-/høgskolenivå, lang	3,7	7,1	86,8	2,4	100,0		127
		Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge				Antall personer som svarte	
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	72,4	13,1	11,3	3,1	100,0	1	129
Grunnskolenivå	63,4	15,1	14,9	6,6	100,0		232
Videregående skolenivå	68,5	15,7	13,4	2,5	100,0		454
Universitets-/høgskolenivå, kort	82,5	9,0	6,6	1,9	100,0		316
Universitets-/høgskolenivå, lang	87,0	7,7	5,3	-	100,0		127
		Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet				Antall personer som svarte	
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	19,7	15,4	62,6	2,3	100,0	1	128
Grunnskolenivå	24,8	16,1	53,7	5,4	100,0		232
Videregående skolenivå	23,8	16,5	57,9	1,8	100,0		454
Universitets-/høgskolenivå, kort	11,9	14,8	72,6	0,6	100,0		315
Universitets-/høgskolenivå, lang	9,2	10,9	80,0	-	100,0		127
		Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn				Antall personer som svarte	
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	91,0	4,3	3,8	0,9	100,0	1	128
Grunnskolenivå	88,3	4,7	5,1	1,9	100,0		231
Videregående skolenivå	88,8	6,1	4,0	1,1	100,0		454
Universitets-/høgskolenivå, kort	95,5	2,3	2,3	-	100,0		316
Universitets-/høgskolenivå, lang	95,9	0,8	3,3	-	100,0		127
		Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig				Antall personer som svarte	
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	40,9	16,7	41,2	1,2	100,0	1	125
Grunnskolenivå	46,6	15,0	37,4	1,1	100,0		231
Videregående skolenivå	49,4	13,5	35,3	1,8	100,0		453
Universitets-/høgskolenivå, kort	28,3	23,7	47,7	0,3	100,0		314
Universitets-/høgskolenivå, lang	22,5	16,7	59,2	1,6	100,0		127
		Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?				Antall personer som svarte	
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt			
Alle	5,2	93,2	1,5	100,0	1	126	
Grunnskolenivå	10,2	86,2	3,6	100,0		232	
Videregående skolenivå	5,4	93,5	1,1	100,0		454	
Universitets-/høgskolenivå, kort	1,3	98,5	0,3	100,0		313	
Universitets-/høgskolenivå, lang	1,7	97,6	0,7	100,0		127	
		Ubehagelig med innvandrere som nabo?				Antall personer som svarte	
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt			
Alle	2,9	95,2	1,9	100,0	1	127	
Grunnskolenivå	3,9	92,5	3,6	100,0		232	
Videregående skolenivå	4,0	94,4	1,5	100,0		454	
Universitets-/høgskolenivå, kort	0,9	98,1	1,0	100,0		314	
Universitets-/høgskolenivå, lang	0,7	98,4	0,8	100,0		127	

Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?						Antall personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt		
Alle	11,9	81,1	7,0	100,0		1 124
Grunnskolenivå	14,0	78,7	7,3	100,0		230
Videregående skolenivå	14,8	76,5	8,7	100,0		453
Universitets-/høgskolenivå, kort	8,2	85,6	6,2	100,0		314
Universitets-/høgskolenivå, lang	3,8	94,6	1,6	100,0		127

Adgang til Norge						Antall personer som svarte
	Lettere	Som i dag	Vanskeligere	Vet ikke	I alt	
Alle	16,9	56,9	19,4	6,7	100,0	1 124
Grunnskolenivå	14,5	50,5	28,8	6,3	100,0	230
Videregående skolenivå	9,0	61,5	21,5	8,0	100,0	455
Universitets-/høgskolenivå, kort	26,2	58,7	9,7	5,4	100,0	312
Universitets-/høgskolenivå, lang	32,9	50,4	11,0	5,8	100,0	127

Antall arenaer for kontakt med innvandrere						Antall personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere	I alt	
Alle	20,8	30,7	23,4	25,1	100,0	1 125
Grunnskolenivå	19,9	27,6	23,8	28,7	100,0	230
Videregående skolenivå	25,4	34,5	20,6	19,5	100,0	454
Universitets-/høgskolenivå, kort	17,0	27,6	25,0	30,4	100,0	314
Universitets-/høgskolenivå, lang	13,2	30,3	30,4	26,2	100,0	127

Kontakt med hvor mange innvandrere?								Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Vet ikke	I alt	
Alle	20,8	3,8	21,2	25,6	28,1	0,6	100,0	1 124
Grunnskolenivå	19,9	6,5	16,0	26,8	29,9	0,8	100,0	230
Videregående skolenivå	25,4	3,4	22,9	23,8	24,1	0,5	100,0	454
Universitets-/høgskolenivå, kort	17,1	2,9	22,0	28,3	29,5	0,3	100,0	313
Universitets-/høgskolenivå, lang	13,2	0,7	25,6	23,5	36,1	0,8	100,0	127

Hvor ofte kontakt med innvandrere?							Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig	I alt	
Alle	20,8	3,4	10,2	33,9	31,7	100,0	1 121
Grunnskolenivå	20,1	3,5	7,1	36,3	33,0	100,0	228
Videregående skolenivå	25,4	4,2	11,8	28,7	29,9	100,0	453
Universitets-/høgskolenivå, kort	17,1	1,8	10,0	37,4	33,8	100,0	313
Universitets-/høgskolenivå, lang	13,2	3,1	11,8	40,7	31,2	100,0	127

Personlig erfaring med innvandrerkontakt						Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	Hovedsakelig negativ	Både positiv og negativ	Hovedsakelig positiv	I alt	
Alle	20,8	.	14,8	64,5	100,0	1 124
Grunnskolenivå	19,9	.	17,2	62,9	100,0	230
Videregående skolenivå	25,4	.	16,5	58,2	100,0	454
Universitets-/høgskolenivå, kort	17,1	.	12,6	70,3	100,0	313
Universitets-/høgskolenivå, lang	13,2	.	7,0	79,8	100,0	127

Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi						Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	70,5	14,8	9,4	5,2	100,0	1 125
Grunnskolenivå	67,5	15,7	8,0	8,8	100,0	231
Videregående skolenivå	65,3	16,5	14,0	4,2	100,0	455
Universitets-/høgskolenivå, kort	75,1	14,4	6,2	4,3	100,0	313

Bostedsstrøk	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv					Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	78,5	12,6	7,6	1,3	100,0	1 148
Spredtbygde strøk	70,3	19,1	9,2	1,4	100,0	230
Tettbygd strøk under 2 000 bosatte	80,2	7,0	10,4	2,4	100,0	86
Tettbygd strøk 2 000-19 999 bosatte	77,6	12,0	9,4	1,0	100,0	281
Tettbygd strøk 20 000-99 999 bosatte	79,2	13,4	6,1	1,3	100,0	261
Tettbygd strøk 100 000 og flere bosatte	85,0	9,0	4,9	1,1	100,0	290

	Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene					Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	19,9	13,5	61,7	4,9	100,0	1 149
Spredtbygde strøk	23,1	16,0	55,7	5,2	100,0	230
Tettbygd strøk under 2 000 bosatte	24,7	10,7	59,9	4,7	100,0	87
Tettbygd strøk 2 000-19 999 bosatte	21,8	12,5	61,4	4,3	100,0	281
Tettbygd strøk 20 000-99 999 bosatte	17,8	16,2	58,6	7,3	100,0	260
Tettbygd strøk 100 000 og flere bosatte	15,6	11,0	70,1	3,3	100,0	291

	Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge					Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	72,7	13,1	11,3	2,9	100,0	1 147
Spredtbygde strøk	67,1	15,8	13,5	3,6	100,0	229
Tettbygd strøk under 2 000 bosatte	69,3	10,0	14,4	6,4	100,0	87
Tettbygd strøk 2 000-19 999 bosatte	66,1	19,3	12,7	2,0	100,0	281
Tettbygd strøk 20 000-99 999 bosatte	74,5	11,2	10,1	4,2	100,0	260
Tettbygd strøk 100 000 og flere bosatte	83,3	7,2	8,4	1,1	100,0	290

	Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet					Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	19,7	15,0	63,1	2,2	100,0	1 146
Spredtbygde strøk	23,4	18,1	55,9	2,5	100,0	228
Tettbygd strøk under 2 000 bosatte	27,3	7,6	60,5	4,6	100,0	87
Tettbygd strøk 2 000-19 999 bosatte	21,1	16,2	61,6	1,1	100,0	281
Tettbygd strøk 20 000-99 999 bosatte	19,4	18,0	59,2	3,4	100,0	260
Tettbygd strøk 100 000 og flere bosatte	13,0	10,8	74,9	1,3	100,0	290

	Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn					Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	91,1	4,3	3,8	0,8	100,0	1 146
Spredtbygde strøk	89,2	4,8	5,5	0,5	100,0	228
Tettbygd strøk under 2 000 bosatte	88,3	5,5	6,1	.	100,0	86
Tettbygd strøk 2 000-19 999 bosatte	89,5	5,7	3,3	1,5	100,0	281
Tettbygd strøk 20 000-99 999 bosatte	92,4	3,5	3,1	1,0	100,0	260
Tettbygd strøk 100 000 og flere bosatte	93,9	2,8	2,8	0,5	100,0	291

	Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig					Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	40,9	16,4	41,4	1,4	100,0	1 143
Spredtbygde strøk	48,4	11,1	37,7	2,8	100,0	228
Tettbygd strøk under 2 000 bosatte	40,7	20,3	36,9	2,1	100,0	86
Tettbygd strøk 2 000-19 999 bosatte	43,5	16,4	38,8	1,3	100,0	281
Tettbygd strøk 20 000-99 999 bosatte	38,0	20,2	41,2	0,6	100,0	258
Tettbygd strøk 100 000 og flere bosatte	34,5	16,2	48,4	0,8	100,0	290

	Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?				Antall personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	
Alle	5,2	93,0	1,8	100,0	1 144
Spredtbygde strøk	8,0	90,8	1,1	100,0	228
Tettbygd strøk under 2 000 bosatte	8,7	90,3	1,1	100,0	87
Tettbygd strøk 2 000-19 999 bosatte	6,2	92,2	1,6	100,0	280
Tettbygd strøk 20 000-99 999 bosatte	2,2	96,3	1,5	100,0	259
Tettbygd strøk 100 000 og flere bosatte	3,5	93,4	3,1	100,0	290

Ubehagelig med innvandrere som nabo?

					I alt	Antall personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	2,7	95,3	2,0	100,0	1 145	
Spredtbygde strøk	5,1	92,8	2,1	100,0	228	
Tettbygd strøk under 2 000 bosatte	3,7	96,3	-	100,0	87	
Tettbygd strøk 2 000-19 999 bosatte	4,0	94,3	1,7	100,0	281	
Tettbygd strøk 20 000-99 999 bosatte	1,4	98,0	0,6	100,0	259	
Tettbygd strøk 100 000 og flere bosatte	0,4	95,7	3,9	100,0	290	

Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?

					I alt	Antall personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	11,3	81,7	7,0	100,0	1 142	
Spredtbygde strøk	11,1	80,0	8,9	100,0	228	
Tettbygd strøk under 2 000 bosatte	14,3	82,0	3,8	100,0	87	
Tettbygd strøk 2 000-19 999 bosatte	12,0	81,1	6,9	100,0	280	
Tettbygd strøk 20 000-99 999 bosatte	14,3	80,1	5,6	100,0	256	
Tettbygd strøk 100 000 og flere bosatte	7,3	85,2	7,6	100,0	291	

Adgang til Norge

					I alt	Antall personer som svarte
	Lettere	Som i dag	Vanskeligere	Vet ikke		
Alle	17,3	56,7	19,2	6,8	100,0	1 140
Spredtbygde strøk	14,5	57,4	21,0	7,1	100,0	227
Tettbygd strøk under 2 000 bosatte	20,0	52,0	21,8	6,2	100,0	86
Tettbygd strøk 2 000-19 999 bosatte	15,2	58,4	19,7	6,6	100,0	279
Tettbygd strøk 20 000-99 999 bosatte	12,5	59,1	22,9	5,4	100,0	258
Tettbygd strøk 100 000 og flere bosatte	25,2	53,8	13,0	7,9	100,0	290

Antall arenaer for kontakt med innvandrere

					I alt	Antall personer som svarte
	Ingen	En	To Tre eller flere	Vet ikke		
Alle	20,2	30,4	23,2	26,2	100,0	1 141
Spredtbygde strøk	24,6	33,7	20,0	21,7	100,0	226
Tettbygd strøk under 2 000 bosatte	26,0	27,6	28,1	18,3	100,0	87
Tettbygd strøk 2 000-19 999 bosatte	18,4	33,5	24,3	23,8	100,0	280
Tettbygd strøk 20 000-99 999 bosatte	20,7	28,0	25,3	26,0	100,0	258
Tettbygd strøk 100 000 og flere bosatte	16,0	27,6	21,3	35,0	100,0	290

Kontakt med hvor mange innvandrere?

						I alt	Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10		
Alle	20,2	3,7	20,5	25,5	29,6	0,5	100,0
Spredtbygde strøk	24,6	5,8	21,9	24,2	23,5	-	100,0
Tettbygd strøk under 2 000 bosatte	26,0	5,2	18,1	23,3	27,4	-	100,0
Tettbygd strøk 2 000-19 999 bosatte	18,4	4,3	20,2	25,1	30,9	1,1	100,0
Tettbygd strøk 20 000-99 999 bosatte	20,7	2,9	24,6	26,0	25,0	0,7	100,0
Tettbygd strøk 100 000 og flere bosatte	16,0	1,4	16,8	27,3	38,1	0,4	100,0

Hvor ofte kontakt med innvandrere?

						I alt	Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig		
Alle	20,2	3,2	10,0	33,1	33,4	100,0	1 137
Spredtbygde strøk	24,6	6,7	8,9	29,4	30,3	100,0	226
Tettbygd strøk under 2 000 bosatte	26,3	2,6	11,3	27,0	32,8	100,0	86
Tettbygd strøk 2 000-19 999 bosatte	18,5	2,2	12,1	35,1	32,0	100,0	279
Tettbygd strøk 20 000-99 999 bosatte	20,8	2,4	10,0	39,1	27,8	100,0	257
Tettbygd strøk 100 000 og flere bosatte	16,0	2,3	8,4	30,7	42,6	100,0	289

Personlig erfaring med innvandrerkontakt

					I alt	Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	Hovedsakelig negativ	Både positiv og negativ	Hovedsakelig positiv		
Alle	20,2	.	14,9	64,8	100,0	1 139
Spredtbygde strøk	24,6	.	15,9	59,4	100,0	226
Tettbygd strøk under 2 000 bosatte	26,0	.	10,9	63,1	100,0	87
Tettbygd strøk 2 000-19 999 bosatte	18,5	.	17,2	64,3	100,0	279
Tettbygd strøk 20 000-99 999 bosatte	20,7	.	13,2	66,0	100,0	257
Tettbygd strøk 100 000 og flere bosatte	16,0	.	14,7	69,4	100,0	290

Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi

	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	70,4	14,9	9,3	5,4	100,0	1 142
Spredtbygde strøk	67,9	16,5	11,8	3,9	100,0	227
Tettbygd strøk under 2 000 bosatte	69,9	11,9	10,7	7,5	100,0	86
Tettbygd strøk 2 000-19 999 bosatte	68,7	16,0	10,6	4,7	100,0	280
Tettbygd strøk 20 000-99 999 bosatte	72,2	13,9	7,5	6,5	100,0	259
Tettbygd strøk 100 000 og flere bosatte	72,7	14,5	7,3	5,6	100,0	290

Landsdel	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv					Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	78,5	12,5	7,5	1,5	100,0	1 168
Oslo og Viken	82,9	10,7	5,7	0,7	100,0	437
Innlandet	78,2	12,9	8,9	.	100,0	80
Agder og Sør-Østlandet	71,0	15,6	9,0	4,4	100,0	160
Vestlandet	78,3	13,4	6,1	2,2	100,0	277
Trøndelag	88,8	2,8	8,5	.	100,0	110
Nord-Norge	61,3	23,2	14,6	0,9	100,0	104
Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	19,9	13,4	61,8	4,9	100,0	1 169
Oslo og Viken	17,8	11,3	66,4	4,5	100,0	438
Innlandet	14,3	19,8	59,8	6,1	100,0	80
Agder og Sør-Østlandet	24,2	16,0	53,5	6,3	100,0	160
Vestlandet	21,4	13,7	60,0	5,0	100,0	277
Trøndelag	15,0	7,1	73,2	4,7	100,0	110
Nord-Norge	27,3	18,7	50,1	3,9	100,0	104
Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	72,4	13,1	11,4	3,1	100,0	1 167
Oslo og Viken	77,8	8,9	10,7	2,6	100,0	436
Innlandet	72,5	18,0	8,5	1,0	100,0	80
Agder og Sør-Østlandet	68,4	14,3	11,2	6,1	100,0	160
Vestlandet	69,8	15,3	11,3	3,6	100,0	277
Trøndelag	78,1	11,7	9,3	0,9	100,0	110
Nord-Norge	57,2	20,2	19,7	2,9	100,0	104
Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	19,8	15,0	62,9	2,3	100,0	1 166
Oslo og Viken	16,1	13,8	68,7	1,5	100,0	435
Innlandet	21,9	14,5	63,6	-	100,0	80
Agder og Sør-Østlandet	21,9	17,5	56,4	4,2	100,0	160
Vestlandet	22,3	14,4	60,0	3,4	100,0	277
Trøndelag	18,6	9,7	70,8	0,9	100,0	110
Nord-Norge	25,2	23,6	48,1	3,1	100,0	104
Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	90,9	4,2	4,0	0,9	100,0	1 166
Oslo og Viken	92,3	3,8	3,4	0,5	100,0	436
Innlandet	90,1	5,9	2,8	1,2	100,0	80
Agder og Sør-Østlandet	88,7	3,9	4,8	2,6	100,0	159
Vestlandet	91,1	4,0	4,2	0,7	100,0	277
Trøndelag	93,4	4,4	2,1	.	100,0	110
Nord-Norge	85,6	5,5	7,8	1,1	100,0	104
Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	41,1	16,4	41,1	1,5	100,0	1 163
Oslo og Viken	41,2	15,6	42,3	0,9	100,0	435
Innlandet	40,6	8,4	49,8	1,2	100,0	79
Agder og Sør-Østlandet	41,0	18,9	37,1	3,0	100,0	159
Vestlandet	41,7	16,1	40,6	1,6	100,0	276
Trøndelag	36,8	15,7	46,7	0,9	100,0	110
Nord-Norge	44,2	23,3	30,7	1,8	100,0	104
Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?						
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte	
Alle	5,5	92,7	1,9	100,0	1 164	
Oslo og Viken	6,0	92,0	1,9	100,0	435	
Innlandet	5,6	94,4	.	100,0	79	
Agder og Sør-Østlandet	8,2	88,5	3,3	100,0	160	
Vestlandet	3,6	94,4	2,0	100,0	276	
Trøndelag	4,1	94,6	1,3	100,0	110	
Nord-Norge	5,1	93,8	1,1	100,0	104	

Ubehagelig med innvandrere som nabo?					
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	2,8	95,2	2,1	100,0	1 165
Oslo og Viken	2,6	95,0	2,4	100,0	435
Innlandet	5,1	94,9	-	100,0	79
Agder og Sør-Østlandet	3,2	91,4	5,4	100,0	160
Vestlandet	2,5	96,4	1,2	100,0	277
Trøndelag	0,9	98,3	0,9	100,0	110
Nord-Norge	3,8	95,3	0,9	100,0	104

Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?					
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	11,2	81,8	6,9	100,0	1 162
Oslo og Viken	8,7	84,7	6,6	100,0	436
Innlandet	9,2	83,1	7,7	100,0	78
Agder og Sør-Østlandet	14,4	75,5	10,1	100,0	160
Vestlandet	13,4	81,0	5,5	100,0	276
Trøndelag	12,3	82,2	5,4	100,0	110
Nord-Norge	11,8	80,2	8,0	100,0	102

Adgang til Norge						
	Lettere	Som i dag	Vanskeligere	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	17,4	56,2	19,7	6,7	100,0	1 160
Oslo og Viken	18,7	58,5	18,4	4,4	100,0	434
Innlandet	14,3	68,0	8,5	9,1	100,0	78
Agder og Sør-Østlandet	15,7	51,9	23,7	8,8	100,0	160
Vestlandet	17,6	52,8	21,8	7,8	100,0	275
Trøndelag	19,7	59,2	13,5	7,6	100,0	110
Nord-Norge	13,4	50,3	28,9	7,4	100,0	103

Antall arenaer for kontakt med innvandrere						
	Ingen	En	To	Tre eller flere	I alt	Antall personer som svarte
Alle	20,0	30,5	23,0	26,5	100,0	1 161
Oslo og Viken	14,5	28,8	22,3	34,5	100,0	434
Innlandet	23,9	32,2	24,8	19,1	100,0	78
Agder og Sør-Østlandet	17,7	34,5	22,9	25,0	100,0	159
Vestlandet	23,4	30,5	21,7	24,4	100,0	277
Trøndelag	21,8	28,3	29,3	20,6	100,0	110
Nord-Norge	33,2	32,6	21,3	12,9	100,0	103

Kontakt med hvor mange innvandrere?								
	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	20,0	3,9	20,7	25,3	29,5	0,5	100,0	1 160
Oslo og Viken	14,5	3,6	17,9	28,3	35,2	0,5	100,0	433
Innlandet	23,9	1,2	28,3	18,0	28,5	.	100,0	78
Agder og Sør-Østlandet	17,7	4,8	15,3	29,4	32,9	.	100,0	159
Vestlandet	23,4	3,0	21,1	23,6	28,2	0,7	100,0	277
Trøndelag	21,8	5,7	27,2	23,8	20,7	0,8	100,0	110
Nord-Norge	33,2	5,8	27,1	18,3	14,6	1,1	100,0	103

Hvor ofte kontakt med innvandrere?							
	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig	I alt	Antall personer som svarte
Alle	20,1	3,2	10,0	33,3	33,5	100,0	1 157
Oslo og Viken	14,5	2,5	8,5	34,7	39,8	100,0	432
Innlandet	24,3	5,0	10,5	42,8	17,4	100,0	77
Agder og Sør-Østlandet	17,8	2,9	9,9	34,0	35,4	100,0	158
Vestlandet	23,4	2,9	11,5	26,6	35,7	100,0	277
Trøndelag	21,8	6,7	8,6	43,6	19,3	100,0	110
Nord-Norge	33,2	2,0	12,9	26,7	25,2	100,0	103

Personlig erfaring med innvandrerkontakt						
	Har ikke kontakt	Hovedsakelig negativ	Både positiv og negativ	Hovedsakelig positiv	I alt	Antall personer som svarte
Alle	20,1	.	15,0	65,0	100,0	1 159
Oslo og Viken	14,5	.	14,6	71,0	100,0	434
Innlandet	23,9	.	15,8	60,3	100,0	78
Agder og Sør-Østlandet	17,8	.	19,3	62,9	100,0	158
Vestlandet	23,4	.	17,7	58,9	100,0	277
Trøndelag	22,0	.	7,1	70,8	100,0	109
Nord-Norge	33,2	.	10,7	56,1	100,0	103

Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi

	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	70,3	15,0	9,2	5,5	100,0	1 162
Oslo og Viken	69,9	15,1	9,5	5,5	100,0	434
Innlandet	67,9	19,5	6,2	6,4	100,0	78
Agder og Sør-Østlandet	65,7	16,3	8,7	9,3	100,0	160
Vestlandet	74,7	14,8	7,0	3,6	100,0	276
Trøndelag	76,5	10,5	7,8	5,1	100,0	110
Nord-Norge	63,0	14,6	18,2	4,2	100,0	104

Økonomisk hovedaktivitet	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv					Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	78,7	12,3	7,6	1,4	100,0	1 136
Inntektsgivende arbeid	79,8	10,4	8,4	1,4	100,0	629
Skolegang/studier	86,8	6,8	5,2	1,2	100,0	120
Trygde-/pensjonsmottak	74,3	17,0	7,2	1,5	100,0	387
Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	19,8	13,1	62,3	4,8	100,0	1 136
Inntektsgivende arbeid	18,5	13,1	63,8	4,6	100,0	629
Skolegang/studier	10,4	9,4	74,5	5,7	100,0	120
Trygde-/pensjonsmottak	24,9	14,4	55,8	4,9	100,0	387
Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	72,9	12,7	11,7	2,6	100,0	1 135
Inntektsgivende arbeid	76,5	11,7	10,4	1,4	100,0	629
Skolegang/studier	75,7	14,2	7,1	3,0	100,0	120
Trygde-/pensjonsmottak	66,2	14,0	15,3	4,5	100,0	386
Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	19,8	14,6	63,7	1,9	100	1134
Inntektsgivende arbeid	19,5	15	64,4	1,1	100	629
Skolegang/studier	16,1	5,4	74,5	4	100	120
Trygde-/pensjonsmottak	21,5	17	59,1	2,5	100	385
Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	91,2	4,1	4,0	0,7	100,0	1 134
Inntektsgivende arbeid	91,3	4,4	3,8	0,5	100,0	629
Skolegang/studier	94,3	0,9	3,6	1,2	100,0	120
Trygde-/pensjonsmottak	90,0	4,6	4,5	0,9	100,0	385
Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	40,9	16,5	41,3	1,3	100,0	1 133
Inntektsgivende arbeid	37,9	18,8	42,1	1,2	100,0	628
Skolegang/studier	27,8	8,6	62,4	1,2	100,0	120
Trygde-/pensjonsmottak	50,0	15,2	33,2	1,6	100,0	385
Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?						
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte	
Alle	5,3	93,1	1,6	100,0	1 133	
Inntektsgivende arbeid	5,4	93,9	0,8	100,0	628	
Skolegang/studier	-	94,5	5,5	100,0	120	
Trygde-/pensjonsmottak	7,0	91,4	1,6	100,0	385	
Ubehagelig med innvandrere som nabo?						
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte	
Alle	2,6	95,4	2,0	100,0	1 134	
Inntektsgivende arbeid	2,3	96,7	0,9	100,0	629	
Skolegang/studier	-	97,5	2,5	100,0	120	
Trygde-/pensjonsmottak	4,0	92,5	3,5	100,0	385	
Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?						
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte	
Alle	11,2	82,0	6,8	100,0	1 131	
Inntektsgivende arbeid	11,2	82,9	5,9	100,0	627	
Skolegang/studier	3,8	91,7	4,6	100,0	120	
Trygde-/pensjonsmottak	13,6	77,4	9,0	100,0	384	

Adgang til Norge							Antall personer som svarte
	Lettere	Som i dag	Vanskeligere	Vet ikke	I alt		
Alle	17,5	56,3	19,6	6,6	100,0	1 132	
Inntektsgivende arbeid	17,6	57,2	18,3	6,9	100,0	628	
Skolegang/studier	22,4	56,9	12,4	8,3	100,0	119	
Trygde-/pensjonsmottak	15,8	54,7	23,9	5,5	100,0	385	

Antall arenaer for kontakt med innvandrere						Antall personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere	I alt	
Alle	19,5	30,6	23,1	26,9	100,0	1 133
Inntektsgivende arbeid	12,9	32,8	24,9	29,4	100,0	629
Skolegang/studier	18,3	24,2	26,1	31,4	100,0	118
Trygde-/pensjonsmottak	30,4	28,9	19,3	21,4	100,0	386

Kontakt med hvor mange innvandrere?							Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Vet ikke	
Alle	19,5	3,8	20,7	25,5	30,0	0,5	1 133
Inntektsgivende arbeid	12,9	3,8	22,1	25,7	34,9	0,7	629
Skolegang/studier	18,3	2,1	12,4	29,1	37,2	0,9	118
Trygde-/pensjonsmottak	30,4	4,4	20,9	24,2	19,9	0,2	386

Hvor ofte kontakt med innvandrere?							Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig	I alt	
Alle	19,5	3,2	9,9	33,1	34,2	100,0	1 130
Inntektsgivende arbeid	12,9	2,8	9,8	32,2	42,3	100,0	628
Skolegang/studier	18,3	1,6	5,4	37,8	36,9	100,0	118
Trygde-/pensjonsmottak	30,6	4,6	11,3	33,2	20,3	100,0	384

Personlig erfaring med innvandrerkontakt					Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	Hovedsakelig negativ	Både positiv og negativ	Hovedsakelig positiv	
Alle	19,5	.	15,3	65,2	1 131
Inntektsgivende arbeid	12,9	.	17,0	70,1	628
Skolegang/studier	18,5	.	11,0	70,5	117
Trygde-/pensjonsmottak	30,4	.	13,7	55,8	386

Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi						Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	70,7	14,8	9,3	5,2	100,0	1 135
Inntektsgivende arbeid	70,5	15,1	9,8	4,6	100,0	629
Skolegang/studier	72,8	15,1	4,1	8,0	100,0	120
Trygde-/pensjonsmottak	70,3	14,2	10,2	5,4	100,0	386

Antall arenaer for kontakt med innvandrere		Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv					Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	78,7	12,5	7,5	1,3	100,0	1 158	
Ingen	68,5	18,6	11,2	1,7	100,0	236	
En	79,3	10,6	9,6	0,5	100,0	355	
To	78,5	13,9	5,9	1,6	100,0	270	
Tre eller flere	85,7	8,7	3,8	1,8	100,0	297	
Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene							
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte	
Alle	19,9	13,4	62,0	4,7	100,0	1 159	
Ingen	27,4	16,0	51,9	4,7	100,0	235	
En	19,8	10,9	64,3	5,1	100,0	357	
To	19,1	14,2	62,3	4,5	100,0	270	
Tre eller flere	15,0	13,7	66,9	4,3	100,0	297	
Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge							
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte	
Alle	73,1	12,9	11,5	2,5	100,0	1 158	
Ingen	60,9	17,1	17,0	5,0	100,0	235	
En	74,9	12,8	11,1	1,2	100,0	356	
To	73,2	12,8	11,0	3,0	100,0	270	
Tre eller flere	80,1	9,8	8,2	1,9	100,0	297	
Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet							
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte	
Alle	19,9	15,1	63,1	1,9	100,0	1 158	
Ingen	29,2	20,4	47,6	2,7	100,0	235	
En	20,0	15,3	63,8	0,9	100,0	356	
To	18,9	13,9	65,9	1,2	100,0	270	
Tre eller flere	13,7	11,7	71,5	3,2	100,0	297	
Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn							
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte	
Alle	91,1	4,2	4,0	0,7	100,0	1 159	
Ingen	85,8	5,3	8,5	0,4	100,0	235	
En	92,0	4,1	3,0	0,9	100,0	357	
To	90,4	5,8	3,1	0,8	100,0	270	
Tre eller flere	94,8	2,0	2,7	0,5	100,0	297	
Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig							
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte	
Alle	41,2	16,4	41,1	1,2	100,0	1 157	
Ingen	49,9	12,7	36,2	1,2	100,0	234	
En	39,8	17,2	42,2	0,8	100,0	357	
To	37,7	17,7	43,0	1,7	100,0	270	
Tre eller flere	39,5	17,3	41,8	1,4	100,0	296	
Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?							
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte		
Alle	5,5	93,0	1,5	100,0	1 158		
Ingen	11,1	87,2	1,7	100,0	234		
En	4,4	94,3	1,2	100,0	358		
To	3,7	94,8	1,5	100,0	269		
Tre eller flere	4,1	94,2	1,7	100,0	297		
Ubehagelig med innvandrere som nabo?							
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte		
Alle	2,8	95,3	1,9	100,0	1 159		
Ingen	7,1	89,4	3,5	100,0	234		
En	2,9	95,7	1,4	100,0	358		
To	1,2	97,6	1,1	100,0	270		
Tre eller flere	0,7	97,4	1,9	100,0	297		

Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?					Antall personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	
Alle	11,3	82,1	6,6	100,0	1 157
Ingen	19,3	74,8	5,8	100,0	233
En	15,3	76,3	8,4	100,0	357
To	7,9	84,3	7,7	100,0	270
Tre eller flere	3,6	92,2	4,2	100,0	297

Adgang til Norge					Antall personer som svarte
	Lettere	Som i dag	Vanskeligere	Vet ikke	
Alle	17,4	56,3	19,8	6,5	100,0
Ingen	11,3	60,5	25,1	3,2	100,0
En	13,3	60,0	20,4	6,3	100,0
To	19,0	53,0	18,3	9,7	100,0
Tre eller flere	25,4	51,8	16,4	6,4	100,0

Antall arenaer for kontakt med innvandrere					Antall personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere	
Alle	20,0	30,5	23,0	26,5	100,0
Ingen	20,0	-	-	-	20,0
En	-	30,5	-	-	30,5
To	-	-	23,0	-	23,0
Tre eller flere	-	-	-	26,5	26,5

Kontakt med hvor mange innvandrere?							Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Vet ikke	
Alle	20,0	3,9	20,7	25,3	29,5	0,5	100,0
Ingen	100,0	-	-	-	-	-	100,0
En	-	10,0	37,7	26,4	25,2	0,7	100,0
To	-	2,4	27,9	39,8	28,4	1,5	100,0
Tre eller flere	-	1,0	10,5	30,7	57,7	-	100,0

Hvor ofte kontakt med innvandrere?						Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig	
Alle	20,1	3,2	10,0	33,3	33,5	100,0
Ingen	100,0	-	-	-	-	100,0
En	-	7,2	18,1	43,8	30,9	100,0
To	-	3,4	14,0	46,5	36,2	100,0
Tre eller flere	-	0,7	4,7	35,1	59,4	100,0

Personlig erfaring med innvandrerkontakt					Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	Hovedsakelig negativ	Både positiv og negativ	Hovedsakelig positiv	
Alle	20,1	.	15,0	65,0	100,0
Ingen	100,0	.	-	-	100,0
En	-	.	24,9	75,1	100,0
To	-	.	16,3	83,7	100,0
Tre eller flere	-	.	13,8	86,2	100,0

Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi					Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	
Alle	70,4	15,1	9,3	5,3	100,0
Ingen	67,4	16,1	11,7	4,9	100,0
En	68,1	17,3	9,2	5,5	100,0
To	68,3	13,7	11,8	6,2	100,0
Tre eller flere	77,2	13,1	5,3	4,4	100,0

Kontakt med hvor mange innvandrere?	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv					Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	78,7	12,5	7,5	1,3	100,0	1 158
Har ikke kontakt	68,5	18,6	11,2	1,7	100,0	236
En	74,3	21,4	4,3	-	100,0	41
To til fire	77,4	11,6	9,1	1,9	100,0	246
Fem til ti	84,1	9,7	6,3	-	100,0	296
Flere enn 10	82,6	10,4	5,2	1,8	100,0	333
Vet ikke	66,0	-	19,3	14,7	100,0	6
Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	19,9	13,4	62,0	4,7	100,0	1 158
Har ikke kontakt	27,4	16,0	51,9	4,7	100,0	235
En	15,6	26,3	51,2	6,9	100,0	41
To til fire	16,9	11,2	64,8	7,0	100,0	247
Fem til ti	19,4	12,0	66,5	2,1	100,0	296
Flere enn 10	17,9	12,8	65,0	4,4	100,0	333
Vet ikke	19,3	15,4	32,6	32,7	100,0	6
Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	73,1	12,9	11,5	2,5	100,0	1 158
Har ikke kontakt	60,9	17,1	17,0	5,0	100,0	235
En	74,4	11,2	6,8	7,6	100,0	41
To til fire	69,6	16,5	12,7	1,2	100,0	247
Fem til ti	76,1	12,3	10,6	1,1	100,0	296
Flere enn 10	81,3	7,7	8,5	2,5	100,0	333
Vet ikke	65,3	34,7	.	.	100,0	6
Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	19,9	15,1	63,1	1,9	100,0	1 158
Har ikke kontakt	29,2	20,4	47,6	2,7	100,0	235
En	27,8	22,2	47,4	2,5	100,0	41
To til fire	20,1	15,9	62,7	1,3	100,0	247
Fem til ti	18,0	12,8	68,4	0,8	100,0	296
Flere enn 10	14,4	11,5	71,5	2,5	100,0	333
Vet ikke	-	34,7	50,6	14,7	100,0	6
Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	91,1	4,2	4,0	0,7	100,0	1 158
Har ikke kontakt	85,8	5,3	8,5	0,4	100,0	235
En	90,1	4,0	3,2	2,7	100,0	41
To til fire	91,7	3,8	3,3	1,2	100,0	247
Fem til ti	92,8	5,1	2,1	.	100,0	296
Flere enn 10	93,2	2,7	3,4	0,8	100,0	333
Vet ikke	80,7	19,3	-	-	100,0	6
Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	41,2	16,4	41,1	1,2	100,0	1 156
Har ikke kontakt	49,9	12,7	36,2	1,2	100,0	234
En	50,3	13,4	36,3	.	100,0	41
To til fire	40,6	19,2	39,4	0,8	100,0	247
Fem til ti	42,0	16,6	41,1	0,3	100,0	296
Flere enn 10	34,6	16,7	46,4	2,3	100,0	332
Vet ikke	.	49,4	35,8	14,7	100,0	6
Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?						
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte	
Alle	5,5	93,0	1,5	100,0	1 157	
Har ikke kontakt	11,1	87,2	1,7	100,0	234	
En	4,7	95,3	-	100,0	42	
To til fire	2,5	97,5	-	100,0	247	
Fem til ti	6,3	92,5	1,2	100,0	296	
Flere enn 10	3,3	93,8	2,9	100,0	333	
Vet ikke	-	100,0	-	100,0	5	

Ubehagelig med innvandrere som nabo?					Antall personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	
Alle	2,8	95,3	1,9	100,0	1 158
Har ikke kontakt	7,1	89,4	3,5	100,0	234
En	5,1	92,8	2,1	100,0	42
To til fire	1,5	97,3	1,1	100,0	247
Fem til ti	1,6	97,6	0,8	100,0	296
Flere enn 10	1,5	96,2	2,3	100,0	333
Vet ikke	-	100,0	-	100,0	6

Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?					Antall personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	
Alle	11,3	82,1	6,6	100,0	1 156
Har ikke kontakt	19,3	74,8	5,8	100,0	233
En	12,1	78,9	9,0	100,0	42
To til fire	9,1	83,1	7,8	100,0	246
Fem til ti	10,4	83,2	6,4	100,0	296
Flere enn 10	8,0	85,7	6,3	100,0	333
Vet ikke	19,3	80,7	-	100,0	6

Adgang til Norge					Antall personer som svarte
	Lettere	Som i dag	Vanskeligere	Vet ikke	
Alle	17,4	56,3	19,8	6,5	100,0
Har ikke kontakt	11,3	60,5	25,1	3,2	100,0
En	12,4	50,3	26,4	10,9	100,0
To til fire	12,6	61,1	21,1	5,2	100,0
Fem til ti	18,4	58,2	18,1	5,3	100,0
Flere enn 10	24,7	49,8	15,9	9,6	100,0
Vet ikke	17,9	30,1	19,3	32,6	100,0

Antall arenaer for kontakt med innvandrere					Antall personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere	
Alle	20,0	30,4	23,0	26,6	100,0
Har ikke kontakt	100,0	-	-	-	100,0
En	-	78,9	14,3	6,9	100,0
To til fire	-	55,5	31,0	13,5	100,0
Fem til ti	-	31,7	36,1	32,2	100,0
Flere enn 10	-	26,0	22,1	51,9	100,0
Vet ikke	-	37,2	62,8	-	100,0

Kontakt med hvor mange innvandrere?							Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Vet ikke	
Alle	20,0	3,9	20,7	25,3	29,5	0,5	100,0
Har ikke kontakt	100,0	-	-	-	-	-	100,0
En	-	3,9	-	-	-	-	100,0
To til fire	-	-	20,7	-	-	-	100,0
Fem til ti	-	-	-	25,3	-	-	100,0
Flere enn 10	-	-	-	-	29,5	-	100,0
Vet ikke	-	-	-	-	-	0,5	100,0

Hvor ofte kontakt med innvandrere?						Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig	
Alle	20,1	3,2	10,0	33,3	33,5	100,0
Har ikke kontakt	100,0	-	-	-	-	100,0
En	-	18,6	21,0	40,8	19,6	100,0
To til fire	-	8,4	23,0	48,2	20,5	100,0
Fem til ti	-	1,5	13,4	48,7	36,4	100,0
Flere enn 10	-	1,2	3,3	30,9	64,6	100,0
Vet ikke	-	-	-	59,5	40,5	100,0

Personlig erfaring med innvandrerkontakt					Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	Hovedsakelig negativ	Både positiv og negativ	Hovedsakelig positiv	
Alle	20,1	-	15,0	64,9	100,0
Har ikke kontakt	100,0	-	-	-	100,0
En	-	-	20,1	79,9	100,0
To til fire	-	-	19,7	80,3	100,0
Fem til ti	-	-	15,9	84,1	100,0
Flere enn 10	-	-	20,3	79,7	100,0
Vet ikke	-	-	19,3	80,7	100,0

Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi							Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	70,4	15,1	9,3	5,3	100,0	1 158	
Har ikke kontakt	67,4	16,1	11,7	4,9	100,0	236	
En	65,5	16,1	9,4	9,0	100,0	42	
To til fire	68,7	16,7	9,1	5,5	100,0	246	
Fem til ti	72,4	13,3	10,8	3,5	100,0	296	
Flere enn 10	72,7	14,6	6,6	6,1	100,0	332	
Vet ikke	62,8	19,3	.	17,9	100,0	6	
Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv							Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	78,8	12,4	7,4	1,3	100,0	1 155	
Har ikke kontakt	68,5	18,6	11,2	1,7	100,0	236	
Sjeldnere enn månedlig	86,1	3,3	10,6	.	100,0	36	
Månedlig	81,4	13,4	3,6	1,5	100,0	118	
Ukentlig	80,3	12,3	7,0	0,4	100,0	393	
Daglig	82,0	9,3	6,5	2,1	100,0	372	
Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene							Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	19,8	13,4	62,1	4,7	100,0	1 155	
Har ikke kontakt	27,4	16,0	51,9	4,7	100,0	235	
Sjeldnere enn månedlig	28,2	7,9	58,1	5,8	100,0	37	
Månedlig	15,8	14,0	61,4	8,8	100,0	118	
Ukentlig	17,6	11,2	67,2	3,9	100,0	393	
Daglig	17,9	14,4	63,6	4,1	100,0	372	
Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge							Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	73,1	12,8	11,5	2,6	100,0	1 155	
Har ikke kontakt	60,9	17,1	17,0	5,0	100,0	235	
Sjeldnere enn månedlig	79,8	8,2	5,6	6,4	100,0	37	
Månedlig	70,9	19,6	7,8	1,7	100,0	118	
Ukentlig	76,1	13,1	9,7	1,0	100,0	393	
Daglig	77,5	8,3	11,7	2,5	100,0	372	
Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet							Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	20,0	14,9	63,2	1,9	100,0	1 155	
Har ikke kontakt	29,2	20,4	47,6	2,7	100,0	235	
Sjeldnere enn månedlig	29,4	15,6	55,0	-	100,0	37	
Månedlig	14,4	15,9	66,8	2,9	100,0	118	
Ukentlig	17,2	16,4	65,9	0,5	100,0	393	
Daglig	17,8	9,8	69,5	2,8	100,0	372	
Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn							Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	91,2	4,1	4,0	0,7	100,0	1 155	
Har ikke kontakt	85,8	5,3	8,5	0,4	100,0	235	
Sjeldnere enn månedlig	96,8	-	-	3,2	100,0	37	
Månedlig	92,4	5,1	1,6	0,8	100,0	118	
Ukentlig	93,4	3,9	2,4	0,3	100,0	393	
Daglig	91,3	3,6	4,2	0,9	100,0	372	
Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig							Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	41,2	16,3	41,2	1,3	100,0	1 153	
Har ikke kontakt	49,9	12,7	36,2	1,2	100,0	234	
Sjeldnere enn månedlig	41,0	19,2	39,8	-	100,0	37	
Månedlig	39,8	18,6	41,6	-	100,0	118	
Ukentlig	36,5	18,7	44,3	0,5	100,0	393	
Daglig	41,2	15,0	41,2	2,6	100,0	371	

Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?						Antall personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt		
Alle	5,5	93,0	1,5	100,0	1 154	
Har ikke kontakt	11,1	87,2	1,7	100,0	234	
Sjeldnere enn månedlig	2,6	97,4	.	100,0	37	
Månedlig	2,7	96,2	1,0	100,0	118	
Ukentlig	4,1	95,0	0,9	100,0	393	
Daglig	4,7	93,0	2,3	100,0	372	

Ubehagelig med innvandrere som nabo?						Antall personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt		
Alle	2,8	95,3	1,9	100,0	1 155	
Har ikke kontakt	7,1	89,4	3,5	100,0	234	
Sjeldnere enn månedlig	3,2	96,8	-	100,0	37	
Månedlig	2,6	95,6	1,8	100,0	118	
Ukentlig	1,9	97,3	0,8	100,0	393	
Daglig	1,1	96,7	2,2	100,0	373	

Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?						Antall personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt		
Alle	11,2	82,2	6,5	100,0	1 153	
Har ikke kontakt	19,3	74,8	5,8	100,0	233	
Sjeldnere enn månedlig	11,5	82,7	5,8	100,0	37	
Månedlig	13,7	74,8	11,5	100,0	118	
Ukentlig	9,1	86,2	4,8	100,0	392	
Daglig	7,9	84,8	7,3	100,0	373	

Adgang til Norge						Antall personer som svarte
	Lettere	Som i dag	Vanskeligere	Vet ikke	I alt	
Alle	17,5	56,4	19,7	6,4	100,0	1 155
Har ikke kontakt	11,3	60,5	25,1	3,2	100,0	236
Sjeldnere enn månedlig	12,0	49,3	30,4	8,3	100,0	36
Månedlig	13,5	59,7	18,8	8,0	100,0	117
Ukentlig	17,8	57,2	17,2	7,8	100,0	393
Daglig	22,5	52,9	18,3	6,3	100,0	373

Antall arenaer for kontakt med innvandrere						Antall personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere	I alt	
Alle	20,1	30,4	22,9	26,6	100,0	1 157
Har ikke kontakt	100,0	-	-	-	100,0	236
Sjeldnere enn månedlig	-	69,0	24,7	6,3	100,0	37
Månedlig	-	55,4	32,1	12,6	100,0	118
Ukentlig	-	40,0	31,9	28,1	100,0	393
Daglig	-	28,1	24,7	47,2	100,0	373

Kontakt med hvor mange innvandrere?							Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	10	Vet ikke	
Alle	20,1	3,9	20,8	25,3	29,5	0,4	1 157
Har ikke kontakt	100,0	-	-	-	-	-	236
Sjeldnere enn månedlig	-	22,8	54,8	11,7	10,8	-	37
Månedlig	-	8,2	47,9	34,1	9,8	-	118
Ukentlig	-	4,8	30,0	37,0	27,4	0,8	393
Daglig	-	2,3	12,7	27,5	57,0	0,5	373

Hvor ofte kontakt med innvandrere?							Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig	I alt	
Alle	20,1	3,2	10,0	33,3	33,5	100,0	1 157
Har ikke kontakt	20,1	-	-	-	-	20,1	236
Sjeldnere enn månedlig	-	3,2	-	-	-	3,2	37
Månedlig	-	-	10,0	-	-	10,0	118
Ukentlig	-	-	-	33,3	-	33,3	393
Daglig	-	-	-	-	33,5	33,5	373

Personlig erfaring med innvandrerkontakt						
	Har ikke kontakt	Hovedsakelig negativ	Både positiv og negativ	Hovedsakelig positiv	I alt	Antall personer som svarte
Alle	20,1	.	14,9	65,0	100,0	1 155
Har ikke kontakt	100,0	.	-	-	100,0	236
Sjeldnere enn månedlig	-	.	24,3	75,7	100,0	37
Månedlig	-	.	16,7	83,3	100,0	118
Ukentlig	-	.	18,1	81,9	100,0	392
Daglig	-	.	19,1	80,9	100,0	372

Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	70,6	15,0	9,3	5,1	100,0	1 155
Har ikke kontakt	67,4	16,1	11,7	4,9	100,0	236
Sjeldnere enn månedlig	79,6	8,6	5,8	6,0	100,0	36
Månedlig	67,1	14,6	11,3	7,1	100,0	118
Ukentlig	69,5	16,2	9,0	5,3	100,0	393
Daglig	73,9	14,0	7,8	4,3	100,0	372

Personlig erfaring med innvandrerkontakt						
	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv					Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	78,6	12,5	7,5	1,3	100,0	1 156
Har ikke kontakt	68,5	18,6	11,2	1,7	100,0	236
Hovedsakelig negativ	.	.	.	.	.	.
Både positiv og negativ	67,8	15,9	14,9	1,4	100,0	169
Hovedsakelig positiv	84,3	9,8	4,7	1,2	100,0	751
Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	19,9	13,5	61,9	4,7	100,0	1 157
Har ikke kontakt	27,4	16,0	51,9	4,7	100,0	235
Hovedsakelig negativ	.	.	.	.	.	.
Både positiv og negativ	38,8	14,6	41,9	4,7	100,0	169
Hovedsakelig positiv	13,3	12,4	69,7	4,7	100,0	753
Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	73,1	12,9	11,5	2,6	100,0	1 156
Har ikke kontakt	60,9	17,1	17,0	5,0	100,0	235
Hovedsakelig negativ	.	.	.	.	.	.
Både positiv og negativ	60,8	15,8	21,1	2,3	100,0	169
Hovedsakelig positiv	79,6	10,9	7,6	1,9	100,0	752
Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	19,8	15,1	63,2	1,9	100,0	1 156
Har ikke kontakt	29,2	20,4	47,6	2,7	100,0	235
Hovedsakelig negativ	.	.	.	.	.	.
Både positiv og negativ	32,4	15,5	50,8	1,3	100,0	169
Hovedsakelig positiv	14,0	13,3	70,8	1,9	100,0	752
Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	91,1	4,2	4,0	0,7	100,0	1 157
Har ikke kontakt	85,8	5,3	8,5	0,4	100,0	235
Hovedsakelig negativ	.	.	.	.	.	.
Både positiv og negativ	83,9	5,9	8,9	1,3	100,0	169
Hovedsakelig positiv	94,4	3,5	1,5	0,6	100,0	753
Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	41,1	16,5	41,2	1,2	100,0	1 155
Har ikke kontakt	49,9	12,7	36,2	1,2	100,0	234
Hovedsakelig negativ	.	.	.	.	.	.
Både positiv og negativ	54,7	10,7	33,2	1,4	100,0	169
Hovedsakelig positiv	35,3	18,9	44,6	1,2	100,0	752
Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?						
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte	
Alle	5,5	93,1	1,4	100,0	1 156	
Har ikke kontakt	11,1	87,2	1,7	100,0	234	
Hovedsakelig negativ	.	.	.	.	.	
Både positiv og negativ	4,9	92,7	2,4	100,0	169	
Hovedsakelig positiv	3,9	95,0	1,1	100,0	753	

Ubehagelig med innvandrere som nabo?					Antall personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	
Alle	2,8	95,3	1,9	100,0	1 157
Har ikke kontakt	7,1	89,4	3,5	100,0	234
Hovedsakelig negativ	.	.	.	.	.
Både positiv og negativ	5,0	91,5	3,5	100,0	169
Hovedsakelig positiv	0,9	98,0	1,0	100,0	754

Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?					Antall personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	
Alle	11,3	82,1	6,6	100,0	1 155
Har ikke kontakt	19,3	74,8	5,8	100,0	233
Hovedsakelig negativ	.	.	.	.	.
Både positiv og negativ	23,1	66,9	9,9	100,0	169
Hovedsakelig positiv	6,2	87,8	6,1	100,0	753

Adgang til Norge						Antall personer som svarte
	Lettere	Som i dag	Vanskeliger	Vet ikke	I alt	
Alle	17,4	56,4	19,7	6,5	100,0	1 156
Har ikke kontakt	11,3	60,5	25,1	3,2	100,0	236
Hovedsakelig negativ	.	.	.	.	.	.
Både positiv og negativ	6,7	53,5	34,9	4,9	100,0	168
Hovedsakelig positiv	21,8	55,7	14,5	7,9	100,0	752

Antall arenaer for kontakt med innvandrere						Antall personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere	I alt	
Alle	20,1	30,4	23,0	26,5	100,0	1 159
Har ikke kontakt	100,0	-	-	-	100,0	236
Hovedsakelig negativ	.	.	.	.	.	.
Både positiv og negativ	-	50,6	25,0	24,4	100,0	169
Hovedsakelig positiv	-	35,2	29,7	35,2	100,0	754

Kontakt med hvor mange innvandrere?							Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Vet ikke	
Alle	20,1	3,9	20,7	25,3	29,5	0,5	1 158
Har ikke kontakt	100,0	-	-	-	-	-	236
Hovedsakelig negativ	.	.	.	.	.	.	.
Både positiv og negativ	-	5,2	27,3	26,8	40,0	0,7	169
Hovedsakelig positiv	-	4,8	25,6	32,8	36,2	0,7	753

Hvor ofte kontakt med innvandrere?							Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig	I alt	
Alle	20,1	3,2	10,0	33,3	33,4	100,0	1 155
Har ikke kontakt	100,0	-	-	-	-	100,0	236
Hovedsakelig negativ	.	.	.	.	.	.	.
Både positiv og negativ	-	5,2	11,2	40,5	43,1	100,0	167
Hovedsakelig positiv	-	3,7	12,8	41,9	41,6	100,0	752

Personlig erfaring med innvandrerkontakt						Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	Hovedsakelig negativ	Både positiv og negativ	Hovedsakelig positiv	I alt	
Alle	20,1	.	15,0	65,0	100,0	1 159
Har ikke kontakt	20,1	.	-	-	20,1	236
Hovedsakelig negativ	.	.	.	.	.	.
Både positiv og negativ	-	.	15,0	-	15,0	169
Hovedsakelig positiv	-	.	-	65,0	65,0	754

Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi						Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	70,3	15,1	9,3	5,3	100,0	1 156
Har ikke kontakt	67,4	16,1	11,7	4,9	100,0	236
Hovedsakelig negativ	.	.	.	.	.	.
Både positiv og negativ	63,2	17,3	16,4	3,1	100,0	169
Hovedsakelig positiv	72,9	14,3	6,9	5,9	100,0	751

Innvandrere og deres norskfødte barn	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv					Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	78,5	12,5	7,5	1,5	100,0	1 168
Med landbakgrunn fra EU etc.	85,8	7,1	4,5	2,6	100,0	87
Med landbakgrunn fra Afrika, Asia etc.	86,2	8,0	1,9	3,9	100,0	80
Den øvrige befolkningen	77,0	13,5	8,4	1,1	100,0	1 001

Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer
						som svarte
Alle	19,9	13,4	61,8	4,9	100,0	1 169
Med landbakgrunn fra EU etc.	16,5	12,8	63,1	7,6	100,0	87
Med landbakgrunn fra Afrika, Asia etc.	30,2	16,4	47,0	6,4	100,0	80
Den øvrige befolkningen	19,3	13,2	63,1	4,5	100,0	1 002

Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer
						som svarte
Alle	72,4	13,1	11,4	3,1	100,0	1 167
Med landbakgrunn fra EU etc.	73,2	11,9	12,9	2,0	100,0	87
Med landbakgrunn fra Afrika, Asia etc.	73,2	12,9	6,9	6,9	100,0	79
Den øvrige befolkningen	72,3	13,2	11,7	2,8	100,0	1 001

Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer
						som svarte
Alle	19,8	15,0	62,9	2,3	100,0	1 166
Med landbakgrunn fra EU etc.	21,6	8,8	64,7	4,9	100,0	87
Med landbakgrunn fra Afrika, Asia etc.	17,2	14,6	59,9	8,2	100,0	79
Den øvrige befolkningen	19,8	15,7	63,0	1,5	100,0	1 000

Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer
						som svarte
Alle	90,9	4,2	4,0	0,9	100,0	1 166
Med landbakgrunn fra EU etc.	90,6	3,1	4,3	2,0	100,0	87
Med landbakgrunn fra Afrika, Asia etc.	90,2	4,6	3,6	1,6	100,0	79
Den øvrige befolkningen	91,0	4,3	4,0	0,7	100,0	1 000

Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer
						som svarte
Alle	41,1	16,4	41,1	1,5	100,0	1 163
Med landbakgrunn fra EU etc.	48,9	16,7	28,8	5,7	100,0	87
Med landbakgrunn fra Afrika, Asia etc.	55,3	16,7	26,3	1,6	100,0	79
Den øvrige befolkningen	38,9	16,3	43,7	1,0	100,0	997

Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer
					som svarte
Alle	5,5	92,7	1,9	100,0	1 164
Med landbakgrunn fra EU etc.	11,2	87,6	1,1	100,0	86
Med landbakgrunn fra Afrika, Asia etc.	5,5	81,3	13,2	100,0	79
Den øvrige befolkningen	4,9	94,2	0,9	100,0	999

Ubehagelig med innvandrere som nabo?	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer
					som svarte
Alle	2,8	95,2	2,1	100,0	1 165
Med landbakgrunn fra EU etc.	-	96,0	4,0	100,0	87
Med landbakgrunn fra Afrika, Asia etc.	2,4	92,5	5,2	100,0	79
Den øvrige befolkningen	3,1	95,3	1,6	100,0	999

Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer
					som svarte
Alle	11,2	81,8	6,9	100,0	1 162
Med landbakgrunn fra EU etc.	7,0	88,3	4,8	100,0	87
Med landbakgrunn fra Afrika, Asia etc.	3,8	90,2	6,0	100,0	79
Den øvrige befolkningen	12,4	80,4	7,2	100,0	996

Adgang til Norge						Antall personer	
	Lettere	Som i dag	Vanskeligere	Vet ikke	I alt	som svarte	
Alle	17,4	56,2	19,7	6,7	100,0	1 160	
Med landbakgrunn fra EU etc.	22,3	43,5	25,4	8,8	100,0	87	
Med landbakgrunn fra Afrika, Asia etc.	31,9	33,1	25,6	9,4	100,0	76	
Den øvrige befolkningen	15,6	59,5	18,6	6,2	100,0	997	

Antall arenaer for kontakt med innvandrere						Antall personer	
	Ingen	En	To	Tre eller flere	I alt	som svarte	
Alle	20,0	30,5	23,0	26,5	100,0	1 161	
Med landbakgrunn fra EU etc.	9,9	23,8	18,2	48,1	100,0	86	
Med landbakgrunn fra Afrika, Asia etc.	7,0	14,6	10,8	67,6	100,0	76	
Den øvrige befolkningen	22,2	32,6	24,5	20,7	100,0	999	

Kontakt med hvor mange innvandrere?							Antall personer som svarte	
	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	20,0	3,9	20,7	25,3	29,5	0,5	100,0	1 160
Med landbakgrunn fra EU etc.	9,9	4,0	12,6	23,5	49,1	0,9	100,0	86
Med landbakgrunn fra Afrika, Asia etc.	7,0	1,4	5,1	15,8	70,7	.	100,0	76
Den øvrige befolkningen	22,2	4,1	22,9	26,4	23,9	0,5	100,0	998

Hvor ofte kontakt med innvandrere?						Antall personer som svarte	
	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig	I alt	Antall personer som svarte
Alle	20,1	3,2	10,0	33,3	33,5	100,0	1 157
Med landbakgrunn fra EU etc.	9,9	2,7	5,7	20,5	61,2	100,0	86
Med landbakgrunn fra Afrika, Asia etc.	7,0	-	3,8	23,2	66,0	100,0	76
Den øvrige befolkningen	22,3	3,5	10,9	35,5	27,8	100,0	995

Personlig erfaring med innvandrerkontakt						Antall personer som svarte	
	Har ikke kontakt	Hovedsakelig negativ	Både positiv og negativ	Hovedsakelig positiv	I alt	Antall personer som svarte	
Alle	20,1	.	15,0	65,0	100,0	1 159	
Med landbakgrunn fra EU etc.	9,9	.	12,4	77,7	100,0	86	
Med landbakgrunn fra Afrika, Asia etc.	7,2	.	18,7	74,1	100,0	74	
Den øvrige befolkningen	22,2	.	14,9	62,9	100,0	999	

Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi						Antall personer som svarte	
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte	
Alle	70,3	15,0	9,2	5,5	100,0	1 162	
Med landbakgrunn fra EU etc.	83,0	9,1	2,8	5,1	100,0	87	
Med landbakgrunn fra Afrika, Asia etc.	73,6	13,1	5,1	8,2	100,0	78	
Den øvrige befolkningen	68,7	15,8	10,2	5,3	100,0	997	

Villem stemt om Stortingsvalg i morgen	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv					Antall personer som svarte	
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	78,5	12,5	7,5	1,5	100,0	1 168	
Rødt	86,4	13,6	-	-	100,0	42	
Sosialistisk Venstreparti	90,6	9,4	-	-	100,0	55	
Arbeiderpartiet	84,8	10,2	4,0	1,0	100,0	230	
Senterpartiet	75,9	16,8	7,4	-	100,0	120	
Kristelig Folkeparti	89,3	3,8	6,9	-	100,0	31	
Venstre	88,6	11,4	-	-	100,0	35	
Høyre	77,0	14,6	6,9	1,5	100,0	236	
Fremskrittspartiet	44,1	19,2	36,7	-	100,0	56	
Miljøpartiet de grønne	94,5	3,8	-	1,7	100,0	52	
Felleslister/andre lister	75,1	13,9	11,0	-	100,0	8	
Stemmer ikke	60,9	24,0	3,4	11,7	100,0	26	
Blankt	72,1	12,5	11,9	3,5	100,0	40	
Har ikke stemmerett	89,3	3,8	3,4	3,5	100,0	52	
Vil ikke svare	57,2	22,9	19,8	-	100,0	33	
Vet ikke	76,3	12,2	9,3	2,1	100,0	152	

	Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene					Antall personer som svarte	
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	19,9	13,4	61,8	4,9	100,0	1 169	
Rødt	6,7	7,2	86,1	-	100,0	42	
Sosialistisk Venstreparti	6,3	5,3	85,2	3,1	100,0	55	
Arbeiderpartiet	17,9	12,4	68,8	0,9	100,0	230	
Senterpartiet	13,0	18,5	61,5	7,0	100,0	120	
Kristelig Folkeparti	10,0	7,5	74,3	8,3	100,0	30	
Venstre	15,5	-	84,5	-	100,0	35	
Høyre	21,7	13,4	59,8	5,0	100,0	236	
Fremskrittspartiet	56,7	16,6	26,8	-	100,0	56	
Miljøpartiet de grønne	5,4	8,4	86,2	-	100,0	52	
Felleslister/andre lister	35,2	27,8	37,0	-	100,0	8	
Stemmer ikke	31,1	12,2	45,0	11,7	100,0	26	
Blankt	19,4	20,7	56,4	3,5	100,0	40	
Har ikke stemmerett	12,8	13,1	61,7	12,5	100,0	52	
Vil ikke svare	32,6	8,3	45,9	13,2	100,0	35	
Vet ikke	23,5	18,1	49,2	9,1	100,0	152	

	Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge					Antall personer som svarte	
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	72,4	13,1	11,4	3,1	100,0	1 167	
Rødt	86,0	9,3	4,8	-	100,0	42	
Sosialistisk Venstreparti	89,8	6,9	1,6	1,8	100,0	55	
Arbeiderpartiet	80,4	9,8	6,9	2,9	100,0	230	
Senterpartiet	63,3	17,5	16,3	2,9	100,0	120	
Kristelig Folkeparti	93,5	6,5	-	-	100,0	30	
Venstre	93,2	3,5	3,3	-	100,0	35	
Høyre	72,0	14,6	12,6	0,7	100,0	236	
Fremskrittspartiet	48,0	17,3	34,7	-	100,0	56	
Miljøpartiet de grønne	94,1	1,8	2,1	2,1	100,0	52	
Felleslister/andre lister	64,6	13,9	21,4	-	100,0	8	
Stemmer ikke	44,3	12,8	26,7	16,1	100,0	26	
Blankt	65,8	13,6	14,9	5,7	100,0	40	
Har ikke stemmerett	70,9	11,7	13,5	3,9	100,0	52	
Vil ikke svare	53,6	18,5	10,1	17,8	100,0	33	
Vet ikke	64,9	19,8	10,8	4,4	100,0	152	

Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet						Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	19,8	15,0	62,9	2,3	100,0	1 166
Rødt	8,5	7,2	84,3	-	100,0	42
Sosialistisk Venstreparti	3,1	10,6	86,2	-	100,0	55
Arbeiderpartiet	18,0	15,9	64,7	1,5	100,0	230
Senterpartiet	24,9	13,9	60,2	1,0	100,0	120
Kristelig Folkeparti	6,1	14,5	79,4	-	100,0	30
Venstre	11,0	7,1	81,9	-	100,0	35
Høyre	18,7	15,8	64,7	0,8	100,0	236
Fremskrittspartiet	44,2	20,0	33,8	2,0	100,0	56
Miljøpartiet de grønne	-	15,3	84,7	-	100,0	52
Felleslister/andre lister	24,8	26,9	48,3	-	100,0	8
Stemmer ikke	33,0	10,1	48,5	8,4	100,0	26
Blankt	29,0	22,6	44,8	3,5	100,0	40
Har ikke stemmerett	17,0	7,5	69,3	6,2	100,0	52
Vil ikke svare	21,2	17,5	47,2	14,1	100,0	32
Vet ikke	25,7	17,3	52,7	4,2	100,0	152

Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn						Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	90,9	4,2	4,0	0,9	100,0	1 166
Rødt	90,4	7,2	2,4	-	100,0	42
Sosialistisk Venstreparti	98,2	1,8	-	-	100,0	55
Arbeiderpartiet	92,3	4,0	3,7	-	100,0	230
Senterpartiet	85,7	5,5	8,0	0,8	100,0	120
Kristelig Folkeparti	100,0	-	-	-	100,0	30
Venstre	96,5	3,5	-	-	100,0	35
Høyre	90,8	5,6	3,2	0,4	100,0	236
Fremskrittspartiet	87,0	1,5	11,5	-	100,0	56
Miljøpartiet de grønne	96,3	3,7	-	-	100,0	52
Felleslister/andre lister	89,5	-	10,5	-	100,0	8
Stemmer ikke	84,0	4,3	7,6	4,1	100,0	26
Blankt	84,0	7,3	5,2	3,5	100,0	40
Har ikke stemmerett	94,0	1,7	2,1	2,3	100,0	52
Vil ikke svare	86,9	7,2	5,9	-	100,0	32
Vet ikke	90,2	3,6	3,5	2,7	100,0	152

Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig						Antall personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	41,1	16,4	41,1	1,5	100,0	1 163
Rødt	22,7	7,1	70,1	-	100,0	42
Sosialistisk Venstreparti	12,9	17,9	69,2	-	100,0	55
Arbeiderpartiet	36,5	15,1	48,0	0,4	100,0	230
Senterpartiet	46,3	15,6	36,5	1,6	100,0	120
Kristelig Folkeparti	39,0	25,3	35,7	-	100,0	30
Venstre	30,7	12,5	56,8	-	100,0	35
Høyre	43,9	20,3	35,0	0,9	100,0	235
Fremskrittspartiet	77,8	9,3	12,9	-	100,0	56
Miljøpartiet de grønne	24,3	15,9	59,8	-	100,0	52
Felleslister/andre lister	48,3	26,9	24,8	-	100,0	8
Stemmer ikke	39,6	15,4	41,0	4,1	100,0	26
Blankt	45,5	14,3	34,5	5,7	100,0	40
Har ikke stemmerett	38,1	14,0	44,4	3,5	100,0	52
Vil ikke svare	59,1	15,6	22,4	2,9	100,0	30
Vet ikke	43,9	18,6	34,1	3,4	100,0	152

Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?					Antall personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	
Alle	5,5	92,7	1,9	100,0	1 164
Rødt	2,4	95,2	2,4	100,0	42
Sosialistisk Venstreparti	-	100,0	-	100,0	55
Arbeiderpartiet	6,3	92,6	1,0	100,0	230
Senterpartiet	4,4	95,6	-	100,0	120
Kristelig Folkeparti	-	95,8	4,2	100,0	30
Venstre	4,3	95,7	-	100,0	35
Høyre	6,5	92,2	1,3	100,0	235
Fremskrittspartiet	8,2	91,8	-	100,0	56
Miljøpartiet de grønne	2,1	97,9	-	100,0	52
Felleslister/andre lister	11,0	89,0	-	100,0	8
Stemmer ikke	7,3	88,8	3,9	100,0	27
Blankt	4,9	91,6	3,5	100,0	40
Har ikke stemmerett	4,9	87,4	7,8	100,0	52
Vil ikke svare	10,2	82,2	7,6	100,0	31
Vet ikke	6,1	91,2	2,7	100,0	151

Ubehagelig med innvandrere som nabo?					Antall personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	
Alle	2,8	95,2	2,1	100,0	1 165
Rødt	-	97,6	2,4	100,0	42
Sosialistisk Venstreparti	-	100,0	-	100,0	55
Arbeiderpartiet	2,6	97,4	-	100,0	230
Senterpartiet	3,5	96,5	-	100,0	120
Kristelig Folkeparti	3,9	96,1	-	100,0	30
Venstre	-	97,2	2,8	100,0	35
Høyre	2,6	94,8	2,6	100,0	235
Fremskrittspartiet	11,3	81,8	6,9	100,0	56
Miljøpartiet de grønne	-	100,0	-	100,0	52
Felleslister/andre lister	11,0	89,0	-	100,0	8
Stemmer ikke	3,3	89,6	7,1	100,0	27
Blankt	2,6	93,9	3,5	100,0	40
Har ikke stemmerett	-	97,7	2,3	100,0	52
Vil ikke svare	10,2	89,8	-	100,0	31
Vet ikke	1,3	94,0	4,8	100,0	152

Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?					Antall personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	
Alle	11,2	81,8	6,9	100,0	1 162
Rødt	7,2	90,4	2,4	100,0	42
Sosialistisk Venstreparti	3,6	92,5	3,9	100,0	55
Arbeiderpartiet	11,4	80,8	7,8	100,0	229
Senterpartiet	13,4	81,7	4,9	100,0	120
Kristelig Folkeparti	14,2	76,1	9,8	100,0	30
Venstre	8,0	86,8	5,1	100,0	35
Høyre	15,4	79,1	5,5	100,0	235
Fremskrittspartiet	27,0	64,2	8,7	100,0	56
Miljøpartiet de grønne	-	100,0	-	100,0	52
Felleslister/andre lister	24,9	59,1	16,0	100,0	7
Stemmer ikke	13,6	82,3	4,1	100,0	26
Blankt	7,6	78,4	14,0	100,0	40
Har ikke stemmerett	4,5	93,3	2,3	100,0	52
Vil ikke svare	13,2	76,7	10,2	100,0	31
Vet ikke	7,1	80,6	12,3	100,0	152

Adgang til Norge							Antall personer som svarte
	Lettere	Som i dag	Vanskeligere	Vet ikke	I alt		
Alle	17,4	56,2	19,7	6,7	100,0	1 160	
Rødt	40,5	48,7	8,5	2,3	100,0	42	
Sosialistisk Venstreparti	53,6	35,6	5,3	5,6	100,0	54	
Arbeiderpartiet	21,9	61,1	12,6	4,4	100,0	228	
Senterpartiet	14,4	59,6	19,0	7,0	100,0	120	
Kristelig Folkeparti	26,7	65,4	-	7,8	100,0	31	
Venstre	17,5	69,7	6,0	6,7	100,0	35	
Høyre	5,6	72,2	17,5	4,8	100,0	236	
Fremskrittspartiet	1,9	29,7	66,5	1,8	100,0	56	
Miljøpartiet de grønne	48,2	39,1	7,5	5,1	100,0	52	
Felleslister/andre lister	-	37,9	62,1	-	100,0	8	
Stemmer ikke	7,9	40,3	40,4	11,3	100,0	27	
Blankt	7,4	60,3	22,0	10,3	100,0	40	
Har ikke stemmerett	18,6	45,9	26,6	9,0	100,0	52	
Vil ikke svare	3,0	53,9	28,6	14,6	100,0	27	
Vet ikke	13,9	51,1	22,7	12,3	100,0	152	

Antall arenaer for kontakt med innvandrere						Antall personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere	I alt	
Alle	20,0	30,5	23,0	26,5	100,0	1 161
Rødt	19,5	30,8	24,5	25,2	100,0	42
Sosialistisk Venstreparti	8,4	24,6	26,7	40,4	100,0	55
Arbeiderpartiet	17,9	28,2	21,5	32,4	100,0	228
Senterpartiet	27,4	28,4	22,8	21,4	100,0	120
Kristelig Folkeparti	23,3	44,4	16,3	15,9	100,0	31
Venstre	22,5	30,8	22,0	24,7	100,0	35
Høyre	19,2	34,8	23,8	22,2	100,0	236
Fremskrittspartiet	14,3	37,0	35,6	13,2	100,0	56
Miljøpartiet de grønne	16,9	25,1	23,4	34,6	100,0	52
Felleslister/andre lister	27,8	35,8	10,5	25,9	100,0	8
Stemmer ikke	29,1	30,6	16,2	24,0	100,0	27
Blankt	15,5	27,6	28,2	28,7	100,0	39
Har ikke stemmerett	10,2	30,2	20,2	39,4	100,0	52
Vil ikke svare	32,5	29,7	9,2	28,6	100,0	29
Vet ikke	25,7	28,2	23,0	23,1	100,0	151

Kontakt med hvor mange innvandrere?							Antall personer som svarte
	Har ikke kontakt	En	To til fire	Flere enn		Vet ikke	
				Fem til ti	10		
Alle	20,0	3,9	20,7	25,3	29,5	0,5	1 160
Rødt	19,5	2,4	20,1	23,5	34,5	-	42
Sosialistisk Venstreparti	8,4	3,1	18,7	34,7	35,1	-	55
Arbeiderpartiet	17,9	2,6	17,4	28,1	33,5	0,5	228
Senterpartiet	27,4	9,0	20,3	21,4	21,1	0,8	120
Kristelig Folkeparti	23,3	3,8	19,0	30,6	23,4	-	31
Venstre	22,5	2,7	23,8	31,3	19,7	-	35
Høyre	19,2	1,2	22,6	29,9	27,1	-	236
Fremskrittspartiet	14,3	10,1	25,9	28,2	21,5	-	56
Miljøpartiet de grønne	16,9	3,7	16,1	32,4	30,8	-	52
Felleslister/andre lister	27,8	-	37,7	11,1	23,4	-	8
Stemmer ikke	29,1	7,4	28,4	9,0	26,1	-	27
Blankt	15,5	5,0	22,7	25,2	31,6	-	39
Har ikke stemmerett	10,2	5,5	15,4	13,4	53,8	1,7	52
Vil ikke svare	33,6	-	16,7	10,3	35,2	4,2	28
Vet ikke	25,7	3,5	22,9	20,9	25,9	1,2	151

Hvor ofte kontakt med innvandrere?							
	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig	I alt	Antall personer som svarte
Alle	20,1	3,2	10,0	33,3	33,5	100,0	1 157
Rødt	19,5	7,8	14,7	26,7	31,3	100,0	42
Sosialistisk Venstreparti	8,4	-	6,6	57,8	27,2	100,0	55
Arbeiderpartiet	18,0	3,3	5,1	36,5	37,2	100,0	227
Senterpartiet	27,4	7,8	6,6	36,8	21,4	100,0	120
Kristelig Folkeparti	23,3	9,1	17,8	35,7	14,1	100,0	31
Venstre	22,5	-	10,4	42,8	24,3	100,0	35
Høyre	19,3	1,2	13,6	31,4	34,6	100,0	235
Fremskrittspartiet	14,3	1,8	18,7	34,4	30,8	100,0	56
Miljøpartiet de grønne	16,9	1,5	9,2	26,5	45,9	100,0	52
Felleslister/andre lister	27,8	-	13,8	11,0	47,4	100,0	8
Stemmer ikke	29,1	3,9	6,5	24,8	35,7	100,0	27
Blankt	15,5	5,0	14,2	27,9	37,3	100,0	39
Har ikke stemmerett	10,2	-	1,7	34,4	53,7	100,0	52
Vil ikke svare	35,0	11,1	9,7	11,2	32,9	100,0	27
Vet ikke	25,7	2,6	12,1	29,5	30,2	100,0	151

Personlig erfaring med innvandrerkontakt						
	Har ikke kontakt	Hovedsakelig negativ	Både positiv og negativ	Hovedsakelig positiv	I alt	Antall personer som svarte
Alle	20,1	.	15,0	65,0	100,0	1 159
Rødt	19,5	.	15,2	65,3	100,0	42
Sosialistisk Venstreparti	8,4	.	12,3	79,3	100,0	55
Arbeiderpartiet	17,9	.	11,6	70,5	100,0	228
Senterpartiet	27,4	.	19,3	53,2	100,0	120
Kristelig Folkeparti	23,3	.	6,3	70,4	100,0	31
Venstre	22,5	.	13,5	64,0	100,0	35
Høyre	19,2	.	16,4	64,4	100,0	236
Fremskrittspartiet	14,3	.	33,7	52,0	100,0	56
Miljøpartiet de grønne	16,9	.	-	83,1	100,0	52
Felleslister/andre lister	27,8	.	21,4	50,7	100,0	8
Stemmer ikke	29,1	.	15,9	55,0	100,0	27
Blankt	15,5	.	10,7	73,8	100,0	39
Har ikke stemmerett	10,6	.	15,6	73,8	100,0	50
Vil ikke svare	32,5	.	13,5	54,0	100,0	29
Vet ikke	25,7	.	15,6	58,7	100,0	151

Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi						
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	Antall personer som svarte
Alle	70,3	15,0	9,2	5,5	100,0	1 162
Rødt	80,7	7,4	7,2	4,7	100,0	42
Sosialistisk Venstreparti	82,8	12,1	1,8	3,4	100,0	55
Arbeiderpartiet	75,7	13,3	8,8	2,2	100,0	229
Senterpartiet	61,7	18,9	15,0	4,4	100,0	120
Kristelig Folkeparti	73,1	10,0	16,9	.	100,0	31
Venstre	81,0	9,2	9,8	.	100,0	35
Høyre	75,0	13,2	6,6	5,3	100,0	236
Fremskrittspartiet	50,2	14,6	32,7	2,4	100,0	56
Miljøpartiet de grønne	74,2	17,5	.	8,2	100,0	52
Felleslister/andre lister	75,7	.	10,5	13,9	100,0	8
Stemmer ikke	75,1	18,9	2,8	3,2	100,0	27
Blankt	54,9	26,2	15,4	3,5	100,0	40
Har ikke stemmerett	76,8	10,3	1,7	11,3	100,0	52
Vil ikke svare	47,4	30,9	11,0	10,7	100,0	26
Vet ikke	63,5	17,9	7,2	11,5	100,0	153

Vedlegg C: Multivariat analyse

	Utsagn 1 Nyttig innsats i arbeid			Utsagn 2 Misbruker sosial velferd			Utsagn 3 Beriker kulturen			Utsagn 4 Kilde til utrygghet		
	Modell a	Modell b	Modell c	Modell a	Modell b	Modell c	Modell a	Modell b	Modell c	Modell a	Modell b	Modell c
Kjønn (ref. mann)												
Kvinne	0,1187*	0,1093	0,0941	0,0855	0,0552	0,0330	0,3177***	0,2946***	0,2836***	-0,0657	-0,0962	-0,1080
Alder (ref. 67-79 år)												
16-24 år	0,1614	0,4060**	0,3132*	0,3155	0,7325***	0,6283***	0,2264	0,5210***	0,3936*	0,4570**	0,7864***	0,6626***
25-44 år	0,0406	0,1382	0,0679	0,1282	0,2724	0,1843	0,1506	0,2720*	0,1828	0,0507	0,1714	0,0818
45-66 år	-0,0261	0,0560	0,0098	-0,0743	0,0692	-0,0029	0,0447	0,1493	0,0856	-0,0469	0,0627	-0,0029
Utdanning (ref. grunnskole)												
Videregående		0,1180	0,1364		0,2784**	0,3024***		0,1020	0,1200		0,0905	0,1193
Høyere, kort		0,3253***	0,3363***		0,7227***	0,7345***		0,3922***	0,3945***		0,4963***	0,4903***
Høyere, lang		0,5840***	0,5877***		1,1112***	1,1201***		0,5526***	0,5497***		0,7034***	0,6991***
Bostedsstrøk (ref. spredtbygd)												
Tettbygd (-99 999 innb.)	0,0565	0,0593	0,0411	0,1305	0,1094	0,0988	0,0700	0,0610	0,0496	0,0669	0,0498	0,0424
Tettbygd (100 000 + innb.)	0,1826*	0,1370	0,1090	0,2827*	0,1594	0,1419	0,2782**	0,2255*	0,2053*	0,4211***	0,3378**	0,3277**
Landsdel (ref. Agder og Sør-Østlandet)												
Oslo og Viken	0,2272*	0,2294*	0,2242*	0,2604*	0,2677*	0,2617*	0,1109	0,1163	0,1136	0,1651	0,1923	0,1699
Innlandet	0,2215	0,1737	0,1948	0,3397*	0,2676	0,2966	0,1976	0,1511	0,1817	0,1673	0,1220	0,1463
Vestlandet	0,2166*	0,2255*	0,2247*	0,1472	0,1605	0,1649	0,0529	0,0573	0,0670	0,0341	0,0535	0,0538
Trøndelag	0,3360**	0,3375**	0,3489**	0,3992*	0,4146**	0,4333**	0,1217	0,1243	0,1424	0,1780	0,1942	0,2044
Nord-Norge	-0,2499*	-0,2670*	-0,2324	-0,0622	-0,0569	-0,0216	-0,2962*	-0,3328*	-0,2711	-0,1717	-0,1850	-0,1431
Økonomisk hovedaktivitet (ref. trygd/pensjon)												
Arbeid	-0,0536	-0,1233	-0,1424	0,1322	-0,0243	-0,0495	0,0718	0,0048	-0,0201	-0,0245	-0,1107	-0,1406
Skole, studier	-0,0264	-0,0950	-0,0826	0,2495	0,1327	0,1241	0,0685	-0,0342	-0,0018	-0,1359	-0,2317	-0,2284
Antall kontaktarener (ref. ingen)												
En	0,1317		0,1254	0,2594*		0,2493*	0,2692**		0,2630**	0,2987**		0,2896**
To	0,1759*		0,1501	0,2728*		0,2280*	0,3033**		0,2775**	0,3919***		0,3535**
Tre eller flere	0,3653***		0,3461***	0,4662***		0,4388***	0,4425***		0,4170***	0,5517***		0,5138***
Innvandrerbakgrunn (ref. øvrige befolkning)												
EU etc.	0,2666*	0,4010***	0,3302**	-0,1261	0,0706	-0,0065	0,0483	0,1702	0,1099	0,0149	0,1585	0,0842
Afrika, Asia etc.	0,2199	0,3886***	0,2967*	-0,7350***	-0,4545**	-0,5901***	-0,0351	0,1150	0,0430	-0,1054	0,1160	-0,0151
Justert R2	0,0752	0,0890	0,1014	0,0658	0,1212	0,1345	0,0671	0,0774	0,0878	0,0661	0,0800	0,0961
N	1 099	1 103	1 099	1 062	1 066	1062	1 087	1 090	1087	1 095	1 097	1 095

Verdiene er veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, alder og kjønn

Signifikans:

* p<0,05 ** p<0,01 *** p < 0,001

Modell a: Utdanning holdes utenfor

Modell b: Antall kontaktarener holdes utenfor

	Utsagn 5 Samme mulighet til arbeid			Utsagn 6 Bør bli som nordmenn			Utsagn 7 Arbeidsinnvandring			Utsagn 8 Flyktnings adgang		
	Modell a	Modell b	Modell c	Modell a	Modell b	Modell c	Modell a	Modell b	Modell c	Modell a	Modell b	Modell c
Kjønn (ref. mann)												
Kvinne	-0,0214	-0,0329	-0,0423	0,1201	0,0769	0,0674	0,0971	0,0812	0,0712	0,1090**	0,0786*	0,0755*
Alder (ref. 67-79 år)												
16-24 år	0,1518	0,3127**	0,2498*	0,8649***	1,1174***	1,0857***	0,0307	0,2303	0,1608	0,1672	0,3355***	0,2963***
25-44 år	0,0688	0,1318	0,0875	0,3987*	0,4584**	0,4253**	-0,2509*	-0,1792	-0,2338	0,0137	0,0619	0,0332
45-66 år	0,1137	0,1761*	0,1380	0,3084*	0,3820**	0,3526*	-0,0481	0,0067	-0,0207	-0,0102	0,0253	0,0145
Utdanning (ref. grunnskole)												
Videregående		0,0643	0,0770		0,0523	0,0690		0,0134	0,0360		0,0436	0,0528
Høyere, kort		0,2341**	0,2373***		0,5301***	0,5349***		0,2783**	0,2765**		0,3444***	0,3370***
Høyere, lang		0,2990**	0,2987**		0,8233***	0,8257***		0,6219***	0,6297***		0,4104***	0,4082***
Bostedsstrøk (ref. spredtbygd)												
Tettbygd (-99 999 innb.)	0,0565	0,0450	0,0463	0,0457	0,0255	0,0204	0,1173	0,1077	0,0970	-0,0194	-0,0250	-0,0312
Tettbygd (100 000 + innb.)	0,0762	0,0410	0,0375	0,2518*	0,1423	0,1400	0,2148*	0,1391	0,1255	0,1495*	0,1052	0,0972
Landsdel (ref. Agder og Sør-Østlandet)												
Oslo og Viken	0,0502	0,0600	0,0522	0,1013	0,1095	0,1012	0,0212	0,0312	0,0188	0,0082	0,0191	0,0099
Innlandet	0,1150	0,0732	0,1061	0,2795	0,2307	0,2445	0,1031	0,0686	0,0747	0,1514	0,1268	0,1311
Vestlandet	0,0173	0,0205	0,0243	0,0265	0,0469	0,0469	0,1868	0,2048	0,2047	0,0146	0,0241	0,0209
Trøndelag	0,1271	0,1248	0,1385	0,0883	0,1098	0,1165	0,2409	0,2486	0,2613*	0,0797	0,0908	0,0933
Nord-Norge	-0,1566	-0,1715	-0,1422	-0,0878	-0,0557	-0,0561	-0,1048	-0,1114	-0,0887	-0,0901	-0,0949	-0,0787
Økonomisk hovedaktivitet (ref. trygd/pensjon)												
Arbeid	-0,0788	-0,1133	-0,1320*	0,1725	0,0486	0,0355	0,0573	-0,0252	-0,0335	0,0580	-0,0168	-0,0193
Skole, studier	0,0641	0,0214	0,0219	0,3140	0,2358	0,2098	0,0852	0,0250	0,0338	0,0141	-0,0620	-0,0503
Antall kontaktarenaer (ref. ingen)												
En	0,2077**		0,2042**	0,1355		0,1208	0,0844		0,0725	0,0319		0,0233
To	0,1637*		0,1494*	0,1673		0,1140	0,1582		0,1261	0,0918		0,0597
Tre eller flere	0,3108***		0,2972***	0,2843*		0,2328	0,3187**		0,2943**	0,1825**		0,1451*
Innvandrerbakgrunn (ref. øvrige befolkning)												
EU etc.	-0,0657	0,0198	-0,0294	-0,3536*	-0,2319	-0,2745	0,4742***	0,5664***	0,5120***	-0,0123	0,0625	0,0330
Afrika, Asia etc.	-0,1940	-0,0731	-0,1510	-0,9058***	-0,7074***	-0,8027***	0,2755*	0,4549***	0,3401**	-0,0047	0,0919	0,0467
Justert R2	0,0200	0,0189	0,0318	0,0714	0,1032	0,1057	0,0475	0,0707	0,0763	0,0423	0,0899	0,0938
N	1 107	1 109	1 107	1 100	1 102	1 100	1 061	1 063	1 061	1 042	1 042	1 042

Verdiene er veid etter bruttoutvalgets utdanningsnivå, alder og kjønn

Signifikans:

* p<0,05 ** p<0,01 *** p < 0,001

Modell a: Utdanning holdes utenfor

Modell b: Antall kontaktarenaer holdes utenfor

Multipel lineær regresjon (OLS) for faktorer som virker på holdningen til innvandrere og innvandring. Ustandardiserte regresjonskoeffisienter (B). 2020. Se innledningen til kapittel 6 for omtale av modellene og metoden som er benyttet i vedlegget.

Figurregister

Figur 2.1	Frafallsprosent etter år, 2002-2020.....	8
Figur 3.1	Andel arbeidsledige i alderen 15-74 år, 2013-2020. Kvartalsvis ¹	14
Figur 3.2	Andel sysselsatte i alderen 15-74 år, 2013-2020 AKU, kvartalsvise tall	14
Figur 4.1	Holdning til utsagnet «Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv» Prosent ¹ . 2002-2020	18
Figur 4.2	Holdning til utsagnet "Innvandrere flest misbruke de sosiale velferdsordningene». Prosent ¹ . 2002-2020.....	19
Figur 4.3	Holdning til utsagnet "Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge». Prosent ¹ . 2002-2020	19
Figur 4.4	Holdning til utsagnet «Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet». Prosent ¹ . 2002-2020	20
Figur 4.5	Holdning til utsagnet "Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn". Prosent ¹ . 2002-2020	21
Figur 4.6	Holdning til utsagnet: "Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig. Prosent ¹ . 2003-2020	22
Figur 4.7	Andel som svarer ja på tre spørsmål om eget forhold til innvandrere: Ville det være ubehagelig dersom (a) du eller noen i din nærmeste familie fikk en hjemmehjelp som var innvandrer, (b) du fikk en innvandrer som ny nabo, eller (c) du hadde en sønn eller datter som ville gifte seg med en innvandrer? Prosent ¹ . 2002-2020	24
Figur 4.8	Bør det bli lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge, bør det bli vanskeligere, eller bør adgangen til å få opphold være som i dag? Prosent ¹ 2002-2020	25
Figur 4.9	Andel som har kontakt med innvandrere som bor i Norge, f.eks. på jobben, i nabolaget, blant venner, familie eller lignende. Prosent ¹ . 2002-2020	26
Figur 4.10	Andelen av befolkningen som har kontakt med innvandrere på ulike sosiale arenaer. Personer uten innvandrerkontakt inngår i beregningsgrunnlaget. Prosent ¹ . 2002-2020	29
Figur 4.11	Andel som oppgir å ha kontakt med innvandrere etter antall arenaer ¹ for kontakt. Prosent ² . 2002-2020.....	30
Figur 4.12	Personer som har kontakt med innvandrere som bor i Norge, etter antall personer en har kontakt med. Bare personer med innvandrerkontakt inngår i beregningsutvalget. Prosent ¹ . 2003-2020	32
Figur 4.13	Andel som har kontakt med innvandrere daglig, ukentlig, månedlig eller sjeldnere. Bare personer med innvandrerkontakt inngår i beregningsgrunnlaget. Prosent ¹ . 2003 og 2007-2020.....	33
Figur 4.14	Andel med positive og negative erfaringer fra kontakt med innvandrere. Bare personer med innvandrerkontakt inngår i beregningsgrunnlaget. Prosent ¹ . 2003 og 2007-2020	34
Figur 4.15	Innvandring etter innvandringsgrunn blant ikke-nordiske statsborgere. Antall. 1990-2019.....	34
Figur 4.16	Holdning til utsagnet "Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar for det meste positivt til norsk økonomi". Prosent ¹ . 2009-2020	35
Figur 6.1	Holdning til utsagnet: «Sammenliknet med i dag, bør det bli lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge, bør det bli vanskeligere, eller bør adgangen til å få opphold være som i dag?», etter partipolitisk preferanse. 2020. Prosent ¹	50

Tabellregister

Tabell 2.1	Frafallsprosent etter utvalgte år	7
Tabell 2.2	Fordeling av kjønn, alder, landsdel, innvandringskategori og utdanningsnivå (per oktober 2019) i undersøkelsens bruttoutvalg, nettoutvalg (uveid og veid) og frafall. I tillegg frafallsprosent. 2020. Prosent ...	9
Tabell 4.1	Holdning til seks påstander om innvandrere. 2002-2020. Prosent ¹	17
Tabell 4.2	Svar på tre spørsmål om eget forhold til innvandrere. 2002-2020. Prosent ¹ . "Ville du synes det var ubehagelig dersom	23
Tabell 4.3	Holdning til flyktningers adgang til Norge. 2002-2020. Prosent ¹ . "Sammenlignet med i dag, bør det bli lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge, bør det bli vanskeligere, eller bør adgangen til å få opphold være som i dag?"	25
Tabell 4.4	Kontakt med innvandrere som bor i Norge, andel med kontakt. Prosent ^{1,2} . 2002-2020.....	26
Tabell 4.5	Kontakt med innvandrere som bor i Norge, ulike arenaer. Prosent ^{1,2} . 2002-2020.....	28
Tabell 4.6	Kontakt med innvandrere som bor i Norge, på antall arenaer ¹ . Prosent ² . 2002-2020.....	30
Tabell 4.7	Antall personer som har kontakt med innvandrere som bor i Norge, etter antall personer en har kontakt med. Prosent ¹ . 2003- 2020	31
Tabell 4.8	Hyppighet av kontakt blant dem som oppgir at de har kontakt med innvandrere som bor i Norge. Prosent ¹ . 2003-2020.....	32
Tabell 4.9	Personlig erfaring med å ha kontakt med innvandrere som bor i Norge. Prosent ¹ . 2003 og 2007-2020	33
Tabell 4.10	Holdning til arbeidsinnvandring fra land utenom Norden. Prosent ¹ . 2009-2020	35
Tabell 5.1	Holdning til åtte utsagn om innvandrere, innvandringspolitikk og flyktninger, 2019-2020. Gjennomsnitt på skala ¹ og t-test for om forskjellen mellom målene etter intervjuår er statistisk signifikant ² . Veide verdier ³ . Standardfeil i parentes.....	36
Tabell 5.2	Svar på tre spørsmål om eget forhold til innvandrere, 2019-2020. Kji-kvadrattest for om forskjellen mellom holdningene etter intervjuår er statistisk signifikante ¹ (DF=1). Veide verdier ²	37
Tabell 5.3	Svar på spørsmål om kontakt med innvandrere, 2019-2020. Kji-kvadrattest for om forskjellen på mål for kontakt etter intervjuår er statistisk signifikant ¹ . Veide verdier ²	38

© Statistisk sentralbyrå, 2020

Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

ISBN 978-82-587-1244-9 (trykt)

ISBN 978-82-587-1245-6 (elektronisk)

ISSN 0806-2056